ਵੇਸਵਾ ਦੀ ਧੀ

ਵੇਸਵਾ ਦੀ ਧੀ

ਢਿੱਲੋਂ ਸਰਬ

ਜੇ ਪੀ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ

Vesva Di Dhee

Written by Sarb Dhillon (Sarbjeet Kaur Dhillon)

Village Amargarh, Distt. Malerkotla -148042

© Author

ISBN No.: 978-93-95126-75-5 Year: 2024 (1st Edition)

Price: 120/- \$15 £8

Design by:

Jagdeep Bawa +91 7508486682

Published by:

JP Publication +91 97814-14118 Ghalouri Gate, Patiala jppublisherspta@gmail.com

Printed by:

H.B. Printers Ghalouri Gate, Patiala

All rights reserved

This book is sold subject to the condition that it shall not, by way of trade or otherwise, be lent resold, hired out, or otherwise circulated without the author's prior written consent in any form of binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser and without limiting the rights under copyright reserved above, no part of this publication may be reproduced, stored in or introduced into a retrieval system, or transmitted in any form or by any means (electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise) without the prior written permission of both the copyright owner and the above-mentioned author of this book.

ਸਮਰਪਣ-

ਸਮੂਹ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

ਮਤਲਬ ਦਾ ਸੰਸਾਰ

ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਲਗਦਾ ਏ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਐ ਮਤਲਬ ਦਾ। ਗਰਜ਼ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੱਕ ਰਹੇ ਜੋ ਪਿਆਰ ਐ ਮਤਲਬ ਦਾ।

ਬੜੇ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਦੂਹਰੇ ਰੋਲ ਨਿਭਾਈ ਜਾਂਦੇ। ਅੱਜ ਤੇਰਾ ਕੱਲ੍ਹ ਮੇਰਾ, ਹਰ ਕਿਰਦਾਰ ਐ ਮਤਲਬ ਦਾ।

ਮਸ਼ੂਕ ਮਤਲਬੀ ਐ ਕਈ ਜਗ੍ਹਾ ਦਿਲਦਾਰ ਐ ਮਤਲਬ ਦਾ। ਹੁੰਦਾ ਦਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਜੋ ਕਈ ਪਾਸੇ ਉਹ ਵਪਾਰ ਐ ਮਤਲਬ ਦਾ।

ਸੁੰਘਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਭੌਰਾ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਸੁਗੰਧੀ ਨੂੰ। ਉੱਡ ਬੈਠ ਜਾਂਦਾ ਹੋਰ ਫੁੱਲ 'ਤੇ ਇਹ ਲਗਾਵ ਐ ਮਤਲਬ ਦਾ।

ਸਰਬ ਢਿੱਲੋਂ ਵੀ ਲਿਖਦੀ ਰਹੇ ਖੁਸ਼ੀ ਬਟੋਰਨ ਲਈ । ਤੇਰਾ ਵੀ ਤਾਂ ਬੀਬਾ ਇਹ ਕਿਰਦਾਰ ਐ ਮਤਲਬ ਦਾ।

ਤਨਹਾਈ

ਖੋਲ੍ਹ ਬਰੂੰਹਾਂ ਯਾਦਾਂ ਵਾਲੀਆਂ, ਜਦ ਮੈਂ ਤੱਕਿਆ ਪਿੱਛੇ ਵੱਲ।

ਬਹੁਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਉਹੀ ਦਿਸੇ, ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਛੱਲ।

ਆਪਣੇ ਬਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਠੱਗਿਆ, ਮਕਸਦ ਕੀ ਸੀ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗਿਆ।

ਮਿੱਠੀਆਂ-ਮਿੱਠੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਸੀ ਕੁੱਝ ਪਲ।

ਰੂਹ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ, ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਜੋੜਨਾ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮੇਰਾ ਮਾਣ ਤੋੜਨਾ।

ਬਣ ਗਿਰਗਟ ਜੋ ਰੰਗ ਵਟਾ ਗਏ, ਦਿਲ 'ਤੇ ਸੱਟ ਹਿਜਰ ਦੀ ਲਾ ਗਏ।

ਢਿੱਲੋਂ ਸਰਬ ਦੇ ਆਪਣੇ ਬਣਕੇ, ਤੋੜ ਗਏ ਨੀਂਦ ,ਜੋ ਸੁਪਨੇ ਬਣਕੇ। ਕੋਈ ਸਿਰਨਾਵਾਂ ਦੱਸ ਜਾਂਦੇ , ਉਹ ਦਰਦਾਂ ਦੀ ਭਰਵਾਈ ਦਾ।

ਕਿਧਰੇ ਤਾਂ ਇਲਾਜ ਹੋਊ, ਇਸ ਤੜਫ ਤੇ ਤਨਹਾਈ ਦਾ।

ਰੇਤ ਦੀ ਮੁੱਠੀ

ਰੂਹ ਨਾਲ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਚਾਹਿਆ। ਛੇਤੀ ਹੀ ਉਹਨੇ ਰੰਗ ਵਿਖਾਇਆ।

ਕੀਤੇ ਕੌਲ ਕਰਾਰ ਭੁੱਲ ਗਈ। ਪਾ ਕੇ ਗੁੜ੍ਹਾ ਪਿਆਰ ਭੁੱਲ ਗਈ।

ਯਾਦਾਂ ਦੇ ਖ਼ੰਜਰ ਵੱਜਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਦਿਲ ਮੇਰੇ ਨੂੰ ਡੰਗਦੇ ਰਹਿੰਦੇ।

ਮਿੱਠੀਆਂ-ਮਿੱਠੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ। ਫੇਰ ਰਵਾਇਆ ਸੀ ਜੀਅ ਭਰਕੇ।

ਝੂਠੀਆਂ ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਕੇ। ਦਿਲ ਦਾ ਚੈਨ ਗਵਾ ਕੇ ਬਹਿ ਗਏ ।

ਉਹਦੀ ਹਰ ਇਕ ਗੱਲ ਸੀ ਝੂਠੀ। ਨੀਂਦ ਰਾਤਾਂ ਦੀ ਮੇਰੀ ਉਸ ਲੁੱਟੀ।

ਵਾਂਗ ਰੇਤ ਦੇ ਫਿਸਲ ਗਈ ਉਹ। ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਗਈ ਉਹ।

ਨਵੀਂ ਦੁਨੀਆ ਵਸਾ ਕੇ ਬਹਿ ਗਈ। ਮੁਲਕ ਬਾਹਰਲੇ ਜਾ ਕੇ ਬਹਿ ਗਈ।

ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਾਲੇ ਮਹਿਲ ਤੋੜ ਗਈ। ਨਵਿਆਂ ਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤਾਂ ਜੋੜ ਗਈ।

ਸਰਬ ਢਿੱਲੋਂ ਦਿਲ ਜਦ ਟੁਕੜੇ ਹੁੰਦਾ। ਜੀਣਾ ਬੜਾ ਹੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੁੰਦਾ।

ਮੁਹੱਬਤ

ਮੈਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਪੈਗ਼ਾਮ ਮਹੱਬਤ ਦਾ।

ਉੱਪਰ ਉੱਠਕੇ ਹਵਸਾਂ ਤੋ ਕੀ ਮੁਕਾਮ ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ।

ਹਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਇਕ ਨਾਮ ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ।

ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਹੀ ਪੀਂਦਾ ਅਸਲੀ ਜਾਮ ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ।

ਬਸ ਰੂਪ ਬਣਾ ਲਿਆ ਏ ਅਸੀਂ ਕਾਮ ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ।

ਸੌਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੋਟਲਾਂ 'ਚ ਸ਼ਰੇਆਮ ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ।

ਮਾਂਵਾਂ,ਭੈਣਾਂ,ਪੁੱਤ,ਧੀਆਂ ਵੀ ਨੇ ਨਾਮ ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ।

ਮੋਹ ਸੱਚਾ ਹੁੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਹੁੰਦਾ ਆਗਾਮ ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ।

ਹੁਣ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰਦੋ ਨਾਂ ਬਦਨਾਮ ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ। ਮੁਹੱਬਤ ਕੁਰਲਾਉਂਦੀ ਐ ਨਾ ਕਰੋ ਘਾਣ ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ।

ਕਾਲਜਾਂ ਤੇ ਪਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ।

ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਲਿਖਿਆ ਢਿੱਲੋਂ ਕਲਾਮ ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ।

ਗੁਨਾਹ

ਮੇਰੀ ਹਰ ਗ਼ਲਤੀ ਲਈ ਅੱਜ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਦਿਓ ਮੈਨੂੰ।

ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਵਾਲੇ ਘਰ 'ਚੋਂ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਭਜਾ ਦਿਓ ਮੈਨੂੰ।

ਲਿਸਟ ਗੁਸਤਾਖ਼ਾਂ ਵਾਲੀ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਪਾ ਦਿਓ ਮੈਨੂੰ।

ਰੂਹ ਵੀ ਮੌਤ ਮੰਗੇ ਮੇਰੀ ਐਨਾ ਤੜਫਾ ਦਿਓ ਮੈਨੂੰ।

ਕਿਸੇ ਅੱਗ ਦੀ ਭੱਠੀ ਵਿੱਚ ਜਲਣ ਲਈ ਪਾ ਦਿਓ ਮੈਨੂੰ।

ਕਰੋ ਪੱਥਰਾਂ ਦੀ ਬਾਰਸ਼ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਦਿਓ ਮੈਨੂੰ।

ਜਿਸਦਾ ਜੋ ਵੀ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾ ਦਿਓ ਮੈਨੂੰ।

ਅੱਜ ਮੇਰਾ ਗੁਨਾਹ ਇੱਕ-ਇਕ ਸਾਰੇ ਗਿਣਾ ਦਿਓ ਮੈਨੂੰ।

ਜ਼ਖ਼ਮ

ਮੈਨੂੰ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੁੰਦੀ ਐ, ਜਦੋਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਮਾਫ਼ ਕਰ।

ਕਿਵੇਂ ਖ਼ਾਲੀ ਤੁਸੀਂ ਕਰਲੋਗੇ, ਝੋਲੀ ਮੇਰੀ ਨਾਲ ਹੰਝੂਆਂ ਭਰ।

ਇਕ ਵਾਰ ਮੰਗਣ ਨਾਲ, ਹਿਸਾਬ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ।

ਇੱਕ-ਇੱਕ ਮਿਹਣਾ ਲਿਖਿਆ, ਮੈਂ ਇਕ ਪੂਰੀ ਕਿਤਾਬ ਭਰ।

ਤੂੰ ਮਾਫ਼ੀ ਜਦ-ਜਦ ਮੰਗਦਾ ਏਂ, ਜ਼ਖ਼ਮ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਤਾਜ਼ੇ।

ਉਹ ਫਿਰ ਤੋਂ ਰਿਸਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ, ਜੋ ਤੇਰੇ ਬੋਲਾਂ ਨੇ ਮਾਰੇ।

ਉਹਨਾਂ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਦੀ ਮੱਲ੍ਹਮ, ਹਣ ਬਣ ਕੇ ਵੀ ਕੀ ਕਰਨਾ।

ਇੱਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਭਰ ਦੇਵੇਂਗਾ ਫੇਰ ਫੱਟਾਂ ਨੂੰ ਹਰੇ ਕਰਨਾ।

ਤੂੰ ਜਾ ਸੱਜਣਾ ਵੇ ਤੇਰੀ ਹਰ, ਗ਼ਲਤੀ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਦਿੱਤਾ।

ਇਹਨਾਂ ਦਿਲ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਨੂੰ, ਰੱਦੀ ਵਾਲੇ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ।

ਹੁਣ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗਣ, ਵਾਲਾ ਯੱਭ ਮੁਕਾ ਸੱਜਣਾ।

ਜਿਹਨੂੰ ਤੋੜ ਗਿਆ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ, ਮਿੱਟੀ 'ਚ ਦਫ਼ਨਾ ਸੱਜਣਾ।

ਢਿੱਲੋਂ ਸਰਬ ਇਹ ਦਿਖਾਵੇ ਵੀ, ਹਣ ਬੋਝ ਜਿਹੇ ਲਗਦੇ।

ਜੋ ਯਾਦ ਆਉਂਦੇ ਨੇ ਬੋਲ ਤੇਰੇ, ਉਹ ਕੰਡਿਆਂ ਵਾਂਗ ਰੜਕਦੇ।

ਰੁਕਣਾ ਨ੍ਹੀਂ ਮੰਜਲ ਵੱਲ ਚੱਲਦੇ ਜਾਣਾ, ਹਰ ਕਦਮ ਵੱਲ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਵਧਾਉਣਾ।

ਔਕੜਾਂ ਹਨੇਰੀਆਂ ਨੇ ਘੇਰੇ ਬੜੇ ਪਾਉਣੇ ਨੇ, ਸੋਚ ਸੋਚ ਕੇ ਹੀ ਆਪਾਂ ਕਦਮ ਵਧਾਉਣੇ ਨੇ।

ਤੁਰਦੇ ਹੀ ਜਾਇਓ ਭਾਵੇਂ ਚਾਲ ਹੋਵੇ ਮੱਠੀ, ਆਊ ਚੁੰਮਣ ਕਦਮ ਫੇਰ ਵੇਖਿਓ ਤਰੱਕੀ।

ਮਾੜੇ ਰਾਹੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੋਕੋ ਆਪ ਨੂੰ, ਫੇਰ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿਓ ਚੰਗੇ ਮਾੜੇ ਦੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ।

ਢਿੱਲੋਂ ਸਰਬ ਦੀ ਇਹ ਗੱਲ ਮੰਨੋ ਪੱਕੀ, ਮਾਣ ਵਧਦਾ ਰਹੁਗਾ ਪੱਬ ਸੋਚ ਸੋਚ ਰੱਖੀਂ।

ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਨੇ ਸਰ ਕਰਨੀਆਂ ਇਹ ਸੋਚ ਅਪਣਾ, ਹਰ ਇਕ ਕਦਮ ਮਨਾਂ ਸੋਚ ਕੇ ਟਿਕਾ।

ਚਾਹਤ

ਕਹਿੰਦਾ ਮੈਂ ਤੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਦਰਦ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਜਦੋਂ ਨਾ ਕੋਈ ਨਾਲ ਹੋਊ,ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਨਾ।

ਮੈਂ ਤੇਰੀਆਂ ਟੁੱਟੀਆਂ, ਉਮੀਦਾਂ ਨੂੰ ਜਗਾਉਣਾ, ਤੇਰੇ ਸਾਰੇ ਟੁੱਟੇ ਖਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਮੈਂ ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ।

ਤੇਰੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਮਿਟਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਜਗ੍ਹਾ ਐਸੀ ਤੇਰੇ ਦਿਲ 'ਚ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

ਹੁਣ ਕਦੇ ਵੀ ਤੂੰ ਦਰਦਾਂ ਦੀ ਬਾਤ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣੀ, ਹਰ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ਼ਮੀ ਆਪਾਂ ਮਿਲ ਕੇ ਮਨਾਉਣੀ।

ਤੇਰੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੁੱਖਾਂ ਦੀ ਨੀ ਮੈਂ ਬਣੂਗਾ ਦਵਾਈ, ਸਾਡੇ ਪਾਕਿ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਰੱਬ ਭਰੂਗਾ ਗਵਾਹੀ।

ਅੱਖਾਂ ਤੇਰੀਆਂ 'ਚ ਹੰਝੂ ਕਦੇ ਆਉਣ ਨਾ ਮੈਂ ਦੇਣਾ, ਨਾਲ ਦਰਦ ਸਰੀਰ ਦੇ ਹੰਢਾਉਣ ਨਾ ਮੈਂ ਦੇਣਾ।

ਤੂੰ ਕਹਿੰਦੀ ਮੈਂ ਜਿੰਦਾ ਲਾਸ਼, ਸਾਹ ਮੈਂ ਪਾਊਂਗਾ, ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾ ਚਾਹੇ, ਤੈਨੂੰ ਐਨਾ ਚਾਹੁੰਗਾ।

ਮੇਰੀ ਚਾਹਤ ਦੇ ਉੱਤੇ ਪੂਰਾ ਰੱਖ ਤੂੰ ਯਕੀਨ, ਆਪਾਂ ਪੂਰੇ ਕਰਨੇ ਨੇ ਖਵਾਬ ਵੇਖੇ ਜੋ ਰੰਗੀਨ।

ਅੱਖੀਆਂ

ਕਦੇ ਦਰਦਾਂ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਡੱਕ ਲੈਂਦੀਆਂ, ਚੰਗੀ ਮਾੜੀ ਹਰ ਥਾਂ ਇਹ ਪਰਖ ਲੈਂਦੀਆਂ।

ਵਹਿੰਦੀਆਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਦੇਣ ਪੱਥਰ ਪਿੰਘਲਾ, ਝਲਕ ਜਾਂਦੇ ਇਹਨਾਂ 'ਚ ਸਾਰੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਤੇ ਚਾਅ।

ਇਹ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਨੇ ਉਹ, ਜੋ ਹਰ ਰੰਗ ਦਿਖਾਉਣ, ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਉਦਾਸੀ ਇਹ ਰੰਗਾਂ ਨੂੰ ਵਟਾਉਣ।

ਪਿਆਰ ਇਸ਼ਕ ਮੁਹੱਬਤ 'ਚ ਵੀ ਇਹੋ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ, ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਹੋ ਜਾਣ ਦੋ ਤੋਂ ਚਾਰ।

ਦਿਲ ਤੜਫ਼ਦਾ ਪਿੱਛੋਂ ਜਦੋਂ ਕਰਨ ਇਹ ਸ਼ਰਾਰਤ, ਕੋਈ ਬੁੱਝ ਨਾ ਸਕੇ ਜੋ ਇਹ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਬੁਝਾਰਤ।

ਪੜ੍ਹ ਲੈਂਦੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਜਿਹਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਜੋ, ਢਿੱਲੋਂ ਜਾਈਂ ਨਾ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਵਿੱਚ ਖੋ।

ਝੁਕ ਜਾਂਦੀਆਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਹੋਣ ਸ਼ਰਮ ਦਾ ਗਹਿਣਾ, ਇਹ ਘੁਰਦੀਆਂ ਜਦੋਂ ਭੱਜਣਾ ਆਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਪੈਣਾ।

ਅੱਖਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ ਆਇਨਾ ਪੱਕਾ ਕਿਰਦਾਰ ਵਾਲਾ, ਮਾੜੀ ਨਿਗ੍ਹਾ ਨਾ ਰੱਖੇ ਬੰਦਾ ਚੰਗੇ ਸੰਸਕਾਰ ਵਾਲਾ।

ਰੀਝ ਅਧੁਰੀ

ਹੋਵਾਂ ਰੁੱਸੀ ਤੇ ਆਪ ਮਨਾਵੇ ਮੈਨੂੰ ਰੋਂਦੀ ਹੋਵਾਂ ਤਾਂ ਗਲ਼ ਨਾਲ ਲਾਵੇ ਮੈਨੂੰ ਕਰਾਂ ਗ਼ਲਤੀ ਤੇ ਉਹ ਸਮਝਾਵੇ ਮੈਨੂੰ ਗੱਲ-ਗੱਲ 'ਤੇ ਪਿਆਰ ਜਤਾਵੇ ਮੈਨੂੰ ਕਾਸ਼! ਇਸ ਕਦਰ ਕੋਈ ਚਾਹਵੇ ਮੈਨੂੰ।

ਮੈਂ ਹੱਸਾਂ ਤਾਂ ਸੀਨਾ ਉਹਦਾ ਠਰ ਜਾਵੇ ਮੇਰੇ ਨੈਣਾਂ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰਾਂ 'ਚ ਹੜ੍ਹ ਜਾਵੇ ਤੋੜ ਬੁਰਕੀਆਂ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਪਾਵੇ ਵਿੱਚ ਦੁੱਖਾਂ ਜੋ ਮੇਰਾ ਸਾਥ ਨਿਭਾਵੇ ਕਾਸ਼! ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਾਹਵੇ।

ਉਹਦੇ ਪਿਆਰ 'ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਗਰੂਰ ਹੋਵੇ ਹਰ ਪਲ ਉਹਦਾ ਚੜ੍ਹਿਆ ਸਰੂਰ ਹੋਵੇ ਕਦੇ ਛੱਡਣ ਲਈ ਨਾ ਮਜਬੂਰ ਹੋਵੇ ਸਜ਼ਾ ਆਪ ਮੰਗੇ ਮੇਰਾ ਜੇ ਕਸੂਰ ਹੋਵੇ ਸਾਡਾ ਪਿਆਰ ਵੀ ਐਨਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਵੇ

ਉਹਦੇ ਵਿਚ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕੋਈ ਮਗ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਜੋ ਮੰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਾਂਗ ਨਵਾਬਾਂ ਹੋਵੇ ਉਹਦੀ ਟੌਹਰ ਪੂਰੀ ਹੱਥੀ ਕੁੱਟ-ਕੁੱਟ ਕੇ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਖਵਾਵੇ ਚੂਰੀ ਵੇਖੇ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਨਾ, ਕਦੇ ਵੱਟੇ ਘੂਰੀ ਢਿੱਲੋਂ ਸਰਬ ਦੀ ਰਹੀ ਇਹ ਰੀਝ ਅਧੂਰੀ

ਧੀ ਤੋਂ ਨੂੰਹ (ਇੱਕ ਕੁੜੀ)

ਡੋਲੀ ਬਹਿ ਅਰਮਾਨਾਂ ਵਾਲੀ, ਮੈਂ ੳਹਦੇ ਘਰ ਸੀ ਆਈ।

ਮਾਂ ਕੋਲੋਂ ਕੰਮ ਸਿੱਖੇ ਸੀ ਘਰ ਦੇ, ਸਾਰੇ ਹੀ ਮੈਂ ਚਾਈਂ-ਚਾਈਂ।

ਸੌਹਰੇ ਘਰ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਉਣਾ, ਮਾਂ ਨੇ ਹਰ ਗੱਲ ਸੀ ਸਮਝਾਈ।

ਪਤੀ ਹੁੰਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਕੁੜੀਏ, ਜ਼ੁਬਾਨ ਨਾ ਕਦੇ ਲੜਾਈਂ।

ਪਿਆਰ ਦੇਣਾ ਛੋਟਿਆਂ ਨੂੰ ਤੂੰ, ਵੱਡਿਆਂ ਦਾ ਤੂੰ ਮਾਣ ਕਰਨਾ।

ਬਿਨਾਂ ਆਗਿਆ ਟੱਬਰ ਦੀ, ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਪੈਰ ਨ੍ਹੀਂ ਧਰਨਾ।

ਮਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਸੰਸਕਾਰ ਲੈ ਕੇ, ਸਹੁਰਿਆਂ ਵਿਹੜੇ ਪੈਰ ਪਾਇਆ।

ਵੇਖ ਕੇ ਤੇਵਰ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ, ਮੇਰਾ ਮਨ ਪੂਰਾ ਮੁਰਝਾਇਆ।

ਹਰ ਕੋਈ ਇੱਥੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਸੀ, ਬਸ ਠੁੱਕ ਜਮਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ।

ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਛੱਡੋ ਇੱਥੇ ਹਰ ਆਪਣਾ, ਆਪਣੇ ਨੂੰ ਗਿਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ।

ਵੇਖ ਰਵੱਈਆ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ, ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਨਾ ਰਹੀ ਸੀ ਆ।

ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਹੀ ਲਹਿ ਗਿਆ ਮੇਰਾ ਵਿਆਹ ਵਾਲਾ ਸਾਰਾ ਚਾਅ।

ਸ਼ਰਾਬੀ ਪਤੀ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਜਦ, ਲੜਖੜਾਉਂਦਾ ਸੀ ਆਇਆ।

ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕੀ ਸਮਝਣੀ ਸੀ, ਆਖੀ ਗੱਲ ਵੀ ਸਮਝ ਨਾ ਪਾਇਆ।

ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਆ ਕੇ ਹੀ ਮੈਨੂੰ, ਸਮਝ ਆਈ ਦਨੀਆਦਾਰੀ।

ਇੱਕ ਚੁੱਪ ਹਰਾਉਂਦੀ ਸੌ ਨੂੰ, ਇਹ ਸੰਸਕਾਰ ਪੈ ਗਏ ਭਾਰੀ।

ਤਾਹਨਿਆਂ ਵਾਲੇ ਵਾਰਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ, ਅੰਦਰ ਤੱਕ ਝੰਜੋੜਿਆ ।

ਕਰਲਾਂ ਖ਼ਤਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ, ਮਨ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਵੀ ਤੋੜਿਆ।

ਮਰਨਾ ਬੁਜ਼ਦਿਲੀ ਐ ਇਹ, ਸੋਚ ਕੇ ਵਖ਼ਤ ਲੰਘਾਇਆ।

ਧੀ ਰੂਪੀ ਇਕ ਪਰੀ ਨੂੰ ਫੇਰ, ਦਾਤਾ ਝੋਲੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ।

ਵੇਖ ਕੇ ਉਹਦਾ ਹੱਸਦਾ ਚਿਹਰਾ ਦੁੱਖ ਭੁੱਲ ਗਏ ਮੈਨੂੰ ਸਾਰੇ।

ਸਮਝ ਗਈ ਬੱਚੇ ਹੁੰਦੇ ਮਾਂਵਾਂ ਨੂੰ, ਹਰ ਸ਼ੈਅ ਨਾਲੋਂ ਪਿਆਰੇ।

ਧੀ ਦੀ ਦਾਤ ਦੇ ਕੇ ਰੱਬ ਨੇ, ਮੈਨੂੰ ਰੋਂਦੀ ਨੂੰ ਹਸਾਇਆ।

ਛੋਟੀ ਹੀ ਸੀ ਧੀ ਜਦੋਂ ਇਕ, ਪੱਤ ਗੋਦੀ ਵਿੱਚ ਆਇਆ।

ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਕੋਈ ਕਮੀਂ ਨਾ ਛੱਡੀ।

ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ, ਸਦਾ ਮੱਲ ਮਾਰੀ ਸੀ ਵੱਡੀ।

ਚੌਖਟ ਅੰਦਰੋਂ ਪੈਰ ਨਾ ਪੱਟਿਆ, ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਇੱਥੇ ਹੀ ਝੱਲੇ।

ਸੋਚਿਆ ਗ਼ਲਤ ਨਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਾਂ, ਪਿਓ ਦੀ ਪੱਗ ਨਾ ਰੁਲਜੇ ਥੱਲੇ।

ਸਰਬ ਢਿੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਏ, ਸੂਬਰ ਸੰਤੋਖ ਦੀ ਕਹਾਣੀ।

ਕਈ ਵਾਰ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਰੁਲ਼ ਜਾਂਦੀ, ਜੋ ਧੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਰਾਣੀ।

ਇਤਬਾਰ

ਟੁੱਟ ਜਾਵੇ ਜੇ ਭਰੋਸਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਹਾ ਇਤਬਾਰ ਨਾ ਹੁੰਦਾ।

ਨਿੱਤ ਰੰਗ ਵਟਾਵੇ ਜਦੋਂ ਯਾਰ ਤਾਂ ਫੇਰ ਡੂੰਘਾ ਪਿਆਰ ਨਾ ਹੁੰਦਾ।

ਦੋਸਤ ਬਣਕੇ ਛੁਰੀ ਚਲਾਵੇ ਪਿੱਠ ਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਯਾਰ ਨੀ ਹੁੰਦਾ।

ਹੋਵੇ ਰਿਸ਼ਤਾ ਜੋ ਜੁੜਿਆ ਰੂਹਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਸੌਹਾਂ ਦਾ ਮੁਥਾਜ ਨੀ ਹੁੰਦਾ।

ਝੂਠ ਬੋਲੇ ਗੱਲ ਗੱਲ ਤੇ ਬੰਦਾ,ਤੀਵੀਂ ਉਹਦੇ ਤੇ ਕਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੀ ਹੁੰਦਾ।

ਮੁਹੱਬਤ ਕਰਨੀ ਹੀ ਨਾ ਆਵੇ ਜਿਹਨੂੰ ਦਰਦਾਂ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਨੀ ਹੁੰਦਾ ।

ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਫ਼ਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਮੁਹੱਬਤ ਚ ਰਾਸ ਨੀ ਆਉਂਦਾ।

ਵਿੱਸਰੀਆਂ ਯਾਦਾਂ

ਉਹ ਵਕਤ ਸੀ ਕਿੰਨਾ ਨਿਆਰਾ ਹੱਥੀਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਘਰਦਾ ਸਾਰਾ ਦਾਦੀ ਸਿਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਕੇ ਗਾਰਾ ਲਿਪਦੀ ਸੀ ਵਿਹੜਾ ਫੇਰ ਸਾਰਾ।

ਕੱਚੀਆਂ ਇੱਟਾਂ ਹੱਥੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਵਿੱਚ ਵਿਹੜੇ ਛੋਟਾ ਓਟਾ ਲਾਉਂਦੀ ਓਟੇ ਪਿੱਛੇ ਬਣਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਚੁੱਲ੍ਹਾ ਵਿਹੜਾ ਬਾਕੀ ਸੀ ਰਹਿੰਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ।

ਪਾਂਡੂ ਨਾਲ ਓਟਾ ਬਹੁਤ ਸਜਾਉਣਾ ਫੁੱਲ ਬੂਟੇ ਪਾ ਹੋਰ ਚਮਕਾਉਣਾ ਓਟਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਚੁਲ੍ਹੇ ਚੌਕੇ ਦਾ ਪਰਦਾ ਵੇਖ ਸਕੇ ਨਾ ਚੁੱਲ੍ਹਾ ਜੋ ਵਿਹੜੇ ਵੜਦਾ।

ਦਰੀਆਂ ਖੇਸੀਆਂ ਆਪ ਬਣਾਉਣੀਆਂ ਚਰਖਾ ਡਾਹ ਮਹਿਫ਼ਲਾਂ ਲਾਉਣੀਆਂ ਵਿਰਸੇ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਵੀ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਦੁੱਧ ਦਾ ਛੰਨਾ ਆਪ ਪਿਉਂਦੀਆਂ।

ਉਹ ਟਾਈਮ ਨਾ ਹੁਣ ਮੁੜ ਕੇ ਆਉਣੇ ਬਦਲੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਬਦਲ ਗਏ ਖਿਡੌਣੇ ਹੁਣ ਨਾ ਰਿਹਾ ਉਹ ਮਨ ਪਰਚਾਵਾ ਹਾਂ ਕਰ ਗਏ ਅਸੀਂ ਤਰੱਕੀ ਵਾਹਵਾ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਕੂਨ ਨਾ ਦਿਸੇ ਭੱਜੇ ਫਿਰਦੇ ਅਸੀਂ ਦਿਖਾਵਿਆਂ ਪਿੱਛੇ ਤਰੱਕੀ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਦੀ ਜਰ ਨ੍ਹੀਂ ਸਕਦੇ ਦੀਨ-ਦੁਖੀ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ।

ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਾਲੇ ਨਾ ਰਹਿਗੇ ਮੋਹ ਨਾਲ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਅਸੀਂ ਖੜ੍ਹਦੇ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ ਐਸਾ ਜੁੱਗ ਮਸ਼ੀਨੀ ਆਇਆ ਹੱਥੀਂ ਕਰਦੇ ਸੀ ਜੋ ਉਹ ਕੰਮ ਭੁਲਾਇਆ।

ਅੱਜ ਵਿਰਸਾ ਦਿਸਦਾ ਮੇਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਸਜਾਇਆ ਠੇਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਰਬ ਢਿੱਲੋਂ ਉਹ ਜੁੱਗ ਬੀਤ ਗਿਆ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵੀ ਗੀਤਾਂ 'ਚ ਰਹਿ ਗਿਆ।

ਦਿਲ ਦੇ ਖ਼ਾਲੀ ਵਰਕੇ

ਦਿਲ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਨਾ ਲਿਖ ਹੋਏ, ਵਰਕੇ ਸਭ ਖ਼ਾਲੀ ਰਹਿ ਗਏ।

ਕੁੱਝ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਦੱਬੇ ਰਹੇ, ਕੁੱਝ ਅੱਥਰੂ ਬਣਕੇ ਵਹਿ ਗਏ।

ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਪੀੜਾਂ ਗ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ, ਅਸੀਂ ਚੁੱਪ-ਚੁਪੀਤੇ ਸਹਿ ਗਏ।

ਉਹ ਪਾਣੀ ਵਾਂਗੂੰ ਚਲਦੇ ਰਹੇ, ਅਸੀਂ ਪੁਲ਼ ਵਾਂਗੂੰ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹਿ ਗਏ।

ਤੂੰ ਸਾਡੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਨ੍ਹੀਂ, ਉਹ ਜਾਣ ਲੱਗੇ ਸਨ ਕਹਿ ਗਏ।

ਮੌਤ ਹੋਈ ਸਾਡੇ ਅਰਮਾਨਾਂ ਦੀ, ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਦੱਬੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ।

ਸਾਰੇ ਸੁਪਨੇ ਚਕਨਾਚੂਰ ਹੋਏ, ਆਸਾਂ ਦੇ ਮਹਿਲ ਹੀ ਢਹਿ ਗਏ।

ਨਾ ਕਲਮ ਚੱਲੀ ਬਿਨ ਸਿਆਹੀ ਤੋਂ, ਕੋਰੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਪੰਨੇ ਰਹਿ ਗਏ।

ਨਾ ਚੈਨ ਰਿਹਾ ਨਾ ਹੀ ਨੀਂਦ ਰਹੀ, ਐਸੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਪੈ ਗਏ।

ਸਰਬ ਢਿੱਲੋਂ ਵਫ਼ਾ ਲਈ ਝੋਲ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦੇ ਰੋਣੇ ਪੈ ਗਏ।

ਦਾਗ਼ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਨ੍ਹੀਂ ਲਾਉਣਾ

ਉੱਠਕੇ ਸਵੇਰੇ ਨਾਮ ਦਾਤਾ ਦਾ ਧਿਆਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਫੇਰ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।

ਇਕ ਵਾਰ ਪਾਠ ਕਰ ਫ਼ਰਜ਼ ਨਿਭਾ ਲਿਆ, ਫੇਰ ਆਪਾਂ ਮਨ ਨੂੰ ਕਲੋਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾ ਲਿਆ।

ਰੱਜ-ਰੱਜ ਸਭ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਵੀ ਹਾਂ ਕਰਦੇ, ਝੂਠ ਤੇ ਫ਼ਰੇਬਾਂ ਵਾਲੇ ਝੋਲੇ ਖ਼ੂਬ ਭਰਦੇ।

ਜਾਤਾਂ-ਪਾਤਾਂ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਰੌਲਿਆਂ 'ਚ ਲੜੀ ਜਾਂਦੇ, ਉਂਜ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵੀ ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੇ।

ਸਾਡੇ ਗੁਰੂਆਂ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਤ ਸਭਨਾਂ ਦੀ ਏਕ, ਫੇਰ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਬਣਦੇ ਕਿਓਂ ਫੇਕ।

ਪੈਸਿਆਂ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਉੱਤੇ ਵਾਹ-ਵਾਹ ਹਾਂ ਖੱਟਦੇ, ਗ਼ਰੀਬ ਤੇ ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਪਾਸਾ ਵਟਦੇ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਕਦੋਂ ਚੱਲਾਂਗੇ, ਛੱਡ ਮਲਿਕ ਭਾਗੋ ,ਦਰ ਲਾਲੋ ਜੀ ਦਾ ਮੱਲਾਂਗੇ।

ਆਓ ਕਰੀਏ ਪ੍ਰਣ,ਅਮਲ ਬਾਣੀ ਉੱਤੇ ਕਰਨਾ, ਸਾਡੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਹੱਕ ਸੱਚ ਲਈ ਲੜਨਾ।

ਆਪਾਂ ਪਿਤਾ ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਦੇ ਪੁੱਤ ਹੈ ਕਹਾਉਣਾ, ਖੋਟੇ ਕਰ ਕਰ ਧੰਦੇ ਦਾਗ਼ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਨ੍ਹੀਂ ਲਾਉਣਾ।

ਦਾਜ ਦਾ ਸੰਦੂਕ

ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਆਈ, ਦਾਜ 'ਚ ਬੇਬੇ ਸੰਦੁਕ ਲਿਆਈ।

ਸੰਦੂਕ ਲੱਕੜ ਦਾ ਬੜਾ ਹੀ ਸੋਹਣਾ, ਮੂਹਰੇ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਲੱਗਿਆ ਮਨ-ਮੋਹਣਾ।

ਦਾਜ ਵਰੀ ਸਭ ਵਿੱਚ ਸੀ ਰੱਖਦੀ, ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਬੜਾ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਤੱਕਦੀ।

ਸੰਦੂਕ 'ਚ ਬੇਬੇ ਦੀ ਵੱਸਦੀ ਸੀ ਜਾਨ, ਸਾਂਭਿਆ ਸਾਰਾ ਸੀ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਨ।

ਵਿੱਚ ਸੰਦੂਕ ਦੇ ਸੀ ਸਭ ਰੱਖਦੀ ਪੂੰਜੀ, ਖੀਸੇ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਫਿਰਦੀ ਸੀ ਕੁੰਜੀ।

ਬੇਬੇ ਨੇ ਸਾਂਭੀ ਸੀ ਘਰਦੀ ਵਾਗਡੋਰ, ਕੰਮ ਧੰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਲਾਉਂਦੀ ਸੀ ਜ਼ੋਰ।

ਕਰਦੀ ਸੀ ਬੇਬੇ ਮਿਹਨਤ ਦਿਨ ਰਾਤ, ਜੋੜ ਇੱਕ-ਇਕ ਪੈਸਾ ਬਣਾਈ ਜਾਇਦਾਦ।

ਸਮਾਂ ਬੀਤਿਆ ਬਣ ਗਈ ਕੋਠੀਆਂ, ਪੇਟੀ ਅਲਮਾਰੀ ਲਿਆਈਆਂ ਵਹੁਟੀਆਂ।

ਸੰਦੂਕ ਬੇਬੇ ਦਾ ਫੇਰ ਖੂੰਜੇ ਲਾਇਆ, ਉੱਤੇ ਪੁਰਾਣਾ ਕੱਪੜਾ ਪਾਇਆ ।

ਨੂੰਹਾਂ ਆਖਣ ਇਹ ਕਬਾੜ ਕੀ ਕਰਨਾ, ਇਹਨੂੰ ਵੀ ਪੁਰਾਣੇ ਘਰ ਹੀ ਧਰਨਾ।

ਉੱਥੇ ਹੀ ਬੇਬੇ ਦਾ ਮੰਜਾ ਡਾਹ ਦਿਓ, ਕੁੜ-ਕੁੜ ਵਾਲਾ ਯੱਭ ਮੁਕਾ ਦਿਓ।

ਸੁਣ-ਸੁਣ ਬੇਬੇ ਹੰਝੂ ਜਾਵੇ ਵਹਾਉਂਦੀ, ਬੀਤਿਆ ਸਮਾਂ ਸੀ ਯਾਦ ਕਰੀ ਜਾਂਦੀ।

ਨਾ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਦੇ ਵਖ਼ਤ ਇਹ ਆਊ, ਔਲਾਦ ਹੀ ਸਾਡੀ ਸਾਨੂੰ ਖੁੰਜੇ ਲਾਉ।

ਮੈਂ ਤੇ ਸੰਦੂਕ ਸੀ ਕਦੇ ਘਰ ਦੇ ਮੋਹਰੀ, ਕੋਠੀਆਂ ਨੇ ਸਾਡੀ ਕਦਰ ਹੀ ਖੋਹ ਲਈ।

ਤੇਰੀਆਂ ਉਡੀਕਾਂ

ਤੇਰੀਆਂ ਉਡੀਕਾਂ ਸਾਨੂੰ ਬੜਾ ਹੀ ਸਤਾਇਆ, ਆਉਂਦੀ ਯਾਦ ਬਥੇਰੀ ਇਕ ਤੂੰ ਹੀ ਨਾ ਆਇਆ।

ਸਦੀਆਂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਲੰਘੇ ਇਕ ਇਕ ਦਿਨ, ਸਾਡਾ ਪਲ ਨਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਹੁਣ ਯਾਰਾ ਤੇਰੇ ਬਿਨ।

ਤੁਸੀਂ ਦਿਲ ਦੇ ਮੁਹੱਲੇ ਵਿੱਚ ਫੇਰਾ ਕਦੋਂ ਪਾਉਣਾ, ਕਦੋਂ ਹੋਣੇ ਸਾਡੇ ਮੇਲ,ਹੈ ਉਡੀਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣਾ।

ਢਿੱਲੋਂ ਸਰਬ ਉਡੀਕਾਂ ਵਾਲੇ ਜੁੱਗ ਹੋ ਗਏ ਲੰਬੇ, ਬਾਝ ਤੇਰੇ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਰੰਗ ਨਾ ਕੋਈ ਫੱਬੇ।

ਕੇਰਾਂ ਆ ਕੇ ਉਡੀਕਾਂ ਵਾਲੀ ਤੜਫ ਮਿਟਾ ਜਾ, ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਮਿਲ ਭਾਵੇਂ ਸੁਪਨੇ 'ਚ ਆਜਾ।

ਚੰਨਾ ਬਹੁਤੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਉਡੀਕਾਂ ਨਾ ਕਰਾ, ਨਹੀਂ ਮਿੰਟ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕਦੋਂ ਮੁੱਕ ਜਾਣੇ ਸਾਹ।

ਵੇ ਮੈ ਬੈਠੇ ਬਨੇਰੇ 'ਤੇ ਉਡਾਈ ਜਾਂਵਾਂ ਕਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਚਿੜਾਉਂਦੇ ਤੇਰਾ ਲੈ-ਲੈ ਕੇ ਨਾਂ।

ਮੌਤ ਸੱਚਾਈ

ਕੱਲ੍ਹ ਰਾਤ ਇੱਕ ਸੁਪਨਾ ਆਇਆ, ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ 'ਨ੍ਹੇਰ ਸੀ ਛਾਇਆ।

ਇਕੱਠ ਹੋ ਗਿਆ ਮੇਰੇ ਦੁਆਲੇ, ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਕਈ ਜਾਣਨ ਵਾਲੇ।

ਤਾਰੀਫ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਪੁਲ ਸੀ ਬੰਨ੍ਹਦੇ, ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰ ਕਈ ਸੀ ਹੱਸਦੇ।

ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਸਮਝ ਨਾ ਆਈ, ਆਖ਼ਰ ਕੀ ਸੀ ਇਹ ਸੱਚਾਈ।

ਐਨੇ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਆ ਗਏ, ਨਹਾਉਣ ਲਈ ਫੇਰ ਲੈ ਉਠਾ ਗਏ।

ਚੰਗਾ ਬੰਦਾ ਸੀ ਕਿਹਾ ਕਈਆਂ, ਛੱਡ ਗਿਆ ਏਥੇ ਖਾਤੇ ਵਹੀਆਂ।

ਸਹੁਰਿਆਂ ਤੋਂ ਲਿਆਂਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਏ, ਵਧੀਆ ਇੱਕ ਲੋਈ ਵੀ ਲਿਆਏ।

ਮੋਢੇ ਚੁੱਕ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ, ਉੱਤੇ ਢੇਰ ਲੱਕੜਾਂ ਦਾ ਲਾਇਆ।

ਲਾਂਬੂ ਲਾਉਣ ਜਦੋਂ ਮੁੰਡਾ ਲੱਗਿਆ, ਡਰ ਕੇ ਮੈਂ ਨੀਂਦ 'ਚੋਂ ਜਗਿਆ।

ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਮੈਂ,ਰਾਖ ਸੀ ਹੋਣਾ, ਛੱਡ ਜਾਣਾ ਸੀ ਇੱਥੇ ਹੀ ਰੋਣਾ-ਧੋਣਾ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਠੱਗੀਆਂ ਫਿਰਦੇ ਕਰਦੇ, ਭੌਰ ਉੱਡੇ ਤੋਂ, ਇਕ ਦਿਨ ਨ੍ਹੀਂ ਰੱਖਦੇ।

ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਪਨੇ ਨੇ ਸਮਝਾਈ, ਜੀਣਾ ਝੁਠ ਤੇ ਮੌਤ ਸੱਚਾਈ।

ਸਰਬ ਢਿੱਲੋਂ ਰੱਖੋ ਰੱਬ ਨੂੰ ਯਾਦ, ਜਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

ਤੇਰੀ ਥੋੜ੍ਹ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਸ ਇਕ ਤੇਰੀ ਥੋੜ੍ਹ ਚੰਨਾ, ਮਹਿਲਾਂ ਮੁਨਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੋੜ ਚੰਨਾ।

ਰਿਸ਼ਤੇ ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਦੇ ਇੰਜ ਨਾ ਤੂੰ ਤੋੜ ਚੰਨਾ, ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਤੇਰੇ ਹਵਾ ਆਵੇ,ਤੂੰ ਵੀ ਕਦੇ ਬਹੁੜ ਚੰਨਾ।

ਵਾਂਗ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਸਾਨੂੰ ਲੱਗੇ ਤੇਰੀ ਤੋੜ ਚੰਨਾ, ਬਣ ਕੇ ਭਿਖਾਰੀ ਬੈਠੇ ਖ਼ਾਲੀ ਨਾ ਤੂੰ ਮੋੜ ਚੰਨਾ।

ਹੰਝੂਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸੁਪਨੇ ਨਾ ਰੋੜ੍ਹ ਚੰਨਾ, ਕਿਵੇਂ ਸਮਝਾਈਏ,ਸਾਨੂੰ ਤੇਰੀ ਕਿੰਨੀ ਲੋੜ ਚੰਨਾ।

ਇਸ਼ਕ ਮੁਹੱਬਤ ਵਾਲਾ ਲੱਗਿਆ ਜੋ ਕੋੜ੍ਹ ਚੰਨਾ, ਹਾਏ ਮਰਜ਼ ਮੇਰੀ ਦਾ ਬਸ, ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਤੋੜ ਚੰਨਾ।

ਕਦੇ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਖੜ੍ਹ,ਜਿਵੇਂ ਖੜ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਬੋੜ੍ਹ ਚੰਨਾ, ਅਰਮਾਨਾਂ ਭਰੇ ਇਸ ਦਿਲ ਨੂੰ,ਤੋੜ ਨਾ ਤੂੰ ਜੋੜ ਚੰਨਾ।

ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਹੋ ਰਹਿਣਾ, ਜਿਵੇਂ ਚੰਨ ਤੇ ਚਕੋਰ ਚੰਨਾ, ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਲਈ ਬਸ ਤੇਰੀ ਲੋੜ ਚੰਨਾ।

ਢਿੱਲੋਂ ਸਰਬਜੀਤ ਰਹੀ ਇੱਕੋ ਗੱਲ ਸੋਚ ਚੰਨਾ, ਭਟਕਦੇ ਤੇਰੇ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ,ਕਿਵੇਂ ਲਵਾਂ ਰੋਕ ਚੰਨਾ।

ਕੱਪੜਿਆਂ ਅੰਦਰ

ਕੱਪੜਿਆਂ ਅੰਦਰ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਨੰਗੀ ਐ, ਉੱਤੋਂ-ਉੱਤੋਂ ਢਿੱਲੋਂ ਇਹ ਦਿਸਦੀ ਚੰਗੀ ਐ।

ਸਭ ਨੇ ਐਬ ਲੁਕਾ ਰੱਖੇ ਨੇ ਪਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਗ਼ਲਤੀ ਹੀ ਚੁਰਾਹੇ ਟੰਗੀ ਐ।

ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧਰਮੀ ਸਭ ਕਹਾਉਂਦੇ ਨੇ, ਵਿੱਚ ਪਰਦੇ ਦੇ ਲੁਕ-ਲੁਕ ਪਾਪ ਕਮਾਉਂਦੇ ਨੇ।

ਮੈਂ ਰੂਪੀ ਵਿਕਾਰ 'ਚ, ਖ਼ਲਕਤ ਰੰਗੀ ਐ, ਉੱਤੋਂ ਉੱਤੋਂ 'ਸਰਬ' ਇਹ ਦਿਸਦੀ ਚੰਗੀ ਐ।

ਐਬ ਗੁਨਾਹਾਂ ਵਾਲੇ ਚਿੱਠੇ ਨਾ ਲੁਕਾ ਸਕਦੇ, ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਮੂਹਰੇ ਖਲੋ ਨਾ ਨਜ਼ਰਾਂ ਮਿਲਾ ਸਕਦੇ।

ਫ਼ਸਲ ਉੱਗਣੀ ਉਹੀ ਜੋ ਬੀਜੀ ਕਿਆਰੀ ਐ, ਲਾਲਚ ਮਗਰੇ ਫਿਰਦੀ ਦੁਨੀਆ ਸਾਰੀ ਐ।

ਸਭ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੈਂ ਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਇੱਥੇ, ਵਿੱਚ ਪਰਦੇ ਚਲਦੇ ਸੱਚੇ ਝੂਠੇ ਵਪਾਰ ਇੱਥੇ।

ਝੁਕ ਜਾਂਦੇ ਉੱਥੇ ਹੀ ਜੋ ਪਲੜਾ ਦਿਸਦਾ ਭਾਰੀ ਐ, ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਰਾਖਾ ਕੋਈ,ਬਣਦਾ ਸੱਚ ਵਪਾਰੀ ਐ।

ਆਪਣੇ ਗੁਨਾਹਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਾ ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗੀ ਐ, ਇਕ ਰੰਗ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਦੁਨੀਆ ਬਹੁਰੰਗੀ ਐ।

ਕੱਪੜਿਆਂ ਅੰਦਰ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਨੰਗੀ ਐ, ਉੱਤੋਂ ਉੱਤੋਂ 'ਢਿੱਲੋਂ' ਇਹ ਦਿਸਦੀ ਚੰਗੀ ਐ।

ਪੰਛੀ

ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਚੋਗ ਮੈਂ ਖਿਲਾਰਿਆ, ਇੱਕ ਘੁੱਗੀ ਆਈ ਫੇਰ ਡਾਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਲਿਆ।

ਇੱਕ-ਇੱਕ ਦਾਣਾ ਚੁਗ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਉਂਦੇ ਰਹੇ, ਦਾਣਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਬੜਾ ਗੁਣ ਗਾਉਂਦੇ ਰਹੇ।

ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਚੋਗ ਖ਼ੁਸ਼ੀ-ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਖਾਂਦੇ ਰਹੇ, ਕਰਕੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਰਹੇ।

ਮਨ 'ਚ ਵਿਰੋਧ ਨਾ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਲਈ ਵੈਰ ਸੀ, ਗਰਦਨ ਝੁਕਾ ਕੇ ਮੰਗੀ ਸਭ ਲਈ ਖ਼ੈਰ ਸੀ।

ਆਦਮੀ ਦੀ ਜਾਤ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪਿਆਰ, ਜੋ ਭਰੇ ਢਿੱਡ ਸਾਡਾ ਕਿਓਂ ਨਾ ਦਈਏ ਸਤਿਕਾਰ।

ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਸਿੱਖੋ ਰਲ਼-ਮਿਲ ਰਹਿਣਾ, ਜੋ ਲਿਖਿਆ ਮੁਕੱਦਰਾਂ 'ਚ ਮਿਲਦਾ ਹੀ ਰਹਿਣਾ।

ਮਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵੈਰ ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿਓ, ਵਾਂਗ ਪੰਛੀਆਂ ਚਹਿਕੋ ਵਾਤਾਵਰਨ ਚਹਿਕਾ ਦਿਓ।

ਅਪ੍ਰੈਲ ਫੂਲ

ਅਪ੍ਰੈਲ ਫੂਲ ਦੇ ਅਸੀਂ ਬੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਸ਼ਿਕਾਰ, ਗੱਲ-ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜਿਹੜੇ ਕਰ ਲਈਏ ਇਤਬਾਰ।

ਐਨੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਕਿ ਲੋਕ ਉੱਲੂ ਨੇ ਬਣਾਉਂਦੇ, ਸਾਡਾ ਬਣਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਹ ਨੇ ਮਹਿਫ਼ਲਾਂ ਸਜਾਉਂਦੇ।

ਬਹੁਤ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ, ਲੋਕ ਆਪੇ ਛੱਡ ਦੇਣ ਅਪ੍ਰੈਲ ਫੂਲ ਵੀ ਬਣਾਉਣਾ।

ਪਰ ਦਿਲ ਭੋਲ਼ਾ ਬਹੁਤ ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ, ਝੱਲਾ ਐਵੇਂ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਮਿੱਠੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਇਤਬਾਰ।

ਹੋਵੇ ਮਿੱਤਰ ਸਹੇਲੀ ਵੀਰ ਭੈਣ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਕ, ਰੱਖੋ ਇੱਕ ਗੱਲ ਯਾਦ, ਕੋਝਾ ਕਰੋ ਨਾ ਮਜ਼ਾਕ।

ਮੁਹੱਬਤ ਦੀ ਸੌਗਾਤ

ਦੋਸਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਹੋਈ ਮੁਲਾਕਾਤ, ਬੜੀ ਮਿੱਠੀ ਜਿਹੀ ਫੇਰ ਚੱਲੀ ਗੱਲਬਾਤ।

ਗੱਲਾਂ-ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛੇ ਪਿੰਡ ਤੇ ਮਕਾਨ, ਉਦੋਂ ਉਹਨੂੰ ਲੱਗੀ ਸੀ ਬੜੀ ਮੈਂ ਰਕਾਨ।

ਰੋਜ਼-ਰੋਜ਼ ਗੱਲਾਂ ਵਾਲੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਧੇ, ਗੱਲ ਉਹ ਛੇੜ ਲੈਂਦਾ ਮੈਂ ਛੇੜ ਲੈਂਦੀ ਕਦੇ।

ਇਕ ਦੂਜੇ ਲਈ ਫੇਰ ਚਾਹਤ ਸੀ ਜਾਗੀ, ਗੱਲਾਂ-ਬਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਪਰਪੋਜ਼ 'ਤੇ ਆਗੀ।

ਕਹਿੰਦਾ ਤੇਰੇ ਬਿਨਾਂ ਹੁਣ ਮੇਰਾ ਨਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ, ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਮੇਰਾ ਬਣਜਾ ਸਹਾਰਾ।

ਤੇਰੇ ਬਿਨਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਇਕ ਬਿੰਦ ਵੀ ਨਾ ਸਰੇ, ਰਹੀਂ ਸਾਹਾਂ ਵਾਂਗ ਨਾਲ ਕਦੇ ਹੋਵੇ ਨਾ ਤੂੰ ਪਰੇ।

ਮੈਂ ਵੀ ਹੱਕ ਜਿਹਾ ਉਹਦੇ 'ਤੇ ਜਤਾਉਣ ਲੱਗਗੀ, ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਨ੍ਹੀਂ ਪਸੰਦ ਸਮਝਾਉਣ ਲੱਗ ਪਈ।

ਉਹਨੂੰ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਗ਼ੁੱਸਾ ਫੇਰ ਆਉਣ ਲੱਗ ਗਿਆ, ਨਫ਼ਰਤ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਚ ਉਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਸਾਡੀ ਟੁੱਟੇ ਨਾ ਮੁਹੱਬਤ ਬੜੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ ਮੇਰੀ, ਗੱਲ ਹਰ ਮੰਨ ਲੈਂਦੀ ਉਹ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜਿਹੜੀ।

ਉਹਨੂੰ ਹਾਸੇ ਸੀ ਪਿਆਰੇ ਮੈਂ ਗ਼ਮਾਂ ਦੀ ਸੀ ਖਾਨ, ਫੇਰ ਕਿਵੇਂ ਸਾਡਾ ਪਿਆਰ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਪਰਵਾਨ।

ਆਖ਼ਰੀ ਸੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਹੋਈ, ਉਹਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਸੁਣ ਬੋਲ ਮੇਰੀ ਰੂਹ ਵੀ ਸੀ ਰੋਈ।

ਕਹਿੰਦਾ ਕਰਕੇ ਪਿਆਰ ਤੈਨੂੰ ਰਿਹਾਂ ਪਛਤਾ ਨੀ, ਤੇਰੇ ਜਿਹੀ ਨਾਲ ਪਵੇ ਨਾ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵਾਹ ਨੀ।

ਸੁਣਕੇ ਬੋਲ ਉਹਦੇ ਮੇਰੀ ਰੂਹ ਤੱਕ ਹਿੱਲ ਗਈ, ਜੋ ਸੋਚੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੌਗਾਤ ਮਹੱਬਤ ਦੀ ਮਿਲ ਗਈ।

ਢਿੱਲੋਂ ਸਰਬ ਪਿਆਰ ਆਉਂਦਾ ਸਭ ਨੂੰ ਨਾ ਰਾਸ, ਜਦੋਂ ਉਹਨੇ ਠੁਕਰਾਇਆ ਮੈਨੂੰ ਹੋਇਆ ਅਹਿਸਾਸ।

ਭੌਰਾ

ਰਹਿੰਦਾ ਏ ਮੰਡਰਾਉਂਦਾ ਭੌਰਾ, ਇੱਕ ਫੁੱਲ 'ਤੇ ਟਿਕ ਨਾ ਪਾਉਂਦਾ।

ਜਿੱਥੇ ਦਿਸਦੀ ਨਵੀਂ ਸੁਗੰਧੀ, ਬਸ ਉਸ ਪਾਸੇ ਉੱਡ ਜਾਂਦਾ।

ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਏ ਮਨਮਾਨੀ, ਤੜਫ ਨਾ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣੀ।

ਰਸ ਚੂਸ ਕੇ ਤੁਰ ਜਾਂਦਾ ਏ, ਨਾ ਬਣਦਾ ੳਮਰਾਂ ਦਾ ਹਾਣੀ।

ਭੌਰਾ ਹਰ ਇਕ ਰੰਗ ਜਾਣਦਾ, ਫਿਰਦਾ ਖ਼ੁਸ਼ਬੁਆਂ ਨੂੰ ਮਾਣਦਾ।

ਟਾਹਣੀਆਂ ਸੁੱਕੀਆਂ ਛੱਡ ਜਾਂਦਾ, ਖ਼ੁਸ਼ਬੂ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣਦਾ।

ਕੰਡਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਦੂਰ ਇਹ ਭੱਜਦਾ, ਤਾਜ਼ੇ ਫੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਨਾ ਰੱਜਦਾ।

ਸਰਬ ਢਿੱਲੋਂ ਸੁੱਕੇ ਫੁੱਲਾਂ 'ਤੇ, ਭੌਰਾ ਬੈਠਣਾ ਪਸੰਦ ਨਾ ਕਰਦਾ।

ਕਿਸਮਤ

ਕਿਸਮਤ ਮਾੜੀ ਨਵੇਂ ਰੰਗ ਦਿਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਐ ।

ਕਹਾਣੀ ਪਹਿਲੀ ਨਹੀਂ ਸੁਲਝੀ ਹੋਰ ਉਲਝਾਈ ਜਾਂਦੀ ਐ।

ਉਲਝ ਗਏ ਨੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਤਾਣੇ ਬਾਣੇ।

ਆ ਕੇ ਉਮੀਦਾਂ ਦੀ ਕਿਰਨ ਫੇਰ ਜਾਈ ਜਾਂਦੀ ਐ।

ਪੋਹ ਮਾਘ ਦੀਆਂ ਰਾਤਾਂ ਵਾਂਗ ਉਡੀਕਾਂ ਲੰਬੀਆਂ ਨੇ।

ਪਹੁ ਫੁੱਟਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਧੁੰਦ ਜਿਹੀ ਛਾਈ ਜਾਂਦੀ ਐ।

ਕਦੋਂ ਹੋਣੀ ਸਵੇਰ,ਸਕੂਨ ਕਦੋਂ ਮਿਲਣਾ ਮਨ ਨੂੰ।

ਅਜੇ ਹਨੇਰੀ ਰਾਤ ਹੀ ਬੜਾ ਡਰਾਈ ਜਾਂਦੀ ਐ।

ਕਿਓਂ ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਵੇਂ ਸਬਕ ਸਿਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਐ।

ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਆ ਦਹਿਲੀਜ਼ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਜਾਈ ਜਾਂਦੀ ਐ।

ਮੇਰੀ ਹੋਂਦ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਕਿਓਂ ਤੜਫਾਈ ਜਾਂਦੀ ਐ ।

ਸਰਬ ਢਿੱਲੋਂ ਤੇਰੀ ਕਿਸਮਤ ਤੈਨੂੰ ਅਜ਼ਮਾਈ ਜਾਂਦੀ ਐ।

ਘਾਟ

ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਜਿਹੀ ਘਾਟ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ ਜਾਂਦੀ ਐ।

ਅੱਖਾਂ ਨੇ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ ਅੱਜ ਪਰ ਰੂਹ ਰੋਈ ਜਾਂਦੀ ਐ।

ਸੋਚਾਂ ਉਹਦੇ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਬੇਚੈਨੀ ਹੋਈ ਜਾਂਦੀ ਐ।

ਨੀਂਦ ਨੇ ਰਿਸ਼ਤਾ ਤੋੜਿਆ ਹੁਣ ਚੈਨ ਖੋਈ ਜਾਂਦੀ ਐ।

ਅੰਦਰੋਂ-ਅੰਦਰੀਂ ਸੱਧਰਾਂ ਦੀ ਅੱਜ ਮੌਤ ਹੋਈ ਜਾਂਦੀ ਐ।

ਯਾਦ ਬਣਕੇ ਉਹਦੀ ਸੂਰਤ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਖਲੋਈ ਜਾਂਦੀ ਐ।

ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਵਾਲੀ ਵੀ ਹੁਣ ਢਿੱਲੋਂ ਹੱਦ ਹੋਈ ਜਾਂਦੀ ਐ ।

ਇੰਜ ਲਗਦਾ ਸਾਡੀ ਮੁਹੱਬਤ ਹੁਣ ਬਾਗ਼ੀ ਹੋਈ ਜਾਂਦੀ ਐ।

ਸਮੇਟਣ ਲਈ ਟੁੱਟੀਆਂ ਆਸਾਂ ਸਾਡੀ ਹਿੰਮਤ ਖੋਈ ਜਾਂਦੀ ਐ।

ਸਾਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਨ੍ਹੀਂ ਛੁੱਟ ਰਿਹਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬੋਝ ਢੋਈ ਜਾਂਦੀ ਐ।

ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਐ ਜੋ ਵੀ ਸੱਧਰ ਫੇਰ ਜਲਦੀ ਮੋਈ ਜਾਂਦੀ ਐ।

ਸਾਡੀ ਕਿਸਮਤ ਵੀ ਸਾਡੇ ਵਾਂਗ ਡੁੰਘੀ ਨੀਂਦ ਸੋਈ ਜਾਂਦੀ ਐ।

ਘਾਟ ਸੀ ਜੋ ਵੀ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖਲੋਈ ਜਾਂਦੀ ਐ।

ਪੱਥਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ

ਪੱਥਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਮਾਏ ਕੀਹਨੂੰ ਦਿਲ ਦੀ ਹੁਕ ਸੁਣਾਵਾਂ।

ਰੂਹ ਮਾਰਦੀ ਵੇਖ ਕੇ ਧਾਹਾਂ ਨੀ ਕਿਵੇਂ ਦੱਸ ਇਹਨੂੰ ਸਮਝਾਵਾਂ।

ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁੱਖ ਵਿੱਚ ਮਾਰਦੇ ਨੇ ਕਈ ਦਾਜ ਦੀ ਬਲੀ ਚਾੜ੍ਹਦੇ ਨੇ।

ਕਈ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ ਦਰਿੰਦੇ ਵੀ ਜੋ ਪੱਤ ਲੱਟ ਕੇ ਧੀਆਂ ਮਾਰਦੇ ਨੇ।

ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਦਰਿੰਦਿਆਂ ਦਾ।

ਇਹੋ ਹਾਲ ਹੋ ਜਾਣਾ ਬੱਚੀਆਂ ਦਾ ਜੋ ਚਿੜੀ ਜਿਹੇ ਪਰਿੰਦਿਆਂ ਦਾ।

ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਕੁੱਖ ਵਿੱਚ ਮਾਰਨ ਦਾ ਧੀਆਂ ਜੰਮਣੋਂ ਹੀ ਲੋਕ ਡਰਨ ਲੱਗੇ।

ਉਹ ਸ਼ੈਤਾਨ ਵੀ ਅਸੀਂ ਹੀ ਜੰਮੇ ਨੇ ਜੋ ਹਰ ਸੀਤਾ ਨੂੰ ਹਰਨ ਲੱਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਹਵਸ ਦੇ ਭੁੱਖਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਆਪਾਂ ਹੀ ਯਾਦ ਕਰਾਉਣਾ।

ਪਹਿਲ ਕਰਨੀ ਪੈਣੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਮਾਣ ਕਰਨਾ ਧੀਆਂ ਦਾ ਸਿਖਾਉਣਾ।

ਢਿੱਲੋਂ ਆਖੇ ਦਿਓ ਪੁੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਕਾਰ ਹਰ ਧੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਇੱਜ਼ਤ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ।

ਵੇਸਵਾ ਦੀ ਧੀ

ਵੇਸਵਾ ਦੀ ਧੀ ਕਰੇ ਮਾਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲ, ਕਿਓਂ ਹੁੰਦਾ ਵਿਤਕਰਾ ਨੀ ਮਾਏ ਸਾਡੇ ਨਾਲ?

ਨਾ ਕੋਈ ਘਰ ਸਾਡਾ ਨਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੀ, ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲਾ ਕਦੇ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਪਿਆਰ ਨੀ।

ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕੋਠੇ ਉੱਤੇ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਲੋਕ ਆਉਂਦੇ, ਸੁੱਟ ਪੈਸੇ ਤੇਰੇ ਉੱਤੇ, ਬਸ ਮਨ ਪਰਚਾਉਂਦੇ।

ਕੌਣ ਮੇਰਾ ਪਿਓ, ਮੇਰਾ ਖ਼ਾਨਦਾਨ ਕਿਹੜਾ ਨੀ? ਕੋਈ ਤਾਂ ਹੋਊ ਦੁਨੀਆ 'ਤੇ, ਸਾਡਾ ਹੋਊ ਜਿਹੜਾ ਨੀ!

ਸੁਣਦਾ ਏ ਮੈਨੂੰ ਤੇਰਾ ਭੁੱਬਾਂ ਮਾਰ ਰੋਣਾ ਨੀ, ਸਮਝਣ ਕਿਓਂ ਲੋਕੀ ਸਾਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਖਿਡੌਣਾ ਨੀ!

ਭੈੜੀ ਜਿਹੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਲੋਕੀ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਨੇ ਤੱਕਦੇ, ਜਦੋਂ ਨਿਕਲਾਂ ਬਾਹਰ ਲੋਕ ਗੰਦੇ ਬੋਲ ਬਹੁਤ ਬਕਦੇ।

ਤੇਰੀ ਕੁੱਖੋਂ ਲੈ ਜਨਮ, ਮੈਂ ਬੜਾ ਹੀ ਪਛਤਾਵਾਂ ਨੀ, ਭਾਵੇਂ ਹਾਂ ਮੈਂ ਅਣਭੋਲ , ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਗੰਦਗੀ ਕਹਾਵਾਂ ਨੀ ।

ਦੱਸ ਮਾਏ ਮੇਰੀਏ ਨੀ,ਇਹ 'ਚ ਮੇਰਾ ਕੀ ਕਸੂਰ ਨੀ, ਬਾਹਰ ਖੇਡਣ ਜੇ ਜਾਵਾਂ, ਮਾਂਵਾਂ ਲੈ ਜਾਣ ਬੱਚੇ ਦੂਰ ਨੀ।

ਮਾਏ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਏ ਕੋਠਾ, ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਨਾ ਕੋਈ ਨੀ! ਝੱਲਾਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਦੇ ਵਾਰ, ਦਸਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਜੇ ਹੋਈ ਨੀ।

ਵੇਸਵਾ ਦੀ ਧੀ-2

ਧੀ ਵੇਸਵਾ ਦੀ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਕਰਦੀ ਫਿਰੇ ਪੁਕਾਰ। ਪਿਓ ਮੇਰਾ ਕਿਹੜਾ ਕਿੱਥੇ ਐ ਘਰ-ਬਾਰ?

ਗੰਦੀਆਂ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢ ਕੇ,ਲੋਕੀ ਸਾਨੂੰ ਤਾਹਨੇ ਮਾਰਨ। ਧਰਮੀ ਆਪ ਕਹਾਉਂਦੇ ਕੋਠੇ 'ਤੇ ਰਾਤਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਨ।

ਸਾਡਾ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਨਾ ਹੀ ਸਾਡਾ ਕੋਈ ਵਜ਼ੂਦ। ਗੰਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਕਹਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਿਨ ਮਨਹੂਸ।

ਇਨਸਾਨ ਹੀ ਹਾਂ ਮੈਂ ਵੀ,ਬਹੁਤ ਸੀ ਅਰਮਾਨ ਵੀ ਮੇਰੇ। ਸਮਝ ਆ ਗਈ ਬੋਲਾਂ ਦੀ,ਹੰਝੂਆਂ 'ਚ ਰੁਲਗੇ ਜਿਹੜੇ।

ਸੁਪਨੇ ਨਿੱਕੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਮਾਏ ਹੋਗੇ ਢੇਰੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦੱਸ ਧੀਆਂ ਨ੍ਹੀਂ ਜੋ ਕੀਮਤ ਲਾਉਂਦੇ ਤੇਰੀ।

ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਲਗਦਾ ਮਾਏ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੋਂ ਮਸਲ ਮੈਨੂੰ ਦੇਣਾ। ਬੜਾ ਔਖਾ ਲਗਦਾ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਡਰ ਵਿੱਚ ਜਿਊਂਦੀ ਰਹਿਣਾ।

ਵੇਸਵਾ ਬਣਨਾ ਅੰਮੀਏ ਨੀ, ਹੋਊ ਤੇਰੀ ਵੀ ਮਜਬੂਰੀ। ਨਾਲ ਸ਼ੌਕ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ, ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਧੁੜੀ।

ਸਰਦਾਰ

ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸਾਡੇ ਵੱਖ ਕਿਰਦਾਰ ਨੇ, ਤਾਂਹੀਓਂ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਸਾਨੂੰ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਨੇ।

ਮੁੱਛ ਖੜੀ ਵਾਂਗ ਕਾਇਮ ਰੱਖੀਆਂ ਨੇ ਗ਼ੈਰਤਾਂ, ਵੇਖ ਸਾਡਾ ਰੋਹਬ ਲੋਕੀ ਕਰਦੇ ਨੇ ਹੈਰਤਾਂ।

ਜਿਊਂਦੀ ਰੱਖੀ ਐ ਜ਼ਮੀਰ ਮਾੜੇ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ, ਮਾਣ ਇੱਜ਼ਤ ਬੜੀ ਐ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਕਹਾਉਂਦੇ।

ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਦਿਲੋਂ ਸਤਿਕਾਰ, ਬੰਦੇ ਦੋਗਲਿਆਂ ਵਾਲਾ ਰੱਖਿਆ ਨਾ ਕਿਰਦਾਰ।

ਕਾਇਮ ਰੱਖੀ ਐ ਅਣਖ ਪਿਓ ਦਾਦਿਆਂ ਵਾਲੀ, ਖ਼ਾਲੀ ਮੋੜਦੇ ਨਾ ਆਜੇ ਜੇ ਕੋਈ ਬਣ ਕੇ ਸਵਾਲੀ।

ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕਰ ਦੇਈਏ ਜਾਨ ਵੀ ਕੁਰਬਾਨ, ਭੀਖ ਮੰਗੀਏ ਨਾ ਕਦੇ, ਨਾ ਹੀ ਲਈਏ ਅਹਿਸਾਨ।

ਖ਼ੂਨ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਚੱਲੀ ਆਈ ਧੁਰ ਤੋਂ ਦਲੇਰੀ, ਗੱਲ ਅਣਖ 'ਤੇ ਜੇ ਆਜੇ,ਬੰਦਾ ਕਰ ਦੇਈਏ ਢੇਰੀ।

ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਨਾ ਰੱਖੀ ਅਸੀਂ ਹੇਰਾਫੇਰੀ, ਵੇਖ ਰੁਤਬੇ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਮੱਚੇ ਦੁਨੀਆ ਬਥੇਰੀ।

ਖ਼ਵਾਹਿਸ਼ਾਂ

ਗੱਲਾਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਸਤਾਉਂਦੀਆਂ, ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਜੋ ਅਣਕਹੀਆਂ।

ਝੀਲਾਂ ਡੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦੀਆਂ ਉੱਛਲ ਕੇ, ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਕਰਵਟਾਂ ਜਦ ਲਈਆਂ।

ਇਸ਼ਕ ਤੇਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਕੇ ਅੜਿਆ, ਬਹੁਤ ਜਿਲਲਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਹੀਆਂ।

ਤੱਕਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਵਾਟ ਜੋ ਤੇਰੀ, ਹਣ ੳਹ ਅੱਖੀਆਂ ਨਾ ਰਹੀਆਂ।

ਦਿਲ ਕਰ ਦਿਉ ਬੰਦ ਧੜਕਣਾ, ਯਾਦਾਂ ਜੇ ਦਿਲ 'ਚ, ਨਾ ਰਹੀਆਂ।

ਪਾਉਣ ਲਈ ਤੇਰੀ ਪਾਕਿ ਮੁਹੱਬਤ, ਮੈਂ ਰੋਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁਲਦੀ ਰਹੀ ਆਂ।

ਕੰਡਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਜਾਂ ਸੀ ਵਿਛੀਆਂ, ਬਦਨ ਮੇਰੇ ਨੇ ਜੋ ਪੀੜਾਂ ਸਹੀਆਂ।

ਮਹਿਲ ਉਸਾਰੇ ਸੀ, ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ, ਅੱਜ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਕੰਧਾਂ ਢਈਆਂ।

ਢਿੱਲੋਂ ਹੁਣ ਛੱਡਦੇ,ਖ਼ਵਾਹਿਸ਼ਾਂ ਤੂੰ ਵੀ, ਸੁਪਨਿਆਂ ਲਈ ਉਮਰਾਂ ਨਾ ਰਹੀਆਂ।

ਲਲਕਾਰ

ਧੀਏ ਛੱਡ ਚੁੱਲ੍ਹਾ ਚੌਂਕਾ ਹੁਣ ਚੱਕ ਹਥਿਆਰ, ਤੇਰੇ ਹਰ ਪਾਸੇ ਘੰਮਦੀ ਹੈ ਗਿਰਝਾਂ ਦੀ ਡਾਰ।

ਝਪਟਣ ਲਈ ਤੈਨੂੰ ਜੋ ਬੈਠੇ ਨੇ ਤਿਆਰ, ਕਰੀਂ ਡਟ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਮੰਨਣੀ ਨਹੀਂ ਹਾਰ।

ਹੁਣ ਲੈਣਾ ਪੈਣਾ ਤੈਨੂੰ ਮਾਈ ਭਾਗੋ ਦਾ ਅਵਤਾਰ, ਕੋਈ ਦਿਖੇ ਜੇ ਦਰਿੰਦਾ ਕਰੀ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਵਾਰ।

ਭੇੜੀਆਂ ਤੋਂ ਕੁੜੀਏ ਨੀ,ਨਾ ਮੰਨਣੀ ਤੂੰ ਹਾਰ, ਹਵਸ ਦਾ ਨਹੀਉਂ ਹਣ ਬਣਨਾ ਸ਼ਿਕਾਰ।

ਪੱਤਾਂ ਧੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੁੱਟ ਜੋ ਬਣਦੇ ਨੇ ਸ਼ੇਰ, ਬਸ ਇੱਕ ਵਾਰ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਕਰ ਦਿਓ ਢੇਰ।

ਇਹਨਾਂ ਹਵਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਦਿਓ ਨਸਲ ਮਿਟਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਦਰਿੰਦਾ ਰੋਕ ਪਾਵੇ ਨਾ ਰਾਹ।

ਬਲਾਤਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਢਿੱਲੋਂ ਕਹਿੰਦੀ ਹੋਂਦ ਹੀ ਮਿਟਾਉਣੀ, ਹੁੰਦੀ ਨਾਰੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਇਹ ਨ੍ਹੀਂ ਗੱਲ ਅਖਵਾਉਣੀ।

ਪੁਜਾਰੀ ਹਵਸ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਆਪਾਂ ਦੇਈਏ ਲਲਕਾਰ, ਸਰਬ ਆਖਦੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਹੀ ਕਰੂੰ ਵਾਰ।

ਧੀ ਤੇ ਮਾਂ

ਕਦੇ ਕਦੇ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ, ਤੂੰ ਧੀ ਨਹੀਂ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਐਂ ।

ਉਹਦੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਤੇਰੇ ਦਿਲ 'ਚ, ਮੇਰੇ ਲਈ ਮੁਹੱਬਤ ਬੇਪਨਾਹ ਐ।

ਤੇਰੀ ਮਮਤਾ ਵੀ ਹੈ ਉਹਦੇ ਵਾਂਗ, ਨਾ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਐ। ਇਸ ਮਾਰੂਥਲ ਜਿਹੇ ਜਹਾਨ 'ਚ, ਤੂੰ ਵੀ ਇਕ ਠੰਢੜੀ ਛਾਂ ਐ।

ਤੂੰ ਵੀ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਵਾਂਗ ਹੀ, ਹਰ ਗੱਲ ਦਾ ਰੱਖਦੀ ਧਿਆਨ ਐਂ।

ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਨਾ ਭੋਰਾ ਜਰਦੀ, ਹਰ ਪਲ ਫ਼ਿਕਰ ਰਹੇ ਤੂੰ ਕਰਦੀ।

ਅੱਖ ਮੇਰੀ 'ਚ ਹੰਝੂ ਵੇਖ ਕੇ, ਤੂੰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਹੀ ਮੌਤਾਂ ਮਰਦੀ।

ਜਮਾਂ ਹੀ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਵਾਂਗ ਤੂੰ. ਸਿਆਣੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਭ ਕਰਦੀ ਐਂ।

ਮੈਂ ਸੋਚਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹਾਂ, ਮੇਰੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਲਈ ਜਦ ਲੜਦੀ ਐਂ।

ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਸੀ ਮਾਂ ਵਾਂਗ, ਕੋਈ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਉਹਦੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਫ਼ਿਕਰ 'ਚ, ਕੋਈ ਹੌਕੇ ਨਹੀਂ ਭਰ ਸਕਦਾ।

ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਖ਼ਿਆਲ ਸੀ ਰੱਖਦੀ, ਕੋਈ ਖ਼ਿਆਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ।

ਪਰ ਤੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ, ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਮਹਿਕਾਇਆ।

ਜੋ ਮਾਂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਮੋਹ ਮਿਲਿਆ, ਤੂੰ ਉਹ ਹੀ ਪਿਆਰ ਦਿਖਾਇਆ।

ਤੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੁਘੜ ਸਿਆਣੀ ਬਣ, ਅਕਲਾਂ ਵੰਡਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਐਂ।

ਚੰਗੇ ਮਾੜੇ ਦਾ ਫ਼ਰਕ ਕੀ, ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਦੱਸਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਐਂ।

ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਤੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਵੀ, ਸਿੱਖ ਰਹੀ ਹਾਂ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ।

ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਤੂੰ ਵੀ, ਹਰ ਸਮਝ ਲਵੇਂ ਮੇਰਾ ਦੁੱਖ। ਕੁੱਖ ਬਦਲਕੇ ਮਾਂ ਮੇਰੀ ਨੇ, ਜਿਵੇਂ ਫੇਰ ਜਨਮ ਲੈ ਲਿਆ ਹੋਵੇ।

ਉਹ ਪਿਆਰ ਵੰਡਣ ਆਈ ਦੁਬਾਰਾ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਮਾਂ ਤੇ ਧੀ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੀ, ਇੱਕੋ ਖਿੱਚ ਹੰਦੀ ਐ।

ਮਾਂ ਧੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਜੀਵੇ, ਧੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਜਿਊਂਦੀ ਐ।

ਅਧੂਰੀ ਰਾਤ

ਵੋਹ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੈਂ ਸ਼ਬਦੋਂ ਕੇ, ਖਮੋਸੀਓਂ ਪੇ ਹਮਾਰਾ ਰਾਜ ਹੈ।

ਉਨਕੋ ਆਦਤ ਹੈ ਛਲਨੇ ਕੀ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਹਮਾਰਾ ਤਾਜ ਹੈ।

ਵਫਾਏਂ ਨਹੀਂ ਹਮ ਕਰ ਪਾਏ, ਹਮ ਪੇ ਲਗਾ ਯੇ ਦਾਗ਼ ਹੈ।

ਹਮੇਂ ਦਰਦ ਸੁਨਾਨਾ ਨਹੀਂ ਆਤਾ, ਸ਼ਾਯਦ ਯਹੀ ਹਮਾਰਾ ਭਾਗ ਹੈ।

ਵੋਹ ਸੂਰਤ ਸੇ ਹੋਂਗੇ ਅੱਛੇ, ਪਰ ਦਿਲ ਤੋ ਹਮਾਰਾ ਪਾਕ ਹੈ।

ਰੂਹੋਂ ਮੇਂ ਨਾ ਹੋ ਤੜਫ ਮਿਲਨੇ ਕੀ, ਵੋਹ ਮੁਹੱਬਤ ਕਯਾ ਖ਼ਾਕ ਹੈ।

ਆਜ ਚਾਂਦ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨਾ ਹੋਂਗੇ, ਕੈਸੀ ਯੇ ਅਧੁਰੀ ਰਾਤ ਹੈ।

ਬਾਹਰ ਨਾ ਜੋ ਨਿਕਲ ਪਾਇਆ, ਮੇਰਾ ਦਬਾ ਹੂਆ ਜਜ਼ਬਾਤ ਹੈ।

ਹਿਜਰ

ਔਰਤ ਜਾਤ ਨੂੰ ਇਹੋ ਗ਼ਮ। ਰੂਹ ਨਾ ਪੜ੍ਹਦਾ ਕੋਈ, ਸਭ ਤਕਦੇ ਨੇ ਚੰਮ।

ਕਹਿੰਦੀ ਮਿਲਿਆ ਨਾ ਕੋਈ ਹਾਣਦਾ। ਜੋ ਮੇਰੀ ਰਮਜ਼ ਪਛਾਣਦਾ।

ਮੇਰੇ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ, ਜੋ ਪੀੜ ਮੇਰੀ ਘਟਾਂਵਦਾ।

ਮੇਰੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਮਹਿਰਮ ਬਣ ਕੋਈ, ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ 'ਤੇ ਮਲ੍ਹਮ ਲਾਂਵਦਾ।

ਨਾ ਹਿਜਰ ਦੀ ਅੱਗ 'ਚ ਸੜਦੀ ਕੋਈ ਬਣ ਬਰਸਾਤ ਜੇ ਆਂਵਦਾ।

ਕੋਈ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਜੋ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸਮਝ ਪਾਂਵਦਾ।

ਢਿੱਲੋਂ ਸਰਬ ਨੂੰ ਜੁਗਨੂੰ ਨਾ ਮਿਲਿਆ, ਜੋ ਰਾਹਾਂ ਨੂੰ ਰੁਸ਼ਨਾਂਵਦਾ।

ਅਸਲੀਅਤ

ਲੱਖ ਲਾਹਣਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਯਾਰਾ। ਬਦਲ ਗਿਆ ਸਾਰੇ ਦਾ ਸਾਰਾ।

ਜਨਮ-ਜਨਮ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਕਰਕੇ, ਕਰਕੇ ਬਹਿ ਗਿਆ ਤੂੰ ਕਿਨਾਰਾ।

ਕਿੰਨੇ ਵਾਅਦੇ ਤੂੰ ਕੀਤੇ ਮੈਨੂੰ, ਸਾਹਾਂ ਵਾਂਗ ਚਾਹੂੰਗਾ ਤੈਨੂੰ।

ਪਰ ਤੇਰਾ ਹਰ ਬੋਲ ਸੀ ਝੂਠਾ, ਝੂਠਾ ਸੀ ਤੇਰਾ ਹਰ ਲਾਰਾ।

ਕਸਮਾਂ ਖਾ ਕੇ ਮੁੱਕਰ ਗਿਆ ਤੂੰ, ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਤਰ ਗਿਆ ਤੂੰ।

ਕਰਕੇ ਕੌਲ ਕਰਾਰ ਤੁਰ ਗਿਆ, ਪਾ ਕੇ ਗੂਹੜਾ ਪਿਆਰ ਤੁਰ ਗਿਆ।

ਤੇਰੀ ਹਰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਸੀ ਝੂਠੀ, ਮੁਹੱਬਤ ਸੀ ਤੇਰੀ ਰੇਤ ਦੀ ਮੁੱਠੀ।

ਝੋਲੀ ਮੇਰੀ ਦੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਗਿਆ, ਸੱਧਰਾਂ ਦਾ ਖ਼ਾਤਮਾ ਕਰ ਗਿਆ।

ਕਿਵੇਂ ਕਹਾਂ ਬੇਈਮਾਨ ਸੀ ਤੂੰ, ਉਦੋਂ ਮੇਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਸੀ ਤੂੰ।

ਹੁਣ ਉਹ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕੱਖ ਏ ਲਗਦਾ, ਤੂੰ ਵੀ ਸੱਜਣਾ ਅੱਕ ਏਂ ਲਗਦਾ।

ਕਿਸ ਜਨਮ ਤੂੰ ਮੁੜ ਆਵੇਂਗਾ, ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਤੂੰ ਨਿਭਾਵੇਂਗਾ।

ਸਰਬ ਢਿੱਲੋਂ ਉਹ ਰਿਸ਼ਤਾ ਲੱਭਦੀ, ਕਲਪਨਾ ਜੋ ਜਨਮਾਂ ਤੋਂ ਕਰਦੀ।

ਪਰ ਜੋ ਰਿਸ਼ਤਾ ਆਪ ਅਧੂਰਾ, ਅਸਲ 'ਚ ਮੈਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦੂ ਪੂਰਾ।

ਸੁੰਨੀ ਰੂਹ

ਮੈਂ ਟਿੱਬਿਆਂ ਦੀ ਰੇਤ ਹਾਂ, ਉੱਜੜਿਆ ਹੋਇਆ ਖੇਤ ਹਾਂ।

ਬਿਨ ਪਾਣੀ ਦਰਿਆ ਹਾਂ, ਸੁੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਘਾਹ ਹਾਂ।

ਖ਼ਾਲੀ ਮਕਾਨ ਹਾਂ, ਕੋਲਿਆਂ ਦੀ ਖਾਨ ਹਾਂ।

ਮੈਂ ਧਰਤੀ ਬੰਜਰ ਹਾਂ, ਬਿਨ ਧਾਰ ਤੋਂ ਖ਼ੰਜਰ ਹਾਂ।

ਟੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਖਵਾਬ ਹਾਂ, ਕਿਸਮਤ ਖ਼ਰਾਬ ਹਾਂ।

ਇਕ ਖ਼ਾਲੀ ਦੁਕਾਨ ਹਾਂ, ਗ਼ਮਾਂ ਦਾ ਮਕਾਨ ਹਾਂ।

ਲੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਬਾਜ਼ਾਰ ਹਾਂ, ਰੋਂਦਾ ਹੋਇਆ ਤਿਉਹਾਰ ਹਾਂ।

ਜਿੰਦ ਇਕ ਨਿਮਾਣੀ ਹਾਂ, ਅਧੂਰੀ ਕਹਾਣੀ ਹਾਂ।

ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਪਤੰਗ ਹਾਂ, ਹੋਲੀ ਦਾ ਖਿੱਲਰਿਆ ਰੰਗ ਹਾਂ।

ਅਣਚਾਹਿਆ ਇਕ ਜੀਵ ਹਾਂ, ਬਿਨ ਤੇਲ ਤੋਂ ਦੀਪ ਹਾਂ।

ਖੰਡਰ ਇਕ ਹਵੇਲੀ ਹਾਂ, ਦਰਦਾਂ ਦੀ ਸਹੇਲੀ ਹਾਂ।

ਮੈਂ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਦੀ ਰਾਖ ਹਾਂ, ਬਿਨ ਜੁੜਿਆ ਸਾਕ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਬਸ ਖ਼ਾਕ ਹਾਂ।

ਵਿੱਚ ਤ੍ਰਿੰਜਣਾਂ

ਵਿੱਚ ਤ੍ਰਿੰਜਣਾਂ ਚਰਖਾ ਕੱਤਣ ਸੱਗੀ ਫੁੱਲ ਸਿਰਾਂ 'ਤੇ ਜੱਚਣ

ਪੂਰੀ ਟੌਹਰ ਤੇ ਸ਼ੁਕੀਨੀ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰਦੀ। ਕਰੂ ਕੌਣ ਰੀਸ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁਟਿਆਰ ਦੀ।

ਮੱਥੇ ਉੱਤੇ ਟਿੱਕਾ ਲਾਇਆ ਰਾਣੀ ਹਾਰ ਗਲੇ ਵਿਚ ਪਾਇਆ

ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜੇਬਾਂ ਜੱਚਦੀਆਂ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿੱਪਲ-ਪੱਤੀਆਂ ਨੱਚਦੀਆਂ

ਰੂਪ ਤੇ ਜਵਾਨੀ ਪੂਰੀ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰਦੀ ਕਰੂ ਕੌਣ ਰੀਸ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁਟਿਆਰ ਦੀ।

ਅੱਖੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਜਲੇ ਦੀ ਧਾਰੀ ਸਿਰ 'ਤੇ ਲਈ ਸੂਹੀ ਫੁਲਕਾਰੀ

ਬਾਂਹਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਚੂੜਾ ਛਣਕੇ ਆਈ ਹੋਵੇ ਜਿਉਂ ਮੇਲਣ ਬਣਕੇ

ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਇਹ ਪੱਬ ਨਾ ਰੱਖਦੀ ਵਿੱਚ ਹਵਾ ਦੇ ਫਿਰਦੀ ਨੱਚਦੀ

ਸਾਂਭੀ ਨ੍ਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਜਵਾਨੀ ਦੇਖੋ ਨਾਰ ਦੀ ਕਰੂ ਕੌਣ ਰੀਸ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁਟਿਆਰ ਦੀ।

ਗਿੱਧੇ ਵਿੱਚ ਜਦ ਬੋਲੀ ਪਾਉਂਦੀ ਸਿਰ 'ਤੇ ਘੜਾ ਰੱਖ ਲੱਕ ਹਿਲਾਉਂਦੀ

ਕੀ-ਕੀ ਸਿਫ਼ਤ ਕਰਾਂ ਮੈਂ ਇਹਦੀ ਨਾਗਣ ਬਣ ਜ਼ਲਫ ਏ ਖਹਿੰਦੀ

ਰੋਹਬ ਭੋਰਾ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਸਹਿੰਦੀ ਇਹ ਆਪਣੀ ਆਕੜ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ

ਝੱਲੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਅਣਖ ਇਸ ਨਾਰ ਦੀ ਕਰੂ ਕੌਣ ਰੀਸ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁਟਿਆਰ ਦੀ।

ਬਿਨ ਬੰਦਗੀ

ਬਿਨ ਬੰਦਗੀ ਦੱਸ ਕਾਰਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬੋਝ ਢੋਂਦਾ ਫਿਰਦਾ ਤੂੰ ਸਾਹਾਂ ਵਾਲਾ ਹਿਸਾਬ ਕਰਨਾ ਪੈਣਾ ਗਨਾਹਾਂ ਵਾਲਾ ਉਹਦੀ ਸੋਟੀ ਵਿੱਚ ਨਾ ਅਵਾਜ਼ ਕੋਈ ਫਿਰ ਵੀ ਬੋਝ ਗੁਨਾਹਾਂ ਦਾ ਜਾਂਦਾ ਢੋਈ ਧਰਮਰਾਜ ਮਹਰੇ ਜਦੋਂ ਪੇਸ਼ੀ ਹੋਈ ਉੱਥੇ ਬਚਾ ਨਾ ਪਾਉ ਤੇਰਾ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਜਾਣ-ਬਝ ਕੇ ਸੌਦੇ ਕਰਦਾਂ ਖੋਟੇ ਡੰਡੇ ਜਮਾਂ ਵਾਲੇ ਤੇਰੇ ਪੈਣੇ ਮੋਟ<u>ੇ</u> ਕਾਹਤੋਂ ਰੂਹ ਨੂੰ ਤੂੰ ਦਾਗ਼ਦਾਰ ਕਰਦਾ ਤੇਰੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਨਾ ੳਹਦੇ ਕੋਲੋਂ ਪਰਦਾ ਅੰਤ ਵੇਲੇ ਗੱਡੀ ਜਦੋਂ ਲੈਣ ਆਉ ਭੱਜਣ ਲਈ ਨਾ ਤੈਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹ ਥਿਆਉ ਕਦੇ ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜੜਿਆ ਕਰ ਉਹਦੇ ਪੈਰ 'ਚ ਪੈਰ ਰੱਖ ਤੁਰਿਆ ਕਰ ਸਿੱਧੇ ਰਾਹੇ ਉਹਨੇ ਹੀ ਲਿਜਾਣਾ ਤੈਨੂੰ ਤੇਰੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ੳਹਨੇ ਪਹੰਚਾਣਾ ਤੈਨੂੰ ਤੇਰੇ ਹਰ ਸਾਹ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਹੈ ੳਹਨੰ ਬਹੁਤ ਹਲਕੇ 'ਚ ਲੈ ਰਿਹਾ ਤੂੰ ਜਿਹਨੂੰ ਉਹਦੀ ਰਜਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਸਿੱਖ ਬੰਦੇ ਸਾਰੇ ਛੱਡਦੇ ਕਰਨੇ ਤੂੰ ਗ਼ਲਤ ਧੰਦੇ ਆਪਣਾ ਅੰਤ ਵੇਲਾ ਤੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਗਨਾਹਾਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਰੱਖ ਉੱਥੇ ਕਿਸੇ ਨਹੀਂ ਪੂਰਨਾ ਢਿੱਲੋਂ ਤੇਰਾ ਪੱਖ।

ਚਾਪਲੂਸੀ ਝੂਠ ਤੇ ਚਲਾਕੀ

ਚਾਪਲੂਸੀ ਝੂਠ ਚਲਾਕੀ ਤੋਂ ਜੋ ਪਰ੍ਹੇ ਨੇ, ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਭੀੜ 'ਚ ਅੱਜ ਵੀ ਇਕੱਲੇ ਖੜ੍ਹੇ ਨੇ।

ਦੂਜੇ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇਖ ਸਾੜਾ ਨ੍ਹੀਂ ਜੋ ਕਰਦੇ, ਉੱਚੇ ਨੀਵੇਂ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ 'ਚ ਨ੍ਹੀਂ ਵੜਦੇ।

ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਪਿਆਰ ਨੇ ਜੋ ਕਰਦੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਾ ਜੋ ਕਰਦੇ।

ਐਸੇ ਭਾਵੇਂ ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਵਿਰਲੇ ਹੀ ਇਨਸਾਨ ਨੇ, ਸਰਬ ਢਿੱਲੋਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਉਹ ਬਹੁਤ ਮਹਾਨ ਨੇ।

ਦੋਗਲੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਜੋ ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ ਠੱਗੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ, ਚੋਰੀਆਂ ਚਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮੂਹਰੇ ਲੰਘੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਦੋ ਮੂੰਹੇਂ ਸੱਪ ਬਣ ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ ਡੰਗੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ, ਖ਼ੁਦ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਨਜ਼ਰ ਮਿਲਾਉਂਦੇ ਹੋਣਗੇ।

ਸ਼ੀਸ਼ੇ 'ਚ ਆਪਣਾ ਚੇਹਰਾ ਦੇਖ ਡਰ ਜਾਂਦੇ ਹੋਣਗੇ, ਅੰਤ ਵੇਲੇ ਬੜੇ ਦੁੱਖ ਦਰਦ ਉਹ ਪਾਉਣਗੇ।

ਚੰਗੀ ਸੋਚ ਚੰਗੀ ਬੁੱਧੀ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਜ਼ਾਰ, ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖ ਲਓ ਪਿਆਰ।

ਉਹਦੇ ਦਰ ਵਹੀ ਚੱਕ ਹੋਣੇ ਨੇ ਨਬੇੜੇ, ਧਾਹਾਂ ਮਾਰ ਰੋਣਗੇ ਛਾਲ਼ਾਂ ਮਾਰਦੇ ਨੇ ਜਿਹੜੇ।

ਜ਼ਿਆਦਾ ਡੂੰਘੀ ਕਲਮ ਦੀ ਮਾਲਕ ਨ੍ਹੀਂ ਢਿੱਲੋਂ, ਪਰ ਜੋ ਵੀ ਲਿਖੇ ਪੂਰਾ ਲਿਖਦੀ ਆ ਦਿਲੋਂ।

ਟੁੱਟੇ ਖਵਾਬ

ਮੇਰੇ ਟੁੱਟੇ ਖਵਾਬ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਅੱਖ ਮਿਚੋਲੀ, ਠਿੱਠ ਕਰਦੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿ ਖ਼ਾਲੀ ਅਜੇ ਵੀ ਐ ਤੇਰੀ ਝੋਲੀ।

ਕਹਿੰਦੇ ਕਿਥੇ ਰਹਿ ਗਏ ਜੋ ਤੂੰ ਸੁਪਨੇ ਸੀ ਬੁਣਦੀ, ਉਹਨਾਂ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਤਾਹਨੇ ਸਭ ਦੇ ਸੀ ਸੁਣਦੀ।

ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਉਮੀਦਾਂ ਵਾਲੇ ਤੂੰ ਸੀ ਮਹਿਲ ਬਣਾਏ, ਕਿਓਂ ਤੇਰੇ ਉਹ ਮਹਿਲ ਤੇਰਿਆਂ ਆਪਣਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਢਾਏ?

ਤੇਰੀ ਤਪਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਮੀ ਗਈ ਸੀ ਰਹਿ, ਅੱਜ ਵੀ ਤੈਨੂੰ ਹੀ ਕਿਓਂ ਸਭ ਬੁਰੀ ਰਹੇ ਨੇ ਕਹਿ!

ਕੋਈ ਤੇਰੀਆਂ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਦੀ ਕਿਓਂ ਦਾਰੂ ਨਾ ਬਣਿਆ, ਤੇਰੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹਾਣੀ ਨਾ ਬਣਿਆ।

ਕਿਓਂ ਨਹੀਂ ਸਰਬ ਢਿੱਲੋਂ ਤੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਰੋ ਸਕੀ, ਦਰਦਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਨਾ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਚ ਪਰੋ ਸਕੀ।

ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੀ ਐਂ, ਪੱਥਰਾਂ ਕੋਲ ਰੋ-ਰੋ ਕੇ ਕਿਓਂ ਤੂੰ ਦਰਦ ਸੁਣਾਉਂਦੀ ਐਂ।

ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਪੀੜ ਨੂੰ ਤੂੰ ਸਹਿਣਾ ਸਿੱਖ ਲੈ, ਤੂੰ ਵੀ ਜਿੰਦੇ ਹੋਰਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਖ਼ੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ ਸਿੱਖ ਲੈ।

ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ

ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਰੂਹ ਦੀ ਏ ਸਾਂਝ, ਪੰਜਾਬੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਏ ਨਾਜ਼।

ਅਸੀਂ ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੜੇ ਰੋਹਬ ਨਾਲ ਹਾਂ ਕਹਿੰਦੇ, ਓਸ ਕੌਮ ਦੇ ਵਾਰਿਸ ਹਾਂ ਜੋ ਜਬਰ ਜ਼ੁਲਮ ਨਾ ਸਹਿੰਦੇ।

ਖ਼ੂਨ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਧੁਰ ਤੋਂ ਚਲਦੀ ਆਈ ਦਲੇਰੀ, ਨਾ ਟੁੱਟੇ ਨਾ ਟੁੱਟਾਂਗੇ ਵੈਰੀਆਂ ਕੀਤੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਬਥੇਰੀ।

ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਪੱਤ ਲਈ ਅਸੀਂ ਜਾਨ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਵਾਰ, ਕਦੇ ਨਿਹੱਥੇ ਉੱਤੇ ਸੂਰਮੇ ਕਰਦੇ ਨਹੀਂ ਵਾਰ।

ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਮਤਰੇਈ ਵੱਲ ਰਹੇ ਹਾਂ ਭੱਜ, ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਭੱਜਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਛੱਡ।

ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਮਾਂ ਕਹਿ ਕੇ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸਤਿਕਾਰ, ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਰਹੇ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਨਾਲ ਮੱਥਾ ਮਾਰ।

ਸਰਬ ਢਿੱਲੋਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸਾਡੀ ਸਭ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਮਾਣ ਦਿਓ ਕਾਇਮ ਰੱਖੋ ਇਹਦੀ ਸਰਦਾਰੀ।

ਤਸਵੀਰ

ਨੀਂਦ ਨੇ ਜਦੋਂ ਸੀ ਘੇਰਾ ਪਾਇਆ. ਉਦੋਂ ਮੈਨੰ ਉਹ ਨਜ਼ਰ ਸੀ ਆਇਆ। ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਤਸਵੀਰ ਵਸਾਈ. ਹਰ ਪਲ ੳਹਦੀ ਯਾਦ ਸੀ ਆਈ। ਨਜ਼ਰਾਂ ਨੂੰ ਝੂਕਾ ਕੇ ਬਹਿ ਗਏ, ਕੋਲ ਜਦੋਂ ਸੀ ਆ ਕੇ ਬਹਿ ਗਏ। ਮੁੰਹੋਂ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਨਾ ਨਿਕਲਿਆ, ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹਿ ਗਏ। ਬਹਤ ਕਝ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੰਦਾ ਸੀ ਦਿਲ, ਉਹਦਾ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੰਦਾ ਸੀ ਦਿਲ। ਪਰ ਕੋਈ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨਾ ਹੋਈ, ੳਹਦੇ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਨਾ ਹੋਈ। ਅੱਖ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਤੋਂ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਰਮਾਨ ਮੇਰੇ ਲੈ ਲੱਟ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਕੀਕਤ ਕਿਥੇ ਇਕ ਖਵਾਬ ਸੀ ਉਹ, ਦਿਨ ਚੜਿਆਂ ਹੋ ਗਿਆ ਖ਼ਾਕ ਸੀ ੳਹ। ਸਪਨੇ ਕਦੋਂ ਸੱਚ ਹੰਦੇ ਨੇ, ਇਹ ਤਾਂ ਨਿਰਾ ਕੱਚ ਹੰਦੇ ਨੇ।

ਮੇਰੇ ਲਫ਼ਜ਼

ਲਫਜ਼ ਬੋਲਦੇ ਨੇ ਮੇਰੇ. ਮੇਰੀ ਹਰ ਲਿਖਤ ਬੋਲਦੀ ਐ। ਕਿੰਨੀ ਪੀੜ ਹੈ ਇਸ ਦਿਲ ਅੰਦਰ. ਸਭ ਭੇਦ ਖੋਲ੍ਹਦੀ ਐ। ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਵੰਗਾਰਿਆ ਕਲਮ ਨੂੰ, ਕਿ ਤੂੰ ਬੋਲਣਾ ਬੰਦ ਕਰਦੇ। ਭੇਤ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਬੰਦ ਕਰਦੇ। ਇਕ ਨਾ ਮੰਨਦੀ ਮੇਰੀ ਕਲਮ. ਸਿਰ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਰੌਲਾ ਪਾਉਂਦੀ। ਸਰਬ ਢਿੱਲੋਂ ਕੀ ਹੈ ਅਸਲ. ਇਹ ਸਭ ਨੂੰ ਹੈ ਦਿਖਾਉਂਦੀ। ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਮੇਰੇ ਸਭ ਨੂੰ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹਕੇ, ਇਹ ਹੈ ਸਣਾਉਂਦੀ। ਕਮੀਆਂ ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕੀ ਨੇ, ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਲਿਆਓਂਦੀ। ਚੁੱਪ ਮੇਰੀ ਦਾ ਇਹ ਹਰ ਰਾਜ ਖੋਲ੍ਹਦੀ ਐ ਲਫਜ਼ ਬੋਲਦੇ ਨੇ ਮੇਰੇ. ਮੇਰੀ ਹਰ ਲਿਖਤ ਬੋਲਦੀ ਐ।

ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦਾ ਸ਼ੋਰ

ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦਾ ਸ਼ੋਰ ਵੇ ਸੱਜਣਾ. ਸਣ ਲੈ ਕਰਕੇ ਗੌਰ ਵੇ ਸੱਜਣਾ। ਮਨ ਦੀ ਕਦੇ ਤੰ ਗੱਲ ਨਾ ਬੱਝੀ, ਦਿਲਵਰ ਲੱਭਦੈਂ. ਹੋਰ ਵੇ ਸੱਜਣਾ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਤੰ ਆ ਵੇ ਸੱਜਣਾ, ਦਿਲ ਵਿਹੜੇ, ਪੈੜਾਂ ਪਾ ਵੇ ਸੱਜਣਾ। ਮਾਰੂਥਲ ਵਾਂਗ ਸ਼ੁੱਕੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ, ਖ਼ਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਮੀਂਹ ਵਰਸਾ ਵੇ ਸੱਜਣਾ। ਵਿੱਚ ਸਮੰਦਰ ਬੇੜੀ ਡੱਬਦੀ. ਬਣਜਾ ਤੰ ਮਲਾਹ ਵੇ ਸੱਜਣਾ। ਸਾਡੇ ਇਸ ਪਾਕਿ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ. ਵਖ਼ਤ ਨੂੰ ਬਣਾ ਗਵਾਹ ਵੇ ਸੱਜਣਾ। ਤੇਰੀ ਇਕ ਝਲਕ ਵੀ ਦਿਖਜੇ, ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਏ ਚਾਅ ਵੇ ਸੱਜਣਾ। ਦੀਵਾ ਬਾਲ਼ ਉਮੀਦਾਂ ਵਾਲ਼ਾ, ਤੱਕਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਰਾਹ ਵੇ ਸੱਜਣਾ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਮੇਰਾ ਹੋ ਕੇ ਮਿਲਜਾ. ਛੱਡ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਵੇ ਸੱਜਣਾ। ਸਰਬ ਢਿੱਲੋਂ ਦੀ ਕਲਮ ਵੀ ਤੈਨੰ, ਰਹੀ ਵਾਸਤੇ ਪਾ ਵੇ ਸੱਜਣਾ। ਨਿਕਲ ਕੇ ਝਠ ਫ਼ਰੇਬਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਫ਼ਤੀਏ ਸੱਚ ਦਾ ਰਾਹ ਵੇ ਸੱਚਣਾ।

ਮੈਂ ਆਪਣੇ 'ਚੋਂ

ਮੈਂ ਆਪਣੇ 'ਚੋਂ ਮੈ ਮਾਰਨੀ ਤੂੰ ਤੂੰ ਸਿੱਖਣਾ ਕਹਿਣਾ। ਰੂਪ-ਜਵਾਨੀ,ਧਨ-ਦੌਲਤ ਨੇ ਸਦਾ ਨਾਲ ਨ੍ਹੀਂ ਰਹਿਣਾ।

ਅਦਬ ਸਤਿਕਾਰ ਤੇ ਬੋਲ-ਚਾਲ ਹੀ ਅਸਲ ਹੁੰਦਾ ਏ ਗਹਿਣਾ। ਬੋਲੀ ਥੋਡੀ ਸੰਸਕਾਰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ, ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ।

ਆਕੜ ਤੇ ਹੰਕਾਰ ਦੱਸ ਕਾਹਦਾ ਜਦੋਂ ਮਿੱਟੀ ਹੀ ਬਣਨਾ ਪੈਣਾ। ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੁੱਝ ਨ੍ਹੀਂ ਜਾਣਾ ਕੀ ਸੋਨਾ ਕੀ ਗਹਿਣਾ।

ਇੱਜ਼ਤ ਕਰੋ ਤੇ ਮਾਣ ਹੀ ਪਾਓ ਸਰਬ ਢਿੱਲੋਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ। ਭੌਰ ਨੇ ਜਦੋਂ ਉਡਾਰੀ ਮਾਰੀ ਕਰਮ ਨਾਲ ਬਸ ਰਹਿਣਾ।

ਤਨਹਾਈਆਂ

ਤਨਹਾਈਆਂ ਨਾਲ ਇਕ ਰਿਸ਼ਤਾ ਅਜੀਬ ਹੰਦਾ। ਦੱਖ ਦਿੰਦਾ ਓਹੀ ਜਿਹੜਾ ਦਿਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੰਦਾ। ਡੂੰਘੀਆਂ ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਦੀ ਸੱਟ ਵੀ ਤਾਂ ਡੂੰਘੀ ਹੁੰਦੀ। ਮੱਲ੍ਹਮ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਿੱਥੇ ਸਭ ਦੇ ਨਸੀਬ ਹੰਦਾ। ਦੇ ਕੇ ਫੱਟ ਜਦਾਈ ਵਾਲੇ ਦੇਖਦੇ ਨਾ ਮੜ ਆ ਕੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਦੁੱਖ ਟੁੱਟਣ ਦਾ ਕੀ ਹੁੰਦਾ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਨਾਸਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਜੋ ਖੋਲ੍ਹਕੇ ਨਾ ਛੱਡ ਸਕੇ ਨਾ ਹੀ ਕਦੇ ਸੀਅ ਹੰਦਾ।

ਜਿੰਦ ਮੁੱਕ ਜਾਣੀ

ਜਿੰਦ ਮੱਕ ਜਾਣੀ ਪਰ ਮੱਕਣੇ ਨੀ ਸਬਕ। ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂਦੀ ਐ ਰੋਜ਼ ਭਾਵੇਂ ਕਰੀ ਜਾਵਾਂ ਹੱਲ। ਮੈਂ ਪਹੇਲੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਪਹੇਲੀ ਫੇਰ ਨਵੀਂ ਆਈ ਜਾਂਦੀ ਐ। ਕਈ ਨੇ ਸਵਾਲ ਜੋ ਅੰਦਰ ਤੱਕ ਤੋੜਦੇ ਨੇ। ਕੀ ਲੈਣਾ ਜੀਅ ਕੇ ਮਨ ਐਥੋਂ ਤੱਕ ਮੋੜਦੇ ਨੇ। ਹਰ ਗੱਲ ਉਹਦੀ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਨੰ ਝੰਜੋੜਿਆ। ਢਿੱਲੋਂ ਸਰਬ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਤੱਕ ਤੋੜਿਆ। ਕਰ ਗੱਲਾਂ ਯਾਦ ਜੋ ਸੀ ਤੀਰਾਂ ਵਾਂਗ ਚੁੱਭੀਆਂ। ਮੈਂ ਕਦੋਂ ਕਿਹਾ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਵੀ ਨੇ ਖੂਬੀਆਂ। ਫੇਰ ਕਿਓਂ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਵਾਲੇ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ। ਸਜ਼ਾ ਮੈਨੂੰ ਹੀ ਸੁਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਐੱ। ਚੱਲ ਛੱਡ ਦਿਲਾ ਕਾਹਦੇ ਸ਼ਿਕਵੇ ਮਕੱਦਰਾਂ ਨਾਲ। ਮਿਲਦਾ ਏ ਉਹੀ ਜੋ ਲਿਖਿਆ ਨਸੀਬਾਂ ਵਿਚ। ਨੱਜੀ ਜਾਵੇ ਬੰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਚਾਉਂਦੀ ਐ।

ਮੈਂ ਤੇ ਮੈਂ

ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚ ਇਕ ਕਮੀ ਰੋਜ਼ ਨਜ਼ਰ ਹੈ ਆਉਂਦੀ। ਮੇਰੀ ਹਰ ਗਲਤੀ ਮੇਰੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਐ ਤੜਫਾਉਂਦੀ। ਕਿਵੇਂ ਗਿਣ ਲੈਂਦੀ ਹਾਂ ਮੈਂ ਗੁਨਾਹ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਖ਼ਦ ਹੀ ਆਪਣੀ ਮੈਂ ਤੋਂ ਨਾ ਉੱਠ ਪਾੳਂਦੀ। ਕਦੋਂ ਮੈ ਕੱਢਣੀਆਂ ਬੰਦ ਕਰੂੰ ਕਮੀਆਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ, ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਮੈਂ ਹੀ ਬੜਾ ਛੋਟਾ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ। ਸੋਚਣਾ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਦੀ ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੁਜਿਆਂ ਲਈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਕ ਇਨਸਾਨ ਵੀ ਨਾ ਬਣ ਪਾੳਂਦੀ। ਮਸਲਾ ਤਾਂ ਹੈ ਬਸ ਮੈਂ-ਮੈਂ ਵਾਲਾ ਤੂੰ ਤੂੰ(ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ)ਕਹਿਣ ਦੀ, ਹਿੰਮਤ ਲਈ ਮੇਰੀ ੳਮਰ ਬੀਤਦੀ ਜਾਂਦੀ।

ਧੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦੁੱਖ

ਜਨਮ ਲਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਸੀ ਜੌਥੀ ਧੀ। ਸੋਗ ਪੈ ਗਿਆ ਘਰ ਵਿਚ ਖ਼ਸ਼ੀ ਤਾਂ ਹੋਣੀ ਸੀ ਕੀ। ਭੂਆ ਫੂਫੀਆਂ ਨੇ ਆ ਕੇ ਸੀ ਸੋਗ ਮਨਾਇਆ। ਇਕ ਪੱਥਰ ਹੋਰ ਆ ਗਿਆ ਘਰ ਵਿਜ ਕਹਿ ਕੇ ਮੇਰੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ੳਡਾਇਆ। ਬਾਪੂ ਜੀ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੇ ਧੂਰ ਅੰਦਰ ਤੱਕ ਤੜਫਾਇਆ। ਬਾਪੂ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਸਿਰ ਫੜਿਆ ਢੇਰੀ ਢਾਹ ਕੇ ਗਏ ਸੀ ਬਹਿ। ਕੀ ਜੋਰ ਐ ਡਾਹਢੇ ਅੱਗੇ ਅੱਖਾਂ ਨਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ ਕਹਿ। ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ ਉਸ ਮਾਸੂਮ ਨੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਤੱਕਿਆ। ਮੈਂ ਵੀ ਤਾਂ ਇਕ ਜੀਅ ਹਾਂ ਰੱਬ ਦਾ ਮੈਨੰ ਦੇਖ ਕਿਓਂ ਨਾ ਕੋਈ ਹੱਸਿਆ? ਮਾਂ ਮੇਰੀ ਨੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਜਦੋਂ ਛਾਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲਾਇਆ। ਆਈ ਸਮਝ ਕਿ ਰੱਬਾ ਤੇਰਾ ਵੀ ਹੈ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸਾਇਆ। ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮੈਂ ਬੋਝ ਹਾਂ ਮਾਂ ਲਈ ਤਾਂ ਹਾਂ ੳਹਦਾ ਅੰਸ਼। ਵਹਿਮ ਐ ਕਹਿੰਦੀ ਮਾਂ ਮੇਰੀ ਪੱਤਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਚਲਦਾ ਏ ਵੰਸ਼।

ਮਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਦੇਖ ਕੇ ਜੀਣ ਦੀ ਚਾਹਤ ਸੀ ਜਾਗੀ। ਮਾਂ ਦਾ ਹਾਂ ਜਿਗਰ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਦੁਨੀਆ ਲਈ ਹਾਂ ਅਭਾਗੀ। ਸਰਬ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਪੁਰਾਣੀ ਸੀ ਇਹ ਸੋਚ। ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਲਗਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਬੋਝ।

ਮੇਰੀ ਔਕਾਤ

ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਔਕਾਤ ਨਾ ਭੁੱਲਾਂ ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰੁੱਲਾਂ ਆਪੇ ਮਾਝੀ ਬਣ ਕੇ ਮੇਰੇ ਬੇੜੇ ਪਾਰ ਲੰਘਾਇਓ। ਇਸ ਭੁੱਲਣਹਾਰ ਨੂੰ ਮਾਲਕਾ ਸਿੱਧੇ ਰਾਹੇ ਪਾਇਓ।

ਮਨ ਵਿਚ ਕਦੇ ਗੁਮਾਨ ਨਾ ਆਵੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਅਪਮਾਨ ਨਾ ਆਵੇ ਜੀਅ ਕਹਾਂ ਤੇ ਮਾਣ ਹੀ ਦੇਵਾਂ ਗ਼ਰੀਬ ਅਮੀਰ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੇਖਾਂ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਨਾਮ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਬੁਝਾਇਓ। ਇਸ ਭੁੱਲਣਹਾਰ ਨੂੰ ਮਾਲਕਾ ਸਿੱਧੇ ਰਾਹੇ ਪਾਇਓ।

ਦਿਲ 'ਚ ਕਿਸੇ ਲਈ ਵੈਰ ਨਾ ਹੋਵੇ ਉਗਲਣ ਲਈ ਕੋਈ ਜ਼ਹਿਰ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਹੱਕ ਨਾ ਖੋਹਵਾਂ ਮੈਂ ਕਦੇ ਖ਼ੁਦਗ਼ਰਜ਼ ਨਾ ਹੋਵਾਂ ਦਿਲ 'ਚ ਪਿਆਰ ਹੋਵੇ ਸਭਨਾਂ ਲਈ ਐਸੀ ਵਿਉਂਤ ਬਣਾਇਓ। ਇਸ ਭੁੱਲਣਹਾਰ ਨੂੰ ਮਾਲਕਾ ਸਿੱਧੇ ਰਾਹੇ ਪਾਇਓ। ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਦੂਰ ਨਾ ਹੋਵਣ ਦਿਲ ਤੋਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਖਲੋਵਣ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਦਾ ਸਬਰ ਨਾ ਪਰਖੇ ਹਰ ਘਰ ਮੀਂਹ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਵਰਸੇ ਸਰਬ ਢਿੱਲੋਂ ਕਰਕੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਦਿਲ ਨਾ ਰੱਬਾ ਦੁਖਾਇਓ। ਇਸ ਭੁੱਲਣਹਾਰ ਨੂੰ ਮਾਲਕਾ ਸਿੱਧੇ ਰਾਹੇ ਪਾਇਓ।

ਇਕੱਲਿਆਂ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਦਿਲ ਕਰਦਾ

ਇਕੱਲਿਆਂ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਜਦੋਂ ਭੀੜ ਹੋਵੇ ਖ਼ੁਦਗ਼ਰਜ਼ਾਂ ਦੀ।

ਸਵੈਮਾਣ ਵੀ ਲੋਕੀ ਮਾਰ ਦਿੰਦੇ ਬੋਲੀ ਬੋਲਦੇ ਨੇ ਸਭ ਗ਼ਰਜ਼ਾਂ ਦੀ।

ਇਸ ਮਤਲਬ ਖੋਰ ਜ਼ਮਾਨੇ 'ਚ ਥੰਮ੍ਹ ਬਣ ਕੇ ਨਾਲ ਕੌਣ ਖੜ੍ਹਦਾ।

ਇਹ ਵੀ ਮੇਰਾ ਉਹ ਵੀ ਮੇਰਾ ਤੇਰੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਦਾ ਬਸ ਪਰਦਾ।

ਤੇਰਾ ਵਹਿਮ ਜਦੋਂ ਇਹ ਟੁੱਟਣਾ ਕਿ ਤੇਰਾ ਨਹੀਂ ਇੱਥੇ ਕੋਈ।

ਜਿਹਦੇ ਉੱਤੇ ਤੂੰ ਤਨ ਮਨ ਵਾਰਿਆ ਨਫ਼ਰਤ ਦੇ ਬੀਜ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਬੋਈ।

ਢਿੱਲੋਂ ਡਿੰਪੀ ਵੀ ਨਫ਼ਰਤਾਂ 'ਚੋ ਲੱਭਦੀ ਰਹਿ ਗਈ ਪਿਆਰ।

ਖ਼ੁਦ ਹੀ ਟੁਕੜੇ ਹੋ ਗਈ ਸਭ ਨੂੰ ਦੇ ਦੇ ਕੇ ਸਤਿਕਾਰ।

पी

ਇਕ ਘਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜੋ ਦੂਜਾ ਘਰ ਵਸਾਉਂਦੀ ਐ।

ਧੀ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਐ ਜੋ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਉਂਦੀ ਐ।

ਤਾਹਨੇ ਮਿਹਣੇ ਵੀ ਉਹ ਤਾਂ ਹੱਸ-ਹੱਸ ਕੇ ਸਹਿ ਲੈਂਦੀ।

ਆਪਣੇ ਘਰ ਮੈਂ ਖ਼ੁਸ਼ ਹਾਂ ਨਜ਼ਰ ਝਕਾ ਕੇ ਕਹਿ ਦਿੰਦੀ।

ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਧੀ ਤਨ ਮਨ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਐ।

ਧੀ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਐ ਜੋ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਉਂਦੀ ਐ।

ਇਕ ਧੀ ਤੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਦੇਵੀਂ ਰੱਬਾ ਇਹੋ ਐ ਅਰਜੋਈ।

ਧੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁੱਖ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਸੱਚੀ ਸਮਝ ਨਾ ਸਕਦਾ ਕੋਈ।

ਜੋ ਮਰਦੇ ਦਮ ਤੱਕ ਪੇਕਿਆਂ ਦਾ ਭਲਾ ਮਨਾਉਂਦੀ ਐ।

ਹਾਲ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਇਹ ਮਰ ਮਰ ਜਾਂਦੀ ਐ।

ਧੀ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਐ ਜੋ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਉਂਦੀ ਐ।

ਸਰਬਜੀਤ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧੀ ਆਪਣੀ ਐ ਜਾਨੋਂ ਵੱਧ ਪਿਆਰੀ।

ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਦੀ ਐ ਧੀ ਹੀ ਜਦ ਦੁਨੀਆ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੋਜੇ ਸਾਰੀ।

ਇਹ ਤਾਂ ਉਹ ਹੀਰਾ ਜੋ ਹਰ ਰਿਸ਼ਤਾ ਦਿਲੋਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਐ।

ਧੀ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਐ ਜੋ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਉਂਦੀ ਐ।

ਉਹ ਕਾਹਦਾ ਹਮਦਰਦ?

ਕਾਹਦਾ ਉਹ ਹਮਦਰਦ ਜੋ ਦਰਦ ਨਾ ਪੜ੍ਹ ਸਕਿਆ। ਛੱਡ ਗਿਆ ਵਿਚ ਮੰਝਧਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾ ਖੜ੍ਹ ਸਕਿਆ। ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਰਹੇ ਉਹਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵੀ ਲਿਖੇ ਸਾਡੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਵੀ ਨਾ ਉਹ ਪੜ੍ਹ ਸਕਿਆ। ਗ਼ੈਰਾਂ ਵਾਂਗੂ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਦਿਖਾਵੇ ਉਹ ਅਪਣੇਪਣ ਨਾਲ ਹੱਥ ਵੀ ਕਦੇ ਨਾ ਫੜ ਸਕਿਆ। ਚੱਭਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਵਾਲ ੳਹਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਦੇ ਕਿਓਂ ਨਹੀਂ ੳਹ ਸਵਾਲ ੳਹ ਮੈਨੂੰ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਮੇਰੀ ਚੱਪ ਨੂੰ ਉਹ ਸਮਝਦਾ ਰਿਹਾ ਕਸੂਰ ਮੇਰਾ ਆਪਣਾ ਧੋਖਾ ਪਰਦਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਕੱਜਦਾ ਰਿਹਾ। ਗਜ਼ਰ ਰਹੀ ਐ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਮੇਰੇ ਉਹ ਸਵਾਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਨਾ ਲੱਭ ਸਕਿਆ। ਕਿਵੇਂ ਕਹਿ ਦੇਵਾਂ ਕਿ ੳਹ ਬਸ ਮੇਰਾ ਸੀ ਮੇਰਾ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਜੋ ਮੇਰਾ ਨਾ ਬਣ ਸਕਿਆ। ਸਰਬ ਢਿੱਲੋਂ ਤਾਂ ਜਿਉਂਦੀ ਰਹੀ ਬਸ ਉਹਦੇ ਲਈ ਜੋ ਮੇਰੀਆਂ ੳਲਝਣਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਵੀ ਨਾ ਕੱਢ ਸਕਿਆ। ਦਿਲ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਰਿਸਦੇ ਰਹੇ ੳਹਦਾ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਦੀ ਮਲ੍ਹਮ ਵੀ ਨਾ ਉਹ ਬਣ ਸਕਿਆ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਕਮੀ

ਤੇਰੇ ਨਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਬਸ ਐਨੀ ਕ ਕਮੀ ਏ। ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਰਹੇ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਭਾਵੇਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਨਮੀਂ ਏ। ਰੂਹ ਤੜਫਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਰਹੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਹਰ ਪਲ ਤੇਰਾ। ਫੁੱਲਾਂ ਵਾਂਗੁੰ ਖਿੜ ਜਾਵਾਂ ਕਾਂ ਆ ਮੱਲਦਾ ਜਦੋਂ ਬਨੇਰਾ। ਤੇਰੇ ਆੳਣ ਦੀ ਆਸ ਫ਼ੇਰ ਤੋਂ ਦਿਲ ਵਿਚ ਜਾਂਦੀ ਜਾਗ। ਦਰਸ਼ਨ ਹੋਣੇ ਜਦ ਤੇਰੇ ਸਾਡੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਣਗੇ ਭਾਗ। ਤੇਰੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਜੱਗ ਬੀਤਦਾ ਜਾਂਦਾ। ਤੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਤੇਰਾ ਖ਼ਿਆਲ ਤਾਂ ਰਹੇ ਸਤਾਉਂਦਾ। ਏਸ ਜਨਮ ਵੀ ਰਹਿਣੀ ਐ ਤੇਰੀ ਦੀਦ ਦੀ ਭੱਖ। ਜਲਦੀ ਫ਼ੇਰਾ ਪਾ ਜਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾ ਜਾਵੇ ਮੱਕ।

'ਨ੍ਹੇਰੇ ਨਾਲ ਮੋਹ

'ਨ੍ਹੇਰੇ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਈ ਮੋਹ ਹੈ। ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਦਿਸਦਾ ਨਾ. ਸੱਚ ਹੰਦਾ ਜੋ ਹੈ। 'ਨ੍ਹੇਰੇ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਈ ਮੋਹ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਵੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਹਣ, ਕਰਾਂ ਕੀਹਦੇ ਨਾਲ ਮੈਂ? ਬਾਹਰੋਂ ਵੀ ਵਿਖਾ ਗਿਆ. ਅੰਦਰੋਂ ੳਹ ਜੋ ਹੈ। 'ਨ੍ਹੇਰੇ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਇੱਕ, ਵੱਖਰਾ ਈ ਮੋਹ ਹੈ। 'ਨ੍ਹੇਰੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਜਿਹੜਾ, ਦਿਸਦਾ ਨਾਂ ਸੱਚ ਉਹਦਾ, ਸੱਚ ਜਦੋਂ ਦਿਸਦਾ ਏ. ਕੌੜਾ ਹੰਦਾ ੳਹ ਹੈ। 'ਨੇਰੇ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਈ ਮੋਹ ਹੈ। ਢਿੱਲੋਂ ਸਰਬਜੀਤ ਨੇ ਵੀ. ਛੱਡੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਹੁਣ, ਸਾਡਿਆਂ ਮੁਕੱਦਰੀਂ ਨਾ, ਚੰਨਾ ਤੇਰੀ ਲੋਅ ਹੈ। 'ਨ੍ਹੇਰੇ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਈ ਮੋਹ ਹੈ। ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਦਿਸਦਾ ਏ. ਸੱਚ ਹੰਦਾ ਜੋ ਹੈ।

ਬਾਪੁ ਤੇਰੇ ਨਾਲ

ਕਾਨ੍ਹੀਂ ਜੁੜ ਗਏ ਨੇ ਚਾਰ ਹੋਈ ਬੈਠੀ ਮੈਂ ਤਿਆਰ ਜਾਣਾ ਮੈਂ ਵੀ ਤੇਰੇ ਵਾਂਗ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਬਾਪੂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਜਾਣੈ ਮੈਂ ਉਂਗਲ ਫੜ ਕੇ।

ਵੇਖ ਲਿਆ ਸੰਸਾਰ ਤੇਰੇ ਜਿਹਾ ਨਾ ਪਿਆਰ ਸਭ ਮਤਲਬ ਦੇ ਯਾਰ ਸਭ ਵੇਖਣ ਤਮਾਸ਼ਾ ਦੂਰ ਖੜ੍ਹ-ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਬਾਪੂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਜਾਣੈ ਮੈਂ ਉਂਗਲ ਫੜ ਕੇ।

ਵੈਰੀ ਦੁਨੀਆ ਇਹ ਹੋਈ ਦਿੱਸੇ ਆਪਣਾ ਨਾ ਕੋਈ ਲੱਭੇ ਕਿਤਿਓਂ ਨਾ ਢੋਈ ਦੇਵੇ ਕੋਈ ਨਾ ਦਿਲਾਸਾ ਸਿਰ ਹੱਥ ਧਰ ਕੇ, ਬਾਪੂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਜਾਣੈ ਮੈਂ ਉਂਗਲ ਫੜ ਕੇ।

ਤੂੰ ਜੋ ਸਬਕ ਪੜ੍ਹਾਏ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨਾ ਉਹ ਆਏ ਮਿਲੇ ਗ਼ਮਾਂ ਦੇ ਨੇ ਸਾਏ ਚੱਤੋ ਪਹਿਰ ਇੱਕੋ ਪੀੜ ਅੱਖੀਆਂ 'ਚ ਰੜਕੇ ਬਾਪੂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਜਾਣੈ ਮੈਂ ਉਂਗਲ ਫੜ ਕੇ।

ਹੁਣ ਚੁੱਪ ਨਾ ਮੈਂ ਰਹਿਣਾ, ਮੂੰਹੋਂ ਬੋਲਣਾ ਹੀ ਪੈਣਾ ਦੁੱਖ ਆਪਣਾ ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਪਾਉਣੀ ਦਰਦਾਂ ਦੀ ਬਾਤ ਹੱਥ ਕਾਨ੍ਹੀਂ ਫੜਕੇ ਬਾਪੂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਜਾਣੈ ਮੈਂ ਉਂਗਲ ਫੜ ਕੇ।

ਧੁੱਪ ਤੇ ਛਾਂ

ਮੈਂ ਧੱਪ ਵੀ ਹਾਂ ਤੇ ਛਾਂ ਵੀ ਹਾਂ ਇਕ ਧੀ ਹਾਂ ਮੈਂ ਤੇ ਮਾਂ ਵੀ ਆ ਜੋ ਬੱਝਦੀ ਨਹੀਂ ਪਿਆਸ ਹਾਂ ਮੈਂ ਕਦੇ ਪੂਰੀ ਨਾ ਹੋਣੀ ਉਹ ਆਸ ਹਾਂ ਮੈਂ ਇਕ ਅਧੂਰਾ ਚਾਅ ਹਾਂ ਮੈਂ ਸਿਵ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਉੱਡੀ ਸਵਾਹ ਹਾਂ ਮੈਂ ਮੈ ਅੱਗ ਵੀ ਹਾਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਵੀ ਦਾਸੀ ਵੀ ਮੈਂ ਤੇ ਰਾਣੀ ਵੀ ਅਣਲਿਖੀ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਹਾਂ ਮੈਂ ਮਾਰੂਥਲ ਵੀ ਤੇ ਚਨਾਬ ਹਾਂ ਮੈਂ ਇਕ ਅਣਸਣੀ ਬਾਤ ਹਾਂ ਮੈਂ ਕਦੇ ਨਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਰਾਤ ਹਾਂ ਆਪਣਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਕੱਲੀ ਹਾਂ ਮੈਂ ਨਾ ਸਮਝ ਜਿਹੀ ਝੱਲੀ ਹਾਂ ਮੈਂ ਦਰਦ ਹਾਂ ਤੇ ਦਵਾਈ ਵੀ ਸਾਫ ਵਰਕਾ ਤੇ ਸਿਆਹੀ ਵੀ

ਡੂੰਘੀ ਸੱਟ

ਤਨਹਾਈਆਂ ਨਾਲ ਇਕ ਰਿਸ਼ਤਾ ਅਜੀਬ ਹੁੰਦਾ।

ਦੁੱਖ ਦਿੰਦਾ ਓਹੀ ਜਿਹੜਾ ਦਿਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੁੰਦਾ।

ਡੂੰਘੀਆਂ ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਦੀ ਸੱਟ ਵੀ ਤਾਂ ਡੂੰਘੀ ਹੁੰਦੀ।

ਮੱਲ੍ਹਮ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਿਥੇ ਸਭ ਦੇ ਨਸੀਬ ਹੁੰਦਾ ।

ਦੇ ਕੇ ਫੱਟ ਜੁਦਾਈ ਵਾਲੇ ਦੇਖਦੇ ਨਾ ਮੁੜ ਆ ਕੇ।

ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਦੁੱਖ ਟੁੱਟਣ ਦਾ ਕੀ ਹੁੰਦਾ।

ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਨਾਸੂਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਜੋ ਖੋਲ੍ਹਕੇ ਨਾ ਛੱਡ ਸਕੇ ਨਾ ਹੀ ਕਦੇ ਸੀਅ ਹੁੰਦਾ।

ਸੁਪਨੇ

ਰੂਹ ਮੇਰੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੁਪਨੇ ਕਤਲ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਂ।

ਕਿਸ ਜਗ੍ਹਾ ਹੋਏ ਕਤਲ ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਹਿਰ ਸੀ ਕੀ ਗਰਾਂ।

ਮਾਤਮ ਨਾ ਮਨਾਇਆ ਕਿਸੇ ਨਾ ਸੋਗ ਲਈ ਕੋਈ ਆਇਆ।

ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਮੇਰੇ ਸੁਪਨੇ ਲਈ ਕਫ਼ਨ ਵੀ ਨਾ ਕੋਈ ਲਿਆਇਆ।

ਬਹੁਤ ਹੀ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਨਾਲ ਮੈਂ ਸੁਪਨੇ ਨੂੰ ਦਫ਼ਨਾਇਆ।

ਕਿਸ ਕੋਲ ਕਰਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਭ ਬਣ ਬੈਠੇ ਨੇ ਅਣਜਾਣ।

ਮੇਰੇ ਟੁੱਟੇ ਸੁਪਨੇ ਦੀ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਪਹਿਚਾਣ।

ਸੁਪਨੇ ਨੂੰ ਦਫ਼ਨਾ ਕੇ , ਮੈਂ ਜਦ ਘਰ ਵੱਲ ਫੇਰੇ ਪਾਏ।

ਕਾਤਿਲ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਮਨਾਉਂਦੇ ਨਜ਼ਰ ਸੀ ਆਏ।

ਟੁੱਟਿਆਂ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸ ਕੋਲ ਕਰਾਂ ਫ਼ਰਿਆਦਾਂ।

ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟੁੱਟ ਗਏ ਹੁਣ ਬਣ ਰਹਿ ਗਏ ਬਸ ਯਾਦਾਂ।

ਢਿੱਲੋਂ ਸਰਬ ਨਹੀਂ ਹੁਣ, ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਮਹਿਲ ਬਣਾਉਂਦੀ।

ਉਮੀਦਾਂ ਵਾਲੇ ਮਹਿਲਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਉਸਾਰ ਕੇ ਢਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ।

ਜੇ ਤਾਂ ਨਿਭਦੀ

ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾਂ ਤੂੰ ਸੱਜਣਾ ਊਲ-ਜਲੂਲ ਮੈਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਨਾ ਤੂੰ ਕੀਤਾ ਕਬੂਲ, ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਨਾ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਹੋ ਕੇ ਖੜ੍ਹਜਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਖਹਿੜਾ ਛੱਡਦੇ, ਜੇ ਤਾਂ ਨਿਭਦੀ, ਨਿਭਾ ਲੈ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਯਾਰਾ ਸਾਥ ਛੱਡਦੇ....

ਤੈਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਰਹਾਂ ਮੈਂ ਮਨਾਉਂਦੀ ਵੇ ਕੋਲ ਬੈਠ ਹਰ ਗੱਲ ਸਮਝਾਉਂਦੀ ਵੇ ਫੇਰ ਪਾਸਾ ਜਾਵੇਂ ਵੱਟੀਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਤੂੰ, ਕਦੇ ਹੱਸਕੇ ਦੋ ਬੋਲ ਵੀ ਤਾਂ ਬੋਲ ਤੂੰ, ਤੂੰ ਝੂਠੇ ਲਾਰੇ ਲਾਉਣੇ ਛੱਡਦੇ, ਜੇ ਤਾਂ ਨਿਭਦੀ ਨਿਭਾ ਲੈ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਸਾਥ ਛੱਡਦੇ...

ਬਾਤ ਪਿਆਰ ਵਾਲੀ ਕਦੇ ਵੀ ਨਾ ਪਾਉਂਦਾ ਤੂੰ ਗੱਲ-ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਆਕੜਾਂ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਤੂੰ ਬਸ ਮੇਰਾ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ, ਰਹੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਹਿ, ਥਾਂ-ਥਾਂ 'ਤੇ ਗੇੜੇ ਲਾਉਣੇ ਛੱਡਦੇ, ਜੇ ਤਾਂ ਨਿਭਦੀ ਨਿਭਾ ਲੈ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਸਾਥ ਛੱਡਦੇ...

ਸੌਹਾਂ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੀਆਂ ਖਾ ਕੇ ਤੂੰ ਬੈਠਾ ਹੋਰ ਨਾਲ ਪੇਚੇ ਜਿਹੇ ਪਾ ਕੇ ਤੂੰ ਕੀ ਭਰੋਸਾ ਕਰਾਂ ਤੇਰਾ, ਨਿੱਤ ਬਦਲਦਾ ਜਿਹੜਾ, ਰੰਗ ਤੂੰ ਵਟਾਉਣੇ ਛੱਡਦੇ, ਜੇ ਤਾਂ ਨਿਭਦੀ ਨਿਭਾ ਲੈ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਸਾਥ ਛੱਡਦੇ..

ਧੀਆਂ

ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਧਨ ਬਿਗਾਨਾ ਕਹਿੰਦੇ ਮਾਪੇ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਤੋਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਨਾ ਸਕਦਾ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਧੀ ਵਿਚਾਰੀ ਨੂੰ। ਕਰਕੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਕਰੜਾ ਬਾਬਲਾ ਤੋਰ ਦੇ ਧੀ ਪਿਆਰੀ ਨੂੰ।

ਧੀ ਜਦ ਤੋਂ ਜਨਮ ਏ ਲੈਂਦੀ ਚਿੰਤਾ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਐ ਪੈਂਦੀ ਤੂੰ ਬੇਗਾਨੇ ਘਰ ਏ ਜਾਣਾ ਬੇਬੇ ਗੱਲ ਗੱਲ 'ਤੇ ਰਹੇ ਕਹਿੰਦੀ ਆਖ਼ਿਰ ਘਰ ਛੱਡਣਾ ਪੈਂਦਾ ਇਸ ਕਰਮਾਂ ਮਾਰੀ ਨੂੰ। ਕਰਕੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਕਰੜਾ ਬਾਬਲਾ ਤੋਰਦੇ ਧੀ ਪਿਆਰੀ ਨੂੰ।

ਛੱਡ ਕੇ ਧੀ ਨੂੰ ਗੁੱਡੀਆਂ ਪਟੋਲੇ ਸਾਂਭਣੇ ਪੈਂਦੇ ਚੌਕੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਘਰ ਦੀ ਚੱਕਦੀ ਸਭ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਫਿਰ ਤੁਰ ਜਾਂਦੀ ਕਰ ਮਨ ਭਾਰੀ ਰੱਖ ਨਾ ਸਕਦੇ ਰਾਜੇ ਵੀ ਧੀ ਆਪਣੀ ਕਵਾਰੀ ਨੂੰ। ਕਰਕੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਕਰੜਾ ਬਾਬਲਾ ਤੋਰ ਦੇ ਧੀ ਪਿਆਰੀ ਨੂੰ। ਰੱਬਾ ਕੀ ਦਸਤੂਰ ਬਣਾਇਆ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਧਨ ਪਰਾਇਆ ਘਰ ਜੋੜਦੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਣਾਉਂਦੀ ਫਿਰ ਵੀ ਬੇਗਾਨਾ ਧਨ ਕਹਾਉਂਦੀ ਮਨ ਮਾਰ ਕੇ ਛੱਡਣਾ ਪੈਂਦਾ ਬਾਬਲ ਦੀ ਫੁਲਵਾੜੀ ਨੂੰ। ਕਰਕੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਕਰੜਾ ਬਾਬਲਾ ਤੋਰ ਦੇ ਧੀ ਪਿਆਰੀ ਨੂੰ।

ਤੇਰੇ ਦਰ ਦੀ ਭਿਖਾਰੀ

ਥੋਡੀ ਧੁਨ 'ਚ ਰਹਾਂ ਮੈਂ ਟੱਲੀ ਲੋਕੀ ਆਖਣ ਮੈਨੂੰ ਝੱਲੀ ਮੇਰੇ ਆਸਾਂ ਵਾਲੇ ਦੀਵੇ ਨਾ ਬੁਝਾਈਂ ਦਾਤਿਆ। ਆਪਣੀਆਂ ਰਹਿਮਤਾਂ ਦੀ ਖ਼ੈਰ ਝੋਲੀ ਪਾਈਂ ਦਾਤਿਆ।

ਮੈਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਸਭ ਤੇਰੀ ਹੋਰ ਔਕਾਤ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਮੇਰੀ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਆ ਕੇ ਗਲ਼ ਨਾਲ ਲਾਓ ਜਨਮਾਂ ਵਾਲੀ ਪਿਆਸ ਬੁਝਾਓ ਕੇਰਾਂ ਆਈਂ ਦਾਤਿਆ ਆਪਣੀਆਂ ਰਹਿਮਤਾਂ ਦੀ ਖ਼ੈਰ ਝੋਲੀ ਪਾਈਂ ਦਾਤਿਆ।

ਬੜੀਆਂ ਆਸਾਂ ਥੋਡੇ 'ਤੇ ਰੱਖੀਆਂ ਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਤਰਸਦੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਮੈਂ ਇਕ ਜਿੰਦ ਹਾਂ ਬਸ ਨਿਮਾਣੀ ਥੋਡੇ ਬਾਝ ਨਾ ਕੋਈ ਕਹਾਣੀ ਫੇਰਾ ਪਾਈਂ ਦਾਤਿਆ। ਆਪਣੀਆਂ ਰਹਿਮਤਾਂ ਦੀ ਖ਼ੈਰ ਝੋਲੀ ਪਾਈਂ ਦਾਤਿਆ।

ਥੋਡੀ ਰਹਿਮਤ ਦੀ ਬਸ ਭੁੱਖ ਰਹੇ ਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਸਾਹਾਂ ਨਾਲ ਮੈਂ ਨਾਮ ਧਿਆਵਾਂ ਮੂੰਹੋਂ ਮੰਗੀਆਂ ਮੁਰਾਦਾਂ ਪਾਵਾਂ ਰਹਿਮ ਕਮਾਈ ਦਾਤਿਆ। ਆਪਣੀਆਂ ਰਹਿਮਤਾਂ ਦੀ ਖ਼ੈਰ ਝੋਲੀ ਪਾਈਂ ਦਾਤਿਆ।

ਢਿੱਲੋਂ ਸਰਬ ਜਨਮਾਂ ਦੀ ਪਿਆਸੀ ਲਓ ਬਣਾ ਚਰਨਾਂ ਦੀ ਦਾਸੀ ਭਟਕਣਾ ਮੇਰੀ ਤੁਸੀਂ ਮੁਕਾਓ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲਾਓ ਦੂਰ ਨਾ ਜਾਈਂ ਦਾਤਿਆ। ਆਪਣੀਆਂ ਰਹਿਮਤਾਂ ਦੀ ਖ਼ੈਰ ਝੋਲੀ ਪਾਈਂ ਦਾਤਿਆ।

ਪਟਾਰੀ

ਖ਼ਿਆਲਾਂ ਵਾਲੀ ਪਟਾਰੀ 'ਚ ਰੰਗ ਭਰਨੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ।

ਅਜੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਕੁਝ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕਰਨੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ।

ਲਾਉਣੀਆਂ ਨੇ ਉਡਾਰੀਆਂ ਅਜੇ ਅਸਮਾਨਾਂ ਵਿੱਚ,

ਅਜੇ ਅਧੂਰੇ ਕੰਮ ਕਈ ਪੂਰੇ ਕਰਨੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ।

ਜੀਣ ਦੀ ਤਮੰਨਾ ਅਜੇ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹਕੇ

ਪਿੰਜਰੇ ਵਾਲੇ ਪੰਛੀ ਵੀ ਹੁਣ, ਉੱਡਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਨੇ।

ਹਾਰਾਂ ਬਹੁਤ ਸਹਿ ਲਈਆਂ ਹੁਣ ਜਿੱਤਣਾ ਹੈ ਬਾਕੀ,

ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਸੁਪਨੇ ਤਾਂ ਅਜੇ ਦੇਖਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ।

ਮਾਨਵਤਾ ਨਾਲ ਪਿਆਰ

ਚੱਲੋ ਸਿੱਖੀਏ ਮਾਨਵਤਾ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਪਿਆਰ, ਸਭ ਜਾਤਾਂ-ਪਾਤਾਂ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਕਰੋ ਸਤਿਕਾਰ।

ਊਚ-ਨੀਚ ਵਾਲੇ ਚਲੋ ਸਾਰੇ ਭਰਮ ਮਿਟਾਈਏ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦਾ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਾਈਏ।

ਜਦੋਂ ਦਿਖੇ ਕੋਈ ਦੁਖੀ ਉਹਨੂੰ ਗਲ਼ ਨਾਲ ਲਾਈਏ, ਹੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗ਼ਰੀਬ ਦਾ ਨਾ ਆਪਾਂ ਕਦੇ ਖਾਈਏ।

ਨਾ ਕੋਈ ਵੈਰੀ ਨਾ ਬੇਗਾਨਾ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖ ਅਪਣਾਈਏ, ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਬਣਾਈਏ।

ਨਫ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਵਾਲੀ ਫ਼ਸਲ ਕਿਓਂ ਬੋਣੀ, ਜਦੋਂ ਪਤਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਏ ਚਾਰ ਦਿਨ ਦੀ ਪ੍ਰੌਹਣੀ।

ਤੇਰਾ ਤੇਰਾ ਵਾਲਾ ਚਲੋ ਆਪਾਂ ਕਰੀਏ ਵਪਾਰ, ਚਲੋ ਸਿੱਖੀਏ ਮਾਨਵਤਾ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਪਿਆਰ।

ਧੀ ਲਈ ਸਬਕ

ਧੀ ਜਦ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹੋਣ ਲਗਦੀ ਉਹਨੂੰ ਸਬਕ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾਂਦੇ

ਬੇਗਾਨੇ ਘਰ ਤੂੰ ਜਾਣਾਂ ਪੁੱਤਾ ਕਹਿ ਕੇ ਕੰਮ ਸਿਖਾਏ ਜਾਂਦੇ

ਗੱਲ-ਗੱਲ 'ਤੇ ਕਿਓਂ ਬਸ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ

ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹਨਾ ਹਰ ਗੱਲ 'ਤੇ ਟੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ

ਬਾਬਲ ਦੀ ਪੱਗ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਏ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ

ਫੇਰ ਕਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਧੀ ਪੁੱਤਾਂ ਵਾਂਗ ਹੈ ਪਿਆਰੀ

ਧੀ ਨੂੰ ਵੀ ਉੱਡਣ ਲਈ ਆਸਮਾਨ ਚਾਹੀਦਾ ਥੋੜ੍ਹਾ

ਕਿਉਂ ਇਹਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹੀ ਬਣਦੇ ਰੋੜਾ

ਦੂਜੀ ਧੀ

ਬਾਪੂ ਤੇਰਿਆਂ ਖਵਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਰੰਗ ਮੈਂ ਭਰੂੰ, ਜੋ ਤੂੰ ਰੱਖੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਸਭ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰੂੰ।

ਸੁਣ ਆਉਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਤੂੰ ਮਾਯੂਸ ਕਾਹਤੋਂ ਹੋਇਆ, ਮੁੰਡਾ ਨਹੀਂ ਕੁੜੀ ਆਈ ਕਹਿ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਰੋਇਆ।

ਬਾਪੂ ਮੈਂ ਵੀ ਦੇਖੀਂ ਤੇਰੇ ਸਾਰੇ ਦਰਦ ਵੰਡਾਉਣੇ, ਭੈਣ ਵਾਲੇ ਹੀ ਪੁਰਾਣੇ ਭਾਵੇਂ ਦੇ ਦਿਓ ਖਿਡੌਣੇ।

ਬੇਬੇ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ ਮੈਂ ਕਰਾਊਂ, ਤੇਰੀ ਰੋਟੀ ਦੇਣ ਵੇਖੀਂ ਫੇਰ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਊਂ।

ਜੋ ਪੁੱਤਾਂ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਰ ਫ਼ਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣਾ, ਮੈਂ ਵੀ ਤੇਰਾ ਹੀ ਹਾਂ ਅੰਸ਼ ਨਹੀਂ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਖਿਡੌਣਾ।

ਮੇਰੇ ਜਨਮ 'ਤੇ ਦੱਸ ਕਿਓਂ ਨਾ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਤੂੰ ਮਨਾਵੇਂ, ਵੇਖੇਂ ਚਿਹਰਾ ਵੀ ਨਾ ਮੇਰਾ ਦੂਰੋਂ-ਦੂਰੋਂ ਲੰਘੀ ਜਾਵੇਂ।

ਵੇਖੀਂ ਪੜ੍ਹ ਲਿਖ ਕੋਈ ਉੱਚਾ ਪਾਊਂਗੀ ਮੁਕਾਮ, ਤੇਰੀ ਧੀ ਨੇ ਉੱਚਾ ਕਰ ਦੇਣਾ ਬਾਪੂ ਤੇਰਾ ਨਾਮ।

ਰੱਖ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਖ਼ਾਹਿਸ਼ ਬਾਪੂ ਐਨਾ ਨਾ ਤੂੰ ਡੋਲ, ਹੁੰਦੇ ਪੁੱਤ ਜੋ ਨਸ਼ੇੜੀ ਦਿੰਦੇ ਨੇ ਬੁਢਾਪਾ ਰੋਲ।

ਦੂਜੀ ਧੀ ਹੋਣਾ ਮੇਰਾ ਕਾਹਤੋਂ ਬਣਿਆ ਗੁਨਾਹ, ਕਿਓਂ ਮਿਲੇ ਨਹੀਂ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਹਿੱਸੇ ਵਾਲੇ ਚਾਅ?

ਇਕਲੌਤਾ ਪੁੱਤ

ਜਨਮ 'ਤੇ ਤੇਰੇ ਲੱਡੂ ਵੰਡੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ, ਰਹੇ ਪੂਰੀ ਕਰਦੇ ਸੀ ਤੇਰੀ ਹਰ ਹਿੰਡ ਨੂੰ।

ਉਂਗਲੀ ਦੇ ਪੋਟਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਣ-ਮਿਣ ਤੈਨੂੰ ਅਸੀਂ ਪਾਲ਼ਿਆ। ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਕੋਹੜ ਤੂੰ ਜਿੰਦ ਆਪਣੀ ਨੂੰ ਲਾ ਲਿਆ।

ਥੋੜ੍ਹੇ ਹੀ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਜੋ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਛੱਡ ਗਿਆ, ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਦੱਸ ਕਿਹੜਾ ਵੈਰ ਕੱਢ ਗਿਆ।

ਮਾਪੇ ਬਣ ਗਏ ਨੇ ਪੱਥਰ ਰੋ-ਰੋ ਤੇਰੀ ਯਾਦ 'ਚ, ਤੂੰ ਭੋਰਾ ਵੀ ਨਾ ਸੋਚਿਆ ਕੀ ਬਣੂ ਤੇਰੇ ਬਾਅਦ 'ਚ।

ਨਸ਼ੇ ਵਾਲੀ ਲੱਤ ਤੈਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੁੱਤਾ ਬਹਿ ਗਈ, ਤੇਰੀ ਮਾਂ ਤੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਤੜਫਦੀ ਹੀ ਰਹਿ ਗਈ।

ਕਿੰਨੀਆਂ ਹੀ ਸੁੱਖਾਂ ਸੁੱਖ ਮਾਂ ਨੂੰ ਸੀ ਤੂੰ ਮਿਲਿਆ, ਸੁਣ ਵੈਣ ਉਹਦੇ ਦਿਲ ਧਰਤੀ ਦਾ ਸੀ ਹਿੱਲਿਆ।

ਕੰਧ ਬਣ ਬੈਠੀ ਗਈ ਏ ਉਹ ਮਮਤਾ ਦੀ ਮੂਰਤ, ਰੋ-ਰੋ ਪਾਵੇ ਤਰਲੇ ਪੁੱਤ ਦੀ ਦਿਖ ਜਾਵੇ ਸੂਰਤ।

ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਪੁੱਤ ਸੀ ਤੂੰ ਮਾਂ ਦਾ ਸੀ ਸਹਾਰਾ, ਤੇਰੇ ਬਿਨਾਂ ਇਹਦਾ ਉੱਜੜਿਆ ਜਹਾਨ ਸਾਰਾ।

ਤੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਤਾਹਨੇ ਸਭ ਦੇ ਸੀ ਸਹਿੰਦੀ, ਮਾਂ ਏ ਨਸ਼ੇੜੀ ਦੀ ਸਭ ਦੁਨੀਆ ਸੀ ਕਹਿੰਦੀ।

ਹੁਣ ਕਦੋਂ ਕੁ ਹੋਊ ਮੇਰੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਪੁੱਤ ਨਾਲ, ਬੈਠੀ ਸਿਵ੍ਹਿਆਂ 'ਚ ਝੱਲੀ ਕਰੇ ਸਭ ਨੂੰ ਸਵਾਲ।

ਇਸ ਨਸ਼ੇ ਵਾਲੀ ਲੱਤ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਖੋਹ ਲਿਆ, ਕਰੂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖ਼ਤਮ ਤੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਉਂ ਨ੍ਹੀਂ ਗੌਲ਼ਿਆ?

ਔਰਤ

ਅਗਲੇ ਜਨਮ ਨਾ ਔਰਤ ਬਣਾਈਂ ਰੱਬਾ ਭਾਵੇਂ ਵਿੱਚ ਚੁਰਾਸੀ ਘੁੰਮਾਈਂ ਰੱਬਾ

ਜਨਮ ਲੈਣ 'ਤੇ ਸੋਗ ਮਨਾਉਣ ਮਾਪੇ ਮੇਰੀ ਹੋਂਦ ਉਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਸਭ 'ਤੇ ਬੋਝ ਜਾਪੇ

ਵੱਡੀ ਹੋਈ ਤੋਂ ਮੋਹ ਸਭ ਕਰਨ ਲਗਦੇ ਮੇਰੇ ਖਵਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਰੰਗ ਭਰਨ ਲਗਦੇ

ਇਕ ਹੋਰ ਹਨੇਰੀ ਫੇਰ ਝੱਲਣੀ ਪਈ ਆ ਕੇ ਚੌਖਟ ਸਹੂਰਿਆਂ ਦੀ ਮੱਲਣੀ ਪਈ

ਮਨ ਮਾਰ ਕੇ ਪਿਓ ਦਾ ਘਰ ਛੱਡਿਆ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਵੰਡਿਆ

ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਇਮਤਿਹਾਨ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਸੁਪਨੇ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਹੰਝੂ ਬਣ-ਬਣ ਰੋਏ

ਹਰ ਰਿਸ਼ਤਾ ਮੈਨੂੰ ਹੀ ਪਰਖਦਾ ਰਿਹਾ ਇਹ ਤਾਂ ਪੈਰ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਸਭ ਨੇ ਕਿਹਾ

ਭਲਾ ਕੀ ਇਹੀ ਐ ਤੇਰੀ ਖ਼ੁਦਾਈ ਰੱਬਾ ਦੁਨੀਆ ਔਰਤ ਨੂੰ ਨਾ ਸਮਝ ਪਾਈ ਰੱਬਾ

ਪਿਆਰ ਵੰਡਣਾ ਹੁੰਦਾ ਬਸ ਕੰਮ ਮੇਰਾ ਸਰਬ ਢਿੱਲੋਂ ਫੇਰ ਵੀ ਨਾ ਕੋਈ ਵਜ਼ੂਦ ਤੇਰਾ

ਔਰਤ ਦੀ ਕਲਮ

ਮੈਂ ਔਰਤ ਦੀ ਕਲਮ ਹਾਂ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਉਠਦੇ ਲੱਖਾਂ ਸਵਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਤੇਰਾ ਦੱਸ ਕੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਤੇਰੀ ਲੇਖਣੀ ਦੇ ਨਾਲ

ਔਰਤ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਪੁੱਛ ਕੇ ਪੁੱਠੇ ਸਿੱਧੇ ਸਵਾਲ ਲਿਖਣ ਦਾ ਮਨੋਬਲ ਤੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ

ਜੇ ਕਰਦੀ ਪਿਆਰ ਬਿਆਨ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਇਸ਼ਕ ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ ਚੱਕਰ ਦਰਦ ਬਿਆਨ ਕਰਾਂ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਜੋੜ ਰਿਸ਼ਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਮੁੱਕਰ

ਧਰਮ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਤੇ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਡਰ ਲੱਗਦਾ ਏ ਮੈਨੂੰ ਪਾਵਰ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਨਾ ਕਿਧਰੇ ਤੋੜ ਦੇਣ ਨੀ ਕਲਮੇਂ ਤੈਨੂੰ

ਮੈਂ ਔਰਤ ਦੀ ਕਲਮ ਹਾਂ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਪਹਿਚਾਣ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਦੇ ਦਿਆ ਕਰੋ ਮੇਰਾ ਬਣਦਾ ਮਾਨ ਸਨਮਾਨ

ਕਲਮੇਂ ਤੈਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਸਿਜਦਾ ਤੂੰ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਦੇਸੀ ਜਿਹੀ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਤੂੰ ਲੇਖਕਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ।

ਵਿੱਚ ਦੁਆਵਾਂ ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਮੇਰਾ ਨਾਂ ਦਿਲ 'ਚੋਂ ਆਵੇ ਆਵਾਜ਼ ਇੱਕੋ ਕਿ ਦੁਆ ਮੰਗਦੀ ਹੋਉ ਮੇਰੀ ਮਾਂ

ਚੱਲਣ ਫਿਰਨ ਤੇ ਬੋਲ-ਚਾਲ ਦਾ ਸਲੀਕਾ ਜਿਸਨੇ ਸਿਖਾਇਆ ਭੁੱਖੀ ਰਹਿ ਗਈ ਆਪ ਟੁੱਕ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ।

ਲੱਖ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਸਹਿ ਕੇ ਜਿਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਜੱਗ ਵਿਖਾਇਆ ਰੱਬਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਰਹੇ ਮੇਰੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਉਹਦਾ ਸਾਇਆ।

ਪੈਰਾਂ 'ਚੋਂ ਚੁਗ-ਚੁਗ ਕੰਡੇ ਜੋ ਫੁੱਲ ਵਿਛਾਉਂਦੀ ਰਹੀ ਮੇਰੇ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਮੁਸਕਾਨ ਲਈ ਸਭ ਦਰਦ ਛਪਾਉਂਦੀ ਰਹੀ।

ਦੇਣਦਾਰ ਹਾਂ ਮਾਂ ਦੇ ਜਿਹਨੇ ਐਨੇ ਸਾਲ ਖਿਡਾਇਆ ਜਦੋਂ ਵੀ ਰੋਂਦੇ ਵੇਖਿਆ, ਕੁੱਛੜ ਚੁੱਕ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਲਾਇਆ। ਹਰ ਪਲ ਉਹਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਮੈਨੂੰ ਹੀ ਲੱਭਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਹੋਵੇ ਨਾ ਦੁੱਖ ਕੋਈ ਮਾਵਾਂ ਦੁਆਵਾਂ ਮੰਗਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ।

ਸਰਬਜੀਤ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਮਾਂ ਜਾਨੋਂ ਵੱਧ ਪਿਆਰੀ ਹੋਵੇ ਕੋਈ ਖਾਤਾ ਜੇ ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖ ਦੇਵਾਂ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਸਾਰੀ।

ਖ਼ੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ

ਆਪਾਂ ਖ਼ੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ ਖ਼ੁਸ਼ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ ਲੋਕ ਜਿਵੇਂ।

ਹਰਿਆ ਬਾਗ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਪੈਲਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ਮੋਰ ਜਿਵੇਂ।

ਵੇਖ-ਵੇਖ ਚੰਨ ਨੂੰ ਨੱਚਦਾ ਚਕੋਰ ਜਿਵੇਂ।

ਵਿਆਹਿਆ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਸੁਣ ਝਾਂਜਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਰ ਜਿਵੇਂ।

ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਮੱਛੀ ਰਹਿੰਦੀ ਕਰਦੀ ਕਲੋਲ ਜਿਵੇਂ।

ਮੈਨੂੰ ਬੜੇ ਲੱਗਦੇ ਪਿਆਰੇ ਤੇਰੇ ਬੋਲ ਜਿਵੇਂ।

ਬੋਲ ਮਿੱਠੇ ਬੋਲ ਰਸ ਕੰਨੀਂ ਦੇਵੇਂ ਘੋਲ ਜਿਵੇਂ।

ਗੱਲਾਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਏਂ ਦਿਲ ਖੋਲ੍ਹ ਜਿਵੇਂ।

ਧੋਖਾ ਨਾ ਤੂੰ ਕਰੀਂ ਧੋਖਾ ਕਰਦੇ ਨੇ ਲੋਕ ਜਿਵੇਂ।

ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬਰੂੰਹਾਂ

ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬਰੂੰਹਾਂ ਤੋ ਕੁੱਝ ਯਾਦਾਂ ਮੁੜ ਗਈਆਂ, ਚੈਨ ਲੈ ਗਈਆਂ ਮਨ ਦਾ ਸਕੁਨ ਲੈ ਤੁਰ ਗਈਆਂ।

ਉਹਨਾਂ ਯਾਦਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਕਈ ਆਸਾਂ ਸੀ ਜੁੜੀਆਂ, ਨਾ ਆਸ ਪੂਰੀ ਹੋਈ, ਨਾ ਯਾਦਾਂ ਹੀ ਮੁੜੀਆਂ।

ਹੰਝੂ ਬਣ ਡੁੱਲ੍ਹਦੇ ਨੇ, ਜੋ ਸੁਪਨੇ ਰਲਕੇ ਦੇਖੇ, ਹੰਝੂਆਂ ਤੇ ਹਾਵਿਆਂ ਨੇ ਸਭ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਲੇਖੇ।

ਵਗਦੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ 'ਚ , ਕੁੱਝ ਸੁਨੇਹੇ ਘੱਲੇ ਨੇ, ਉਹ ਆ ਕੇ ਦੇਖ ਜਾਂਦੇ, ਕੁੱਝ ਜ਼ਖ਼ਮ ਜੋ ਅੱਲ੍ਹੇ ਨੇ।

ਰੁੱਤਾਂ ਵੀ ਬਦਲਦੀਆਂ, ਸੱਜਣ ਵੀ ਬਦਲ ਗਏ, ਸਾਡਿਆਂ ਅਰਮਾਨਾਂ ਦਾ, ਜੋ ਕਰਕੇ ਕਤਲ ਗਏ।

ਉਹ ਪਰਾਗੇ ਪੀੜਾਂ ਦੇ, ਸਾਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦੇ ਗਏ, ਤੂੰ ਲਾਇਕ ਨਹੀਂ ਮੇਰੇ, ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਉਹ ਕਹਿ ਗਏ।

ਅਗਲੇ ਜਨਮ ਪੂਰੇ ਕਰਨੇ, ਜੋ ਰਹਿ ਗਏ ਘਾਟੇ ਨੇ, ਅਜੇ ਪਹਿਲੇ ਸੀਅ ਲਈਏ, ਤਾਜ਼ੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਜੋ ਪਾਟੇ ਨੇ।

ਸਰਬ ਢਿੱਲੋਂ ਤੇਰੇ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਨੇ ਕਈ ਦਰਦ ਹੰਢਾਏ ਨੇ, ਤੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਹੀ ਵੰਡੀਆਂ, ਦੁੱਖ ਝੋਲੀ ਵਿੱਚ ਪਵਾਏ ਨੇ।

ਝਾਂਜਰਾਂ

ਅੱਡੀਆਂ ਕੂਚ ਕੇ ਪਾਈਆ ਝਾਂਜਰਾਂ ਮਾਹੀ ਨੇ ਲਿਆਈਆਂ ਝਾਂਜਰਾਂ।

ਪੌਂਚੇ ਚੱਕ ਭੱਜੀ ਫਿਰਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਛਣਕਾਈਆਂ ਝਾਂਜਰਾਂ।

ਜੁੱਗ ਜੁੱਗ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਸੁਨਿਆਰਾ ਜਿਸਨੇ ਇਹ ਬਣਾਈਆਂ ਝਾਂਜਰਾਂ।

ਗ਼ੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਮੂੰਹ ਫੇਰ ਸੀ ਤੁਰ ਗਿਆ ਕੋਲ ਮਾਹੀ ਦੇ ਛਣਕਾਈਆਂ ਝਾਂਜਰਾਂ।

ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਹੀ ਮੇਰੀਆਂ ਸੁੱਤੀਆਂ ਰੀਝਾਂ ਜਗਾਈਆਂ ਝਾਂਜਰਾਂ।

ਸਹੁਰਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਪੈਰ ਜਦ ਪਾਇਆ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣ ਆਈਆਂ ਝਾਂਜਰਾਂ।

ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਮੇਲਣ ਬਣਕੇ ਆਈਆਂ ਝਾਂਜਰਾਂ।

ਘੁੰਗਰੂਆਂ ਦੇ ਗੁੱਛੇ ਲੱਗੇ ਇਹਨਾਂ 'ਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਈਆਂ ਝਾਂਜਰਾਂ।

ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਰ ਸੁਹਾਗਣ ਦਾ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਬਹੁਤ ਪੁਗਾਈਆਂ ਝਾਂਜਰਾਂ।

ਦਾਗ਼

ਲੱਗਿਆ ਦਾਗ਼ ਚਰਿੱਤਰ ਉੱਤੇ ਔਖਾ ਬੜਾ ਮਿਟਾਉਣਾ।

ਇੱਜ਼ਤ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਿੱਖੋ ਮਨ ਸਮਝਾਉਣਾ।

ਵੇਲਾ ਲੰਘ ਗਿਆ ਜੋ ਹੱਥੋਂ ਮੁੜ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ।

ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਗ਼ਲਤੀਆਂ 'ਤੇ ਫਿਰ ਪੈਂਦਾ ਪਛਤਾਉਣਾ ।

ਚੁਗ਼ਲੀ ਗ਼ੁੱਸਾ ਜੜ ਕਲੇਸ਼ ਦੀ ਸਿੱਖੋ ਗੱਲ ਖਪਾਉਣਾ।

ਨਾਲ ਮੁਸੀਬਤ ਲੜਨਾ ਸਿੱਖੋ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਘਬਰਾਉਣਾ।

ਦਿਲ ਤੋਂ ਜੋ ਕਦੇ ਨਾਲ ਨ੍ਹੀਂ ਖੜ੍ਹਦਾ ਛੱਡ ਦਿਓ ਹੱਕ ਜਤਾਉਣਾ।

ਰੱਖੋ ਸਿੱਖਣਾ ਦਿਲ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਕੋਈ ਖੇਡੇ ਨਾ ਸਮਝ ਖਿਡੌਣਾ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਮੇਲਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਨ੍ਹੀਂ ਆਉਣਾ ।

ਐਪਰ ਛੱਡਦੇ ਐਬ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਤ ਵੇਲੇ ਪਊ ਪਛਤਾਉਣਾ।

ਡੰਡਾ ਜਦੋਂ ਜਮਾਂ ਵਾਲਾ ਫਿਰਨਾਂ ਭੱਜਣ ਨੂੰ ਰਾਹ ਨਾ ਥਿਆਉਣਾ।

ਸਫ਼ਰ

ਪੀੜਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਰਾਹਾਂ ਦਾ ਅਜੇ ਸਫ਼ਰ ਅਧੂਰਾ ਐ।

ਹੰਝੂਆਂ ਤੇ ਹਉਕਿਆਂ ਨਾਲ ਇਹ ਕਰਨਾ ਪੂਰਾ ਐ।

ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕੰਡਾ ਚੁਗ ਕੇ ਵਧਣਾ ਹੈ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਵੱਲ।

ਰਾਹਾਂ ਪੱਧਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਟੀਚਾ ਅਜੇ ਕਰਨਾ ਪੂਰਾ ਐ।

ਦਰਦਾਂ ਦੇ ਪਰਛਾਵਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਖ਼ੁਦ ਨਾਲੋਂ।

ਬੇਵਸੀ 'ਚ ਮਿਲੇ ਦਰਦਾਂ ਦਾ ਅਸੀਂ ਕਰਨਾ ਚੂਰਾ ਐ।

ਢਿੱਲੋਂ ਸਰਬ ਅਜੇ ਚੱਲਣਾ ਤੂੰ ਇਹ ਸਫ਼ਰ ਅਧੁਰਾ ਐ।

ਜੁਗਨੂੰ

ਬਿਰਹੋਂ ਦੀ ਇਸ ਪੀੜ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੋਈ ਨਾ ਲੱਭਦਾ।

ਬੇਰੰਗੀ ਲਗਦੀ ਦੁਨੀਆ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਰੰਗ ਨਾ ਫੱਬਦਾ।

ਹੰਝੂਆਂ ਵਾਲੇ ਪਰਾਗਿਆਂ ਨਾਲ ਭੱਠੀ ਦਿਲ ਦੀ ਬੜੀ ਭਖਾਈ ।

ਜੋ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਵੰਡਣ ਆਈ ਸੀ ਚਿਖਾ ਅਰਮਾਨਾਂ ਦੀ ਜਲਾਈ।

ਬੜੇ ਖਵਾਬ ਰਹੇ ਸੀ ਟੁੱਟਦੇ ਮੇਰਾ ਚੈਨ ਰਹੇ ਉਹ ਲੁੱਟਦੇ।

ਉਦੋਂ ਔਖਾ ਹੁੰਦਾ ਬੜਾ ਉੱਠਣਾ ਆਪਣੇ ਹੀ ਜਦ ਥੱਲੇ ਸੁੱਟਦੇ।

ਰਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨੇਰੇ ਕਰ ਗਏ ਜੁਗਨੂੰ ਬਣਕੇ ਸੀ ਜੋ ਆਏ।

ਢਿੱਲੋਂ ਸਰਬ ਖਵਾਬ ਸੀ ਝੂਠੇ ਜੋ ਤੇਰੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਏ।

ਰੌਸ਼ਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਲੈ ਗਏ ਜੁਗਨੂੰ ਨਾ ਆਪਣੇ ਬਣ ਪਾਏ।

ਵੋਟਾਂ

ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਵੋਟਾਂ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਨੇੜੇ ਆਉਣਗੇ, ਲੀਡਰ ਵੋਟਾਂ ਲਈ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਗੇੜੇ ਲਾਉਣਗੇ।

ਕਰ-ਕਰ ਝੂਠੇ ਵਾਅਦੇ ਸਾਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣਗੇ, ਫੇਰ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਨਜ਼ਰ ਵੀ ਨਾ ਆਉਣਗੇ।

ਪੇਟੀਆਂ ਸ਼ਰਾਬਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰੇਆਮ ਚਲਾਉਣਗੇ, ਲਾਲਚ ਦੇ-ਦੇ ਕੇ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰਲਾਉਣਗੇ।

ਵੋਟਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਨੱਕ ਨਾਲ ਲਕੀਰਾਂ ਇਹ ਕਢਾਉਣਗੇ, ਜੀ-ਜੀ ਹੁਣ ਕਰਨ, ਫੇਰ ਤੂੰ-ਤੂੰ ਉੱਤੇ ਆਉਣਗੇ।

ਕੀਤਾ ਕੋਈ ਵਾਅਦਾ ਇਹ ਭੋਰਾ ਨਾ ਨਿਭਾਉਣਗੇ, ਗਿਰਗਿਟ ਵਾਂਗੁੰ ਫੇਰ ਰੰਗ ਵੇਖਿਓ ਵਟਾਉਣਗੇ।

ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਾਲਾ ਸੱਪ ਐਦਾਂ ਹੀ ਲੜਾਉਣਗੇ, ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਫੋਕੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾਉਣਗੇ।

ਪਾਕੇ ਚਿੱਟੇ ਕੱਪੜੇ ਬੜੇ ਲੈਕਚਰ ਇਹ ਸੁਣਾਉਣਗੇ, ਕਹਿਣੀ ਅਤੇ ਕਰਨੀ ਵਿੱਚ,ਫ਼ਰਕ ਦਰਸਾਉਣਗੇ।

ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਵੋਟਾਂ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਨੇੜੇ ਆਉਣਗੇ, ਲੀਡਰ ਵੋਟਾਂ ਲਈ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਗੇੜੇ ਲਾਉਣਗੇ।

ਢਿੱਲੋਂ ਸਰਬ ਇਹ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾ ਆਉਣਗੇ, ਭੋਲੀ-ਭਾਲ਼ੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਉੱਤੇ ਉਂਗਲਾਂ ਨਚਾਉਣਗੇ।

ਮੰਤਧਾਰ

ਕਿਸੇ ਦੇ ਜਾਣ ਦਾ ਦੁੱਖ ਨ੍ਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਦੱਖ ਤਾਂ ਟੱਟੀਆਂ ੳਮੀਦਾਂ ਵਾਲਾ।

ਕਰ ਟੁਕੜੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਭਰਿਆ ਦਿਲ ਮਹੱਬਤਾਂ ਵਾਲਾ ।

ਮਣਕਾ-ਮਣਕਾ ਚੁਗਣਾ ਔਖਾ ਇਸ਼ਕੇ ਵਾਲੀ ਜੇ ਟੁੱਟਜੇ ਮਾਲ਼ਾ।

ਸੱਚੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਾਲੇ ਲੜਦੇ ਝੂਠੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰਹਿੰਦਾ ਪਾਲ਼ਾ।

ਮਹਿਫੂਜ਼ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਉੱਥੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਜਜ਼ਬਾਤ ਹੋਵੇ ਜਿੱਥੇ ਸਮਝਣ ਵਾਲਾ।

ਤੋੜਕੇ ਸੁਪਨੇ ਹੱਥੀਂ ਫੜਾ ਗਿਆ ਦਾਅਵੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ।

ਸੱਜਣਾਂ ਸਾਰੇ ਤੇਰੇ ਵਾਅਦੇ ਝੂਠੇ ਝੂਠਾ ਸੀ ਤੇਰਾ ਹਰ ਇਕ ਲਾਰਾ।

ਭੁਲੇਖਾ ਸੀ ਸਾਡੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਦਾ ਸਮਝ ਬੈਠੇ ਤੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਹਾਰਾ।

ਵਿੱਚ ਮੰਝਧਾਰ ਦੇ ਡੋਬ ਗਿਆ ਬੇੜੀ ਜਿਸਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਅਸੀਂ ਕਿਨਾਰਾ।

ਸਰਬ ਢਿੱਲੋਂ ਮੋੜ ਕਦਮ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤੋਂ ਜੋ ਤੈਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਕਾਹਲਾ। ਵੇਸਵਾਦੀ ਧੀ ::: 109

ਬਿਰਧ ਆਸ਼ਰਮ

ਬਿਰਧ ਆਸ਼ਰਮ ਬੈਠਾ ਬਾਪੂ ਬੀਤੇ ਵੇਲੇ ੳਹ ਯਾਦ ਕਰੇਂਦਾ।

ਕੋਈ ਟਾਈਮ ਸੀ ਜਦੋਂ ਨਾਲ ਮੈਂ ਠਾਠ-ਬਾਠ ਸੀ ਰਹਿੰਦਾ।

ਹੱਥੀ ਕਰ-ਕਰ ਬੜੀ ਕਮਾਈ ਕਿੰਨੀ ਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣਾਈ।

ਬੱਚੇ ਪੜ੍ਹਾਏ ਕਾਬਿਲ ਬਣਾਏ ਚੰਗੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਏ।

ਕਿੰਨੀਆਂ ਹੀ ਰਾਤਾਂ ਸੀ ਜਗੇ ਵਾ ਤੱਤੀ ਨਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗੇ।

ਨੀਂਦਾਂ ਖੋਈਆਂ ਤੇ ਸੁਪਨੇ ਛੱਡੇ ਜਾਅ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਹੀ ਲੱਭੇ।

ਵਿਆਹ ਮਗਰੋਂ ਬਣੇ ਜਦ ਮਾਪੇ ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੋਝ ਹੀ ਜਾਪੇ।

ਬੈਗ ਬੰਨ੍ਹ ਸਾਨੂੰ ਇੱਥੇ ਛੱਡਗੇ ਦਿਲ ਤੇ ਘਰ ਦੋਨਾਂ 'ਚੋਂ ਕੱਢਗੇ।

ਉਦੋਂ ਕਿਉਂ ਰੱਬਾ ਦਿੱਤੀ ਔਲਾਦ ਜੇ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਸੀ ਬੇਔਲਾਦ।

ਸੋਚਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਵਾਨੀ ਵੇਲੇ ਸਾਡੇ ਇੰਜ ਟੁੱਟਣਗੇ ਸਾਰੇ ਖਵਾਬ।

ਸਰਬ ਢਿੱਲੋਂ ਜੋ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਲ਼ੇ ਔਲਾਦ ਨਹੀਂ ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਸ਼ਰਾਪ। ਵੇਸਵਾ ਦੀ ਧੀ ::: 110

ਰੱਖ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਧੀਰ

ਵਿੱਚ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਦੇ ਜਾ ਕੇ ਮਿਟਗੀ ਹੳਮੈ ਵਾਲੀ ਲਕੀਰ।

ਕੋਲ ਕੋਲ ਜਦ ਸੜਦੇ ਵੇਖੇ ਰਾਜਾ ਰੰਕ ਫ਼ਕੀਰ।

ਊਚ-ਨੀਚ ਵਾਲੀ ਨਫ਼ਰਤ ਪਾ ਕੇ ਕੀ ਤੂੰ ਮਾਰਿਆ ਤੀਰ।

ਮਿੱਟੀ ਤਾਂ ਹੋ ਜਾਣਾ ਇਕ ਦਿਨ ਪੰਚ ਤੱਤਾ ਸਰੀਰ।

ਹੱਕ ਮਾਸੂਮਾਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਖੋਂਹਦਾ ਲਿਖਦਾ ਆਪਣੀ ਤਕਦੀਰ।

ਵੇਖ ਨਾ ਪਾਇਆ ਧਰਮਰਾਜ ਦੀ ਗਰਦਨ ਉੱਤੇ ਸ਼ਮਸ਼ੀਰ।

ਪੈਸਾ ਵੇਖ ਕੇ ਕਿਓਂ ਬੌਂਦਲਿਆ ਰੱਖ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਧੀਰ।

ਢਿੱਲੋਂ ਸਰਬ ਸਭ ਇੱਥੇ ਰਹਿਜੂ ਸਭ ਤੇਰੇ ਭਾਈ ਵੀਰ।

ਸ਼ੈਤਾਨ

ਔਰਤ ਨੇ ਹੀ ਤਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ, ਸੀ ਉਦੋਂ ਉਹ ਨੰਨ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਜਾਨ।

ਦੁੱਧ ਪਿਲਾਇਆ ਲਾਡ ਲਡਾਏ ਕਰ ਲਿਆ ਅਪਣਾ ਪੁੱਤ ਜਵਾਨ।

ਮਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਸੁੱਖਾਂ ਸੀ ਇਹ ਸੁੱਖੀਆਂ ਪੁੱਤ ਉਹਦਾ ਬਣਾਵੇ ਉਹਦੀ ਸ਼ਾਨ।

ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਬੱਚੇ ਬਣ ਜਾਵਣ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਹੀ ਅਪਮਾਨ।

ਔਰਤ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਹੀ ਹੋ ਕੇ ਪੈਦਾ ਔਰਤ ਨੂੰ ਹੀ ਕਰਨ ਬਦਨਾਮ।

ਔਰਤ ਮਰਦ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਉਸ ਕੋਲ ਹੀ ਵੇਚੀ ਖ਼ਰੀਦੀ ਜਾਂਦੀ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਖਿਡਾਉਂਦੀ ਉਹਨਾਂ ਹੱਥੀਂ ਖਿਡੌਣਾ ਬਣ ਜਾਂਦੀ।

ਪੱਤਾਂ ਲੁੱਟਦੇ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦੀਆਂ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਹੈਵਾਨ।

ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਮਾਂ ਕਿ ਜੰਮਿਆਂ ਉਹਨੇ ਇਕ ਸ਼ੈਤਾਨ।

ਪੈਰੀਂ ਰੋਲ਼ ਕੇ ਇੱਜ਼ਤ ਔਰਤ ਦੀ ਕਰ ਗਿਆ ਜੋ ਮਮਤਾ ਦਾ ਘਾਣ।

ਧੰਨ ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਭ ਦੀਆਂ ਝੋਲੀਆਂ ਭਰਦੇ।

ਬਦਲ ਦਿੰਦੇ ਤਕਦੀਰ ਜਿਹਦੇ ਵੱਲ ਨਜ਼ਰ ਸਵੱਲੀ ਕਰਦੇ।

ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਦਰ 'ਤੇ ਜੋ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਸੀਸ ਝੁਕਾਉਂਦੇ।

ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਰਹਿਮਤਾਂ ਨਾਲ ਝੋਲੀਆਂ ਭਰ-ਭਰ ਲਿਆਓਂਦੇ।

ਐਤਵਾਰ ਦੇ ਦਿਨ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਚੌਪਿਹਰਾ ਸਾਹਿਬ ਜੋ ਪੜ੍ਹਦਾ।

ਦੁੱਖ ਸੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੇ ਕੋਈ ਦਰਦ ਨਾ ਨੇੜੇ ਖੜ੍ਹਦਾ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਜਾਣਾ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦਰ ਜਾਇਓ।

ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਹਿਮਤ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਵੀ ਪਾਇਓ।

ਉੱਥੋਂ ਖ਼ਾਲੀ ਹੱਥ ਨਾ ਮੁੜੇ ਕੋਈ ਝੋਲੀਆਂ ਭਰ-ਭਰ ਕੇ ਲੈ ਆਇਓ।

ਥੋਡਾ ਨਾਂ ਲੈ ਬਾਬਾ ਜੀ ਜਿੰਨਾ ਮੈਂ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਾਂ ਰੂਹ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਸਕੂਨ ਆਪਣਾ ਦੁੱਖ ਮੈਂ ਭੁੱਲ ਜਾਵਾਂ।

ਕਿਰਪਾ ਕਰਦੋ ਇਸ ਨਿਮਾਣੀ 'ਤੇ ਚਰਨਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਾ ਕਰਿਓ, ਜੋੜੀ ਰੱਖਿਓ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਹਰ ਤਕਲੀਫ਼ ਨੂੰ ਹਰਿਓ।

ਸਰਬ ਢਿੱਲੋਂ 'ਤੇ ਵੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਐਸੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਦੋ ਦੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਮਿਲਜੇ ਜੀਣ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਭਰਦੋ।

ਹਿਜਰ

ਔਰਤ ਜਾਤ ਨੂੰ ਇਹੋ ਗ਼ਮ ਰੂਹ ਨਾ ਪੜ੍ਹਦਾ ਕੋਈ ਸਭ ਤਕਦੇ ਨੇ ਚੰਮ,

ਕਹਿੰਦੀ ਮਿਲਿਆ ਨਾ ਕੋਈ ਹਾਣਦਾ ਜੋ ਮੇਰੀ ਰਮਜ਼ ਪਛਾਣਦਾ,

ਮੇਰੇ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਜੋ ਪੀੜ ਮੇਰੀ ਘਟਾਂਵਦਾ

ਮੇਰੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਮਹਿਰਮ ਬਣ ਕੋਈ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ 'ਤੇ ਮਲ੍ਹਮ ਲਾਂਵਦਾ

ਨਾ ਹਿਜਰ ਦੀ ਅੱਗ 'ਚ ਸੜਦੀ ਕੋਈ ਬਣ ਬਰਸਾਤ ਜੇ ਆਂਵਦਾ

ਕੋਈ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਜੋ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸਮਝ ਪਾਂਵਦਾ

ਢਿੱਲੋਂ ਸਰਬ ਨੂੰ ਜੁਗਨੂੰ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਜੋ ਰਾਹਾਂ ਨੂੰ ਰੁਸ਼ਨਾਂਵਦਾ

ਹਰਫ਼ਾਂ ਦੀ ਡਾਰ

ਅਜੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤਾਂ ਹੋਈਆਂ ਨੇ, ਮੰਜ਼ਲਾਂ ਸਰ ਨੇ ਕਰਨੀਆਂ ।

ਅਜੇ ਤਾਂ ਤੁਰਨਾ ਸਿੱਖਦੇ ਨੇ, ਡਾਰਾਂ ਹਰਫ਼ਾਂ ਨੇ ਭਰਨੀਆਂ।

ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਬਹੁਤ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਸੋਧਾਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਹੀ ਕਰਨੀਆਂ।

ਕਲਮ ਨੂੰ ਰੁਕਣ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਉਡਾਣਾਂ ਉੱਚੀਆਂ ਭਰਨੀਆਂ।

ਲਫ਼ਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਲੜਨਾ ਸਿੱਖਣਾ ਹਾਸਲ ਜਿੱਤਾਂ ਨੇ ਕਰਨੀਆਂ।

ਨਵਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਵੀ ਰਚਣਾ ਏ ਲਿਖ-ਲਿਖ ਕਿਤਾਬਾਂ ਭਰਨੀਆਂ।

ਲਿਖਣਾ ਹੁਣ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਪੈੜਾਂ ਅੰਬਰਾਂ ਤੱਕ ਕਰਨੀਆਂ।

ਹਰਫ਼ ਅਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਚੱਲਣੇ, ਡਾਰਾਂ ਉੱਚੀਆਂ ਹੀ ਭਰਨੀਆਂ।

ਰੂਹ ਦਾ ਚਾਨਣ

ਬਣ ਰੂਹ ਦਾ ਚਾਨਣ ਵੇ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਰੁਸ਼ਨਾਇਆ।

ਮੈਂ ਭੁੱਲ ਗਈ ਦਰਦਾਂ ਨੂੰ ਜਦ ਤੋਂ ਤੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਇਆ।

ਹੱਸਣਾ ਮੈਨੂੰ ਸਿਖਾ ਕੇ ਤੂੰ ਦੁੱਖਾਂ ਤੇ ਦਰਦਾਂ ਨੂੰ ਭਜਾਇਆ ।

ਤੂੰ ਵਾਂਗ ਗੁਲਾਬਾਂ ਦੇ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਮਹਿਕਾਇਆ।

ਲਾ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਗਲ਼ ਦਾ ਹਾਰ ਬਣਾਇਆ।

ਵਾਂਗ ਕੋਹੇਨੂਰ ਹੀਰੇ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਚਮਕਾਇਆ।

ਦਿਲ ਫਿਰ ਤੋਂ ਧੜਕ ਰਿਹਾ ਜਦ ਤੋਂ ਤੂੰ ਧੜਕਣ ਬਣ ਆਇਆ।

ਨਾਲ ਰਹੀਂ ਤੂੰ ਸਾਹਾਂ ਵਾਂਗ ਬਣਕੇ ਰਹੀਂ ਮੇਰਾ ਹਮਸਾਇਆ।

ਇਹ ਇਸ਼ਕ ਮੁਹੱਬਤ ਹੈ ਸੱਜਣਾ ਜਾਂਦਾ ਨਹੀਂ ਭਲਾਇਆ ।

ਖਵਾਬ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦੇਵੀਂ ਜੋ ਵੀ ਖਵਾਬ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ।

ਰੁਲਦੀ ਹੋਈ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਸੱਜਣਾ ਤੂੰ ਹੀ ਰਾਹੇ ਪਾਇਆ ।

ਇਕ ਲਾਸ਼ ਵਾਂਗ ਸੀ ਮੈ ਸੱਜਣਾਂ ਵੇ ਤੂੰ ਹੀ ਜੀਣਾ ਸਿਖਾਇਆ।

ਨਫ਼ਰਤਾਂ

ਇਕੱਲਿਆਂ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਜਦੋਂ ਭੀੜ ਹੋਵੇ ਖ਼ੁਦਗ਼ਰਜ਼ਾਂ ਦੀ।

ਸਵੈਮਾਣ ਵੀ ਲੋਕੀ ਮਾਰ ਦਿੰਦੇ ਬੋਲੀ ਬੋਲਦੇ ਨੇ ਸਭ ਗ਼ਰਜ਼ਾਂ ਦੀ।

ਇਸ ਮਤਲਬ ਖੋਰ ਜ਼ਮਾਨੇ 'ਚ ਥੰਮ ਬਣ ਕੇ ਨਾਲ ਕੌਣ ਖੜ੍ਹਦਾ।

ਇਹ ਵੀ ਮੇਰਾ ਉਹ ਵੀ ਮੇਰਾ ਤੇਰੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਦਾ ਬਸ ਪਰਦਾ।

ਤੇਰਾ ਵਹਿਮ ਜਦੋਂ ਇਹ ਟੁੱਟਣਾ ਕਿ ਤੇਰਾ ਨਹੀਂ ਇਥੇ ਕੋਈ।

ਜਿਹਦੇ ਉਤੇ ਤੂੰ ਤਨ ਮਨ ਵਾਰਿਆ ਨਫ਼ਰਤ ਦੇ ਬੀਜ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਬੋਈ।

ਢਿੱਲੋਂ ਸਰਬ ਵੀ ਨਫ਼ਰਤਾਂ 'ਚੋਂ ਲੱਭਦੀ ਰਹਿ ਗਈ ਪਿਆਰ।

ਖੁਦ ਹੀ ਟੁੱਕੜੇ ਹੋ ਗਈ ਸਭ ਨੂੰ ਦੇ ਦੇ ਕੇ ਸਤਿਕਾਰ

ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਮਾਹੀ

ਵਿੱਚ ਪਦੇਸਾਂ ਜਾ ਕੇ ਬਹਿ ਗਿਆ ਵੀਡੀਓ ਕਾਲਾਂ ਜੋਗਾ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਛੇਤੀ ਆ ਕੇ ਮਿਲੰਗਾ ਕਾਹਤੋਂ ਲਾਉਂਦਾ ਲਾਰੇ ਵੇ.... ਚੂੜੇ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਤੈਨੂੰ ਬਸ ਯਾਰ ਪਿਆਰੇ ਵੇ । ਤੂੰ ਜਦ ਤੋਂ ਗਿਆਂ ਏ ਬਾਹਰ ਚੇਤੇ ਆਈ ਨਾ ਘਰ ਦੀ ਨਾਰ । ਨਿੱਤ ਨਵੀਂਆਂ ਨਾਲ ਏ ਘੰਮਦਾ ਫਿਰਦਾ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਝੁਮਦਾ। ਤੈਨੰ ਮੇਰੀ ਸਾਰ ਨਾ ਕੋਈ ਜੇਤੇ ਕਰ-ਕਰ ਜਾਵਾਂ ਰੋਈ । ਮੈਨੂੰ ਠਿੱਠ ਕਰਦਾ ਸ਼ਰੀਕਾ ਕਹਿੰਦੇ ਦੱਸ ਕਦ ਜਾਣਾ ਅਮਰੀਕਾ। ਦੇਣਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਬਣਵਾਉਣਾ ਦਸਦੇ ਤੁੰ ਕਦ ਵੀਜ਼ਾ ਲਗਵਾੳਣਾ। ਸਵਾਲਾਂ ਮੱਤ ਮੇਰੀ ਹੈ ਮਾਰੀ ਉੱਤੋਂ ਘਰਦੀ ਸਭ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ। ਦੱਸ ਕਿਥੇ ਮਰ ਜਾਵਾਂ ਵੇ ਬੱਚੇ ੳਡੀਕਣ ਡੈਡੀ, ਮੈਂ ਦੱਸ ਕਿਥੋਂ ਫੜ ਲਿਆਵਾਂ ਵੇ। ਤੈਨੂੰ ਬਸ ਡਾਲਰਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਭੱਲਿਆ ਫਿਰਦਾ ਏਂ ਪਰਿਵਾਰ । ਇੱਕ ਵਾਰ ਆ ਕੇ ਝਾਤੀ ਮਾਰ ਕਿਓਂ ਕਰਦਾ ਮਨਮਾਨੀਆਂ ਵੇ ਬੰਦੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਸ ਵੱਸ ਜਾਂਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਰਲਣ ਜ਼ਨਾਨੀਆਂ ਵੇ।

ਵੰਗਾਂ (ਗੀਤ)

ਵੰਗਾਂ ਰੰਗ ਬਰੰਗੀਆਂ, ਲੈ ਵਣਜਾਰਾ ਗਿਆ ਆ।

ਮੈਂ ਡਿਉਢੀ ਦੇ ਵਿਚ ਬੈਠੀ ਸੀ, ਬੈਠੀ ਸੀ ਚਰਖਾ ਡਾਹ।

ਵੇਖ ਵੰਨ ਸੁਵੰਨੀਆਂ ਚੂੜੀਆਂ, ਮੇਰੇ ਮੰਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਚਾਅ।

ਕੋਲੋਂ ਲੰਘਦੇ ਕੰਤ ਨੂੰ ਕਹਿ ਬੈਠੀ, ਮੈਨੂੰ ਵੰਗਾਂ ਦਿਓ ਚੜ੍ਹਾ।

ਮੇਰਾ ਵੀ ਦਿਲ ਬੜਾ ਕਰਦਾ, ਚੂੜੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਲਾਂ ਬਾਂਹ।

ਪੂਰੇ ਕਰਨੇ ਹਾਰ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਮੈਂ, ਹੁੰਦਾ ਹਰ ਸੁਹਾਗਣ ਨੂੰ ਚਾਅ।

ਵੇ ਤੂੰ ਇਕ ਵੀ ਰੀਝ ਨਾ ਪੂਰੀ ਐ, ਜਦੋਂ ਦਾ ਹੋਇਆ ਵਿਆਹ।

ਮੈਂ ਕਰਦੀ ਕੰਮ ਸਭ ਘਰ ਦੇ, ਮੰਜਾ ਬੇਬੇ ਜੀ ਦਾ ਦਿੰਦੀ ਡਾਹ।

ਦਿਨ ਇਕ ਨਾ ਵੇਖਿਆ ਐਸ਼ ਦਾ, ਨਾਲ ਤੇਰੇ ਪਿਆ ਜਦੋਂ ਦਾ ਵਾਹ।

ਕਦੇ ਤਾਂ ਢੋਲਾ ਮੇਰਿਆ, ਚਾਅ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਪਗਾ।

ਮੇਲਾ ਵੇਖਣਾ ਆਪਾਂ ਜਰਗ ਦਾ, ਉੱਥੇ ਕੁਲਫ਼ੀ ਦੇਈਂ ਖਵਾ।

ਨਾਲੇ ਲੈ ਦੇਈਂ ਸੁਰਖ਼ੀਆਂ ਬਿੰਦੀਆਂ, ਵੇ ਹੁੰਦਾ ਸੱਜ ਵਿਆਹੀ ਨੂੰ ਚਾਅ।

ਉੱਥੇ ਉੱਚੇ ਬੜੇ ਚੰਡੋਲ ਨੇ, ਇਕ ਝੂਟਾ ਦੇਈਂ ਦਵਾ।

ਜਲੇਬੀਆਂ ਵੀ ਗਰਮ ਨੇ ਖਾਣੀਆਂ, ਉੱਤੇ ਰਬੜੀ ਲੈਣੀ ਪਵਾ।

ਇਹ ਰੀਝ ਹੈ ਤੇਰੀ ਨਾਰ ਦੀ, ਇਕ ਰੀਝ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਪੁਗਾ। ਮਹਿਰਮਾਂ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਚਾਅ।

ਗੀਤ ਮੁਕਲਾਵਾ

ਸੋਹਣੀ ਜਿਹੀ ਮੁਟਿਆਰ,ਪੂਰਾ ਕਰਕੇ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਤੱਕੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ,ਨਜ਼ਰਾਂ ਬੂਹੇ 'ਤੇ ਗੱਡੀਆਂ। ਲੈਣ ਆਉਣਾ ਮਾਹੀ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੈਂ ਵੇਖਾਂ ਚੱਕ-ਚੱਕ ਅੱਡੀਆਂ।

ਪੱਗ ਸੋਹਣੀ ਜਿਹੀ ਬੰਨ੍ਹ ਆਉਂਦਾ ਹੋਊ ਮੇਰਾ ਚੰਨ ਅੱਜ ਹੋਣਾ ਏ ਦੀਦਾਰ ਦੂਰੀ ਜਾਂਦੀ ਨਾ ਸਹਾਰ ਰੁੱਤਾਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਹੀ ਕੱਢੀਆਂ। ਲੈਣ ਆਉਣਾ ਮਾਹੀ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੈਂ ਵੇਖਾਂ ਚੱਕ-ਚੱਕ ਅੱਡੀਆਂ।

ਅੱਖੀਂ ਬੰਨ੍ਹੀਂ ਸੁਰਮੇ ਦੀ ਧਾਰੀ ਜਾਣਾ ਕੰਤ ਨਾਲ ਖਿੱਚਲੀ ਤਿਆਰੀ ਸਾਰੇ ਕੱਪੜੇ ਟਰੰਕ ਵਿਚ ਪਾ ਲਏ ਸੂਟ ਸੱਸ ਤੇ ਨਨਾਣ ਦੇ ਵੀ ਲਾ ਲਏ ਚਾਦਰਾਂ ਵਿਛਾਈਆਂ ਕੱਢੀਆਂ ਲੈਣ ਆਉਣਾ ਮਾਹੀ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੈਂ ਵੇਖਾਂ ਚੱਕ-ਚੱਕ ਅੱਡੀਆਂ।

ਸੌਹਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਵੱਖਰਾ ਹੀ ਚਾਅ ਵੇ ਜਿਵੇਂ ਹੋਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੱਜਰਾ ਵਿਆਹ ਵੇ ਉਹਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਵੇਖ ਲਿਪ ਲਈਆਂ ਦੇਹਲੀਆਂ ਆ-ਆ ਪੁੱਛੀ ਜਾਣ ਮੇਰੀਆਂ ਸਹੇਲੀਆਂ

ਲੰਘ ਜਾਣੀਆਂ ਨੇ ਗੱਡੀਆਂ ਲੈਣ ਆਉਣਾ ਮਾਹੀ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੈਂ ਵੇਖਾਂ ਜੱਕ-ਜੱਕ ਅੱਡੀਆਂ।

ਅੱਜ ਮੁਕਲਾਵੇ ਵਾਲਾ ਦਿਨ ਆ ਗਿਆ ਲਾਗੀ ਆ ਕੇ ਸੁਨੇਹਾ ਘਰੇ ਲਾ ਗਿਆ ਕਹਿੰਦਾ ਲੀੜੇ ਲੱਤੇ ਕੁੜੀ ਦੇ ਸਵਾ ਦਿਓ ਆਉਣੀ ਗੱਡੀ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਬਿਠਾ ਦਿਓ ਕਣਕਾਂ ਗਈਆਂ ਨੇ ਵੱਢੀਆਂ ਲੈਣ ਆਉਣਾ ਮਾਹੀ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੈਂ ਵੇਖਾਂ ਚੱਕ-ਚੱਕ ਅੱਡੀਆਂ।

ਨਸ਼ੇੜੀ ਪੁੱਤ (ਗੀਤ)

ਤੈਨੂੰ ਲੱਗਣ ਨਾ ਤੱਤੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ ਵਾਰ ਮਿਰਚਾਂ ਮੈਂ ਸਿਰ ਉੱਤੋਂ ਪਾਵਾਂ ਦਿਲੋਂ ਨਿਕਲਣ ਤੇਰੇ ਲਈ ਦੁਆਵਾਂ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤ ਰਹੇ ਵੱਸਦਾ ਸੁੱਖਾਂ ਸੁੱਖਣ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਾਵਾਂ।

ਤੈਨੂੰ ਲਾਡ ਬੜੇ ਹੀ ਲਡਾਏ ਨੇ ਚੋਗ ਮੂੰਹ ਤੇਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਨੇ ਤੇਰੇ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਸੁਪਨੇ ਸਜਾਏ ਨੇ ਪੁੱਤ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਜਾਵਾਂ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤ ਰਹੇ ਵੱਸਦਾ ਸੁੱਖਾਂ ਸੁੱਖਣ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਾਵਾਂ।

ਰੀਝਾਂ ਨਾਲ ਪੁੱਤਾ ਤੈਨੂੰ ਅਸੀਂ ਪਾਲ਼ਿਆ ਇਹ ਤੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਕੋਹੜ ਪੁੱਤਾ ਲਾ ਲਿਆ ਦੱਸ ਤੈਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮੈਂ ਸਮਝਾਵਾਂ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤ ਰਹੇ ਵੱਸਦਾ ਸੁੱਖਾਂ ਸੁੱਖਣ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਾਵਾਂ।

ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਸੁਪਨੇ ਕਿਓਂ ਤੂੰ ਭੁੱਲ ਰਿਹਾ ਅਸੀਂ ਤੇਰੇ ਆਪਣੇ ਨਸ਼ੇ ਵਾਲੀ ਲਾ ਬੈਠਾ ਬਿਮਾਰੀ ਵੇ ਰੋਲ ਰਿਹਾ ਤੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਾਰੀ ਵੇ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਸਾਰੇ ਦੇਖੇ ਸੀ ਜੋ ਖਵਾਬ ਵੇ ਸਾਨੂੰ ਮੂਹਰੋਂ ਦੇਣ ਲੱਗ ਗਿਆ ਜਵਾਬ ਵੇ ਕਿਵੇਂ ਦਿਮਾਗ਼ ਤੇਰੇ 'ਚ ਗੱਲ ਪਾਵਾਂ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤ ਰਹੇ ਵੱਸਦਾ ਸੁੱਖਾਂ ਸੁੱਖਣ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਾਵਾਂ।

ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਬਹੁਤ ਉਮੀਦਾਂ ਸੀ ਪਾਲ਼-ਪੋਸ਼ ਤੈਨੂੰ ਐਨਾ ਵੱਡਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਨਾ ਤੂੰ ਸਾਡਾ ਹੀ ਬੁਲਾਇਆ ਪੁੱਤਾ ਬੋਲਦਾ ਪੱਗ ਪਿਓ ਦੀ ਕਿਓਂ ਪੈਰਾਂ ਥੱਲੇ ਰੋਲਦਾ ਤੈਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਵਾਸਤੇ ਮੈਂ ਪਾਵਾਂ ਪੁੱਤ ਮੇਰਾ ਰਹੇ ਵੱਸਦਾ ਸੁੱਖਾਂ ਸੁੱਖਣ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਾਵਾਂ।

ਢਿੱਲੋਂ ਸਰਬ ਨਸ਼ੇੜੀਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਹੀ ਜਵਾਨੀ ਸਾਡੀ ਕਿਹੜੇ ਰਾਹਾਂ ਨੂੰ ਹੈ ਪੈ ਰਹੀ ਦਿਲ ਪੁੱਛ ਕੇ ਤੇ ਦੇਖੋ ਉਹਨਾਂ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤ ਕਰਗੇ ਕਤਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਾਵਾਂ ਦੇ ਹੰਝੂ ਸੁੱਕਦੇ ਨਾ ਕਿਵੇਂ ਮੈਂ ਸੁਕਾਵਾਂ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤ ਰਹੇ ਵੱਸਦਾ ਸੁੱਖਾਂ ਸੁੱਖਣ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਾਵਾਂ।

ਆਓ ਆਪਾਂ ਇਕ ਪ੍ਰਣ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਕੋਹੜ ਨੂੰ ਜੜੋਂ ਹੀ ਮਿਟਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਸਾਡੀ ਵੱਸਦੀ ਰਹੇ ਫੁਲਵਾੜੀ ਨਿਕਲ ਜਾਵੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਹਰ ਪਲ ਵਾਸਤੇ ਮੈਂ ਪਾਵਾਂ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤ ਰਹੇ ਵੱਸਦਾ ਸੁੱਖਾਂ ਸੁੱਖਣ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਾਵਾਂ।

ਬੋਲੀਆਂ (ਨੋਕ-ਝੋਕ)

ਰਾਈ ਰਾਈ ਰਾਈ ਵੇ ਬੇਬੇ ਤੇਰੀ ਮਾਰੇ ਝਿੜਕਾਂ ਮੈਂ ਜਦ ਤੋਂ ਵਿਆਹ ਕੇ ਆਈ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਕਰਾਂ ਘਰਦਾ ਉਹਨੇ ਕੁਰਸੀ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਡਾਹੀ ਵੇ ਮੈਂ ਅਨਮੋਲ/ਅਣਭੋਲ ਜਿਹੀ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਦੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਈ।

ਛੋਲੇ ਛੋਲੇ ਛੋਲੇ ਨੀ ਬੇਬੇ ਕਾਹਤੋਂ ਮਾਰੇ ਝਿੜਕਾਂ ਜੇ ਤੂੰ ਜੀ ਜੀ ਕਹਿ ਬੋਲੇਂ ਸਿਆਣੇ ਹੁੰਦੇ ਜਿੰਦਾ ਘਰਦਾ ਕਿਓ ਜਾਵੇਂ ਤੂੰ ਘਬਰਾਈ ਕੰਮ ਨੇ ਸਿਖਾਉਣੇ ਬੇਬੇ ਨੇ ਅਜੇ ਨਵੀਂ-ਨਵੀਂ ਤੂੰ ਆਈ।

ਹਲਦੀ ਹਲਦੀ ਹਲਦੀ ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਕੇ ਆਜਾ ਫੌਜੀਆ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਜਲਦੀ ਖੰਗੂਰੇ ਜਦ ਬਾਪੂ ਮਾਰਦਾ ਮੇਰੀ ਜਿੰਦ ਮਲੂਕ ਬੜੀ ਡਰਦੀ ਰਹਿਣਾ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਪਲ ਪਲ ਹਾਂ ਤੇਰੇ ਲਈ ਮਰਦੀ। ਟਾਵੇਂ ਟਾਵੇਂ ਟਾਵੇਂ ਕਿਵੇਂ ਤੈਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਵਾਂ ਮੈਨੂੰ ਗੱਲ ਸਮਝ ਨਾ ਆਵੇ ਰੀਝਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹਿਆ ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸੁੱਖ ਲਈ ਬੂਟੇ ਲਾਏ ਕਰ ਸੇਵਾ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਫਲ ਤੀਰਥਾਂ ਦਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇ।

ਮਿਰਚਾਂ ਮਿਰਚਾਂ ਮਿਰਚਾਂ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਨਾ ਜਾਣ ਝੱਲੀਆਂ ਰਹਿੰਦੇ ਬੇਬੇ ਜੀ ਮਾਰਦੇ ਝਿੜਕਾਂ ਗੱਲ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਜੇ ਕਰਾਂ ਖੜ੍ਹ ਬੂਹੇ 'ਤੇ ਲੈਂਦੀ ਏ ਬਿੜਕਾਂ ਮਾਣ ਦੇਵਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਬਸ ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਤਿਤਕਾਂ।